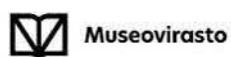

Oulu

Alakyläntie välillä Linnanmaantie–Kaijonlahdentie

Sotahistoriallisten kuoppajäännösten arkeologinen selvitys
4.–6.5.2020

Tiivistelmä

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti Oulun Alakyläntiellä välillä Linnanmaantie-Kaijonlahdentie kuoppajäännösten arkeologisen selvityksen. Tutkimusalue sijaitsee pääosin Alakyläntien itä- ja eteläpuolella, joskin se ulottuu myös hieman Alakyläntien pohjoispuolelle. Aluetta on inventoitu aiemmin kahteen otteeseen vuosina 2004 sekä 2007-2008. Jälkimmäisen inventoinnin yhteydessä kohteella suoritettiin myös koekaivaukset. Aiempien tutkimusten aikana alueella on dokumentoitu olevan taisteluhauta sekä 15 kuoppajäännöstä, joskin vuoden 2004 inventoinnin aikana dokumentoitiin ainoastaan hyvin säilyneet ja selkeästi maastosta erottuvat kuopat.¹ Ainakin osan kuopista on ajateltu liittyvän saksalaisten puolustusvarustukseen toisen maailmansodan ajalta. Tutkimusalueen pohjoisosa eli Kaijonrannan alue on merkitty muinaisjäännösrekisteriin tunnuksella 1000015530. Tutkimusalueen eteläosaa eli Huvilarannan aluetta ei ole merkitty muinaisjäännösrekisteriin.

Alueella toteutettiin uusi kuoppajäännösten arkeologinen selvitys, sillä osa kuoppajäännöksistä on tuhoutumassa Alakyläntien risteysalueiden muutostöissä ja kaavamuutosten vuoksi. Selvityksen tarkoituksena oli inventoida tutkimusalueella olevat kuoppajäännökset sekä dokumentoida ne ja selvittää niiden ikää ja luonnetta. Lisäksi sen tarkoituksena oli dokumentoida alueella mahdollisesti sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset. Työn tilasi Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut.

Inventointi suoritettiin kohteella 4.-6.5.2020, jonka lisäksi tutkimusalueen eteläosasta valittiin kaksi kuoppaa, joihin tehtiin koeja kaivinkoneella 6.5.2020. Kohteella dokumentoitiin 121 kuoppajäännettä ja yhden kivilatomuksen osa noin 10 hehtaarin alueella. Kuopat ovat pääasiassa puolustusvarustuksiin liittyviä ja ne ovat peräisin toisen maailmansodan ajalta. Muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä kohteella ei todettu.

Kannen kuva: AKDG6314:6

¹ Koskela & Pietiläinen 2004 ja Heikkilä & Tolonen 2009. Koskela & Pietiläinen 2004: 28.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä.....	2
Sisällysluettelo	3
Arkisto- ja rekisteritiedot.....	4
1. Johdanto	6
2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria.....	7
3. Työnkuvaus ja käytetyt dokumentointimenetelmät	8
4. Inventoinnin aikana tehdyt havainnot	11
4.1. Tutkimusalueen eteläosa eli Huvilarannan alue.....	12
4.1.1. Alue 1.....	12
4.1.2. Alue 2.....	14
4.1.3. Alue 3.....	15
4.2. Tutkimusalueen pohjoisosa eli Kaijonrannan alue.....	16
4.2.1. Alue 5.....	16
4.2.2. Alue 6.....	18
4.2.3. Alue 7.....	22
4.2.4. Alue 8.....	23
4.2.5. Alue 9.....	24
4.2.6. Alue 10.....	26
5. Kiveen tehdyn hakkauksen kunnon tarkistaminen	27
6. Kuoppajäännöksiin kaivetut koeajat	27
7. Löydöt.....	32
8. Yhteenveto	34
Lähde- ja kirjallisuusluettelo.....	35
Kohteen kuvaus	36
Kuvaluettelo	65
Karttaluettelo	70
Kartat	

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimus: Oulun Alakyläntie välillä Linnanmaantie–Kaijonlahdentie.
Sotahistoriallisten kuoppajäännösten selvitys

Tilaaaja: Oulun kaupunki, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Muinaisjäännöstunnus: Kaijonranta 1000015530

Kohteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): P: 7215525 I: 428318 (tutkimusalueen lounaisnurkka)

Peruskarttaotteen lehtijako (ETRS-TM35FIN): R4414B2

Kenttätyöaika: 4.-6.5.2020

Tutkimuksen laajuus: noin 10 ha, 1,2 km x 30-150 m

Tutkijat: FM Matleena Riutankoski

FM Terhi Taipaleenmäki

Tutkimuslaitos: Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

Digitaalikuvat: AKDG6314: 1-181

Esinelöydöt ppm 13687

Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka: Museoviraston arkisto, Helsinki

Kopiot: Pohjois-Pohjanmaan museo

Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset:

Jaana Koskela & Saija Pietiläinen: Saksalaiset Oulussa 1942-1944 – Raportti historiallisen ajan sotilaskohteiden arkeologisesta inventoinnista Oulun kaupungin alueella keväällä 2004. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio 2004

Hilkka Heikkilä & Siiri Tolonen: Kaijonrannan sotilasarkeologinen tutkimus syksy 2007 – kevät 2008. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio

Matleena Riutankoski: Oulu. Alakyläntie välillä Linnanmaantie – Syynimaanväylä. Sotahistoriallisten kuoppajäännösten arkeologinen inventointi 26.-27.8. ja 6.9.2019. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

P: 7214360
I: 427569

500 m

Peruskartta Oulun Alakyläntien inventointialueesta. Tutkimusalue on rajattu mustalla. <https://kartta.mu-seoverkko.fi/>

1. Johdanto

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti Oulun Alakyläntiellä välillä Linnanmaantie – Kaijonlahdentie arkeologisen selvityksen, jonka aikana tutkimusalueelta inventoitiin toisen maailmansodan aikaisia kuoppajäännöksiä sekä dokumentoitiin ne. Lisäksi kahteen niistä tehtiin koeoja kaivinkoneella. Inventointi suoritettiin kohteella 4.-6.5.2020. Koeojien kaivu suoritettiin 6.5.2020. Työn tilasi Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut.

Tutkimusalue rajautui Linnanmaantien risteuksen ja Kaijonlahdentien välille, sijaiten pääasiassa Alakyläntien itä- ja eteläpuolella. Tutkimusalue ulottui myös Alakyläntien pohjoispuolelle. Kohteella suoritettiin inventointi, sillä tutkimusalueen eteläosaan on tulossa kaavamuutoksen myötä kerrostalorakentamista, ja alueen pohjoisosassa olevaan Kaijonlahdentien risteykseen ja sen eteläpuolelle on tulossa kaavamuutos. Koska osa kuopista on jäämässä rakentamisen alle, katsoi Pohjois-Pohjanmaan museo alueen tutkimisen tarpeelliseksi 30.3.2020 käydyssä neuvottelussa. Kohteen luonteesta johtuen tutkimuksia varten ei tarvittu tutkimuslupaa.

Tutkimusaluetta on inventoitu aiemmin kahteen otteeseen, joskin aiemmat inventoinnit eivät ole kattaneet koko tutkimusaluetta. Aiempien tutkimusten aikana alueelta on dokumentoitu yhteensä 15 kuoppajäännöstä sekä taisteluhauta, joskin vuoden 2004 inventoinnissa dokumentoitiin ainoastaan hyvin säilyneet ja selkeästi maastosta erottuvat kuoppajäännökset. Niiden on tulkittu olevan saksalaisten puolustusvarustuksiin liittyviä kuoppia toisen maailmansodan ajalta. Tämän inventoinnin tarkoituksena oli dokumentoida tutkimusalueella olevat kuopat sekä koeojittaa kaksi kuoppaa niiden tarkemman luonteen selvittämiseksi. Inventoinnin tarkoituksena oli myös löytää alueelta mahdollisesti aiemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjäännökset. Lisäksi Alakyläntien pohjoispuolella Kaijonharjun alueella olevaan kiveen (mj-tunnus 1000032093) tehdyn hakauksen kunto käytiin tarkistamassa. Inventoinnin aikana käytiin myös tarkistamassa Kaijonrannan (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000015530) koetutkimuksissa 2007-2008 tehdyn karttaluonnoksen tarkkuus. Käsin kaivettavia koekuoppia ja koepistoja kohteella ei tehty räjähdevaaran vuoksi. Kaiken kaikkiaan kohteelta dokumentoitiin 121 kuoppaa ja yksi kivilatamus. Kahteen kuoppaan tehtiin kaivinkoneella koeoja.

Tutkimusalue on jaettu inventoinnin ja sen tulosten käsittelyn helpottamiseksi 10 alueeseen, joista alueet 1-4 ovat tutkimusalueen eteläistä Huvilarannan aluetta. Alue liittyy läheisesti vuoden 2004 inventoinnin Syynimaa NE alueeseen, eikä alueella ole muinaisjäännösrekisteritunnusta. Tutkimusalueen pohjoinen osa kattaa alueet 5-10, ja ne sisältyvät Kaijonrannan muinaisjäännösrekisteritunnukseen 1000015530. Raportissa alueet 1-4 ja 5-10 on käsitelty erikseen.

Kenttätöissä tutkijoina toimivat FM Matleena Riutankoski ja FM Terhi Taipaleenmäki, ja jälkitöissä koordinaattien muuntamisessa ja kuvien viemisessä MuseumPlus-kokoelmanhallintajärjestelmään avustivat tutkimusavustajat FM Terhi Tanska ja FM Jussi-Pekka Hiltunen.

Koeojasta 2 löytynyt esineistö ajoittunee 1940-luvun alkupuoliskolle, eli toisen maailmansodan aikaan. Kuopasta löydettiin myös nuorempaa esineistöä, sillä kuoppaa lienee käytetyn myöhemmässä vaiheessa roska-kuoppa. Esineiden nuoren luonteen vuoksi osa esinelöydöistä ainoastaan valokuvattiin kentällä, eikä niitä talletettu Kansallismuseon kokoelmiin. Osa löydöistä tallennettiin alueen suojeluviranomaisen pyynnöstä Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmiin arkistointitunnuksella ppm 13687.

Oulussa 4.8.2020

Matleena Riutankoski, FM

Terhi Taipaleenmäki, FM

2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria

Tutkimusalue rajautuu Alakyläntien itä- ja eteläpuolelle, sekä se ulottuu pohjois-eteläsuunnassa Linnanmaantien risteyksestä Kaijonlahdentien risteykseen. Tutkimusalueen pohjoisosassa se jatkuu myös Alakyläntien pohjoispuolelle Kaijonlahdentien risteuksen molemmalle puolelle sekä siitä länteen noin 414 m pituisesti ja 10-15 m leveästi. Tutkimusalue oli pituudeltaan noin 1,2 km, ja sen leveys vaihteli 30-150 m välillä. Alue kattoi siis noin 10 hehtaarin alueen.

Toisen maailmansodan aikaan vuonna 1941 Ouluun Tuiraan rakennettiin saksalaisten varuskunta-alue, jota kutsuttiin Pikku-Berliiniksi. Toppilan satamasta oli muodostumassa saksalalaisten tärkein satama Suomessa, jonka seurauksena varuskunta-alue laajeni jatkuvasti kattaen lopulta noin 64 hehtaarin alueen. Se sisälsi noin 300 rakennusta ja palveluksessa olleet noin 2500 miestä. Tukikohtana toimi huolto- ja koulutuskeskus Waffen-SS Finland Stützpunkt IV.² Vuonna 1942 saksalaiset järjestivät Iskossa ja Pyykösjärven alueella koulutus-tapahtuman, joka kesti kolme kuukautta. Kesän aikana upseerit majoituivat heille Pyykösjärven rannalta vuokrattuihin huviloihin, ja alipäälystyö ja miehistö majoituivat parakkeihin.³ Jatkosodan päättymisen myötä saksalaiset vetäytyivät Oulusta pohjoiseen ja Pikku-Berliinin alue luovutettiin suomalaisille 14.9.1944.⁴

Oulun Alakyläntien alue on inventoitu vuonna 2004 Oulun yliopiston Arkeologisen laboratorion toimesta. Inventoinnin suorittivat Jaana Koskela ja Saija Pietiläinen. Inventoinnin tarkoituksena oli tutkia, josko Oulun alueelta löytyisi merkkejä 1940-luvun alussa Oulussa olleen saksalaisen varuskunnan toimista. Inventoinnin aikana Alakyläntien ja Kauppaporvarintien väliseltä alueelta dokumentoitiin 13 mahdollisesti saksalaisten toimintaan liittyvää kuoppajäännöstä. Huomioitavaa on, että alueelta dokumentoitiin tuolloin ainoastaan parhaiten säilyneet ja maastosta hyvin erottuvat kuopat. Kohde määriteltiin inventoinnissa kuulumaan luokkaan 2, eli kohteen tarkempi määrittely edellyttää lisätutkimuksia.⁵ Kuoppien nuoren iän ja epämääräisen luonteen vuoksi kohdetta ei ole merkitty muinaisjäännösrekisteriin. Alueella ei myöskään ollut ennestään tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Vuosina 2007-2008 Oulun yliopiston Arkeologian laboratorio toteutti samalla alueella sotilasarkeologisen koetutkimuksen. Tutkimuksen tekivät Hilikka Heikkilä ja Siiri Tolonen. Koetutkimukseen kuului alueen inventointi sekä koekaivaukset, joiden tavoitteena oli selvittää kohteen yhteys saksalaisiin ja mikä sen käyttötarkoitus oli. Tutkimuksen aikana pyrittiin myös saamaan tietoa kohteen mahdollisista kiinteistä rakenteista koekaivauksen avulla. Koetutkimuksen aikana dokumentoitiin kahdeksan kuoppaa ja taisteluhauta. Kuopista kuusi oli samoja, kuin vuoden 2004 tutkimuksissa. Koeoja kaivettiin suurimman kuopan ja sen vieressä kulkevan taisteluhaudan läpi. Koekaivausten tulosten perusteella kohde todettiin sotaharjoituksiin liittyviksi, mutta kohdetta ei voitu suoraan liittää saksalaisiin. Kuoppa tulkittiin ikkunalliseksi korsuksi, ja taisteluhauta on mahdollisesti matala yhdyshauta tai se on jäänyt keskeneräiseksi.⁶

Alakyläntien vartta välillä Linnanmaantie – Ssynnimaanväylä on myös käyty inventoimassa ja koekuoppittamassa Museoviraston Arkeologisten kenttäpalveluiden toimesta vuonna 2019. Alueella sijaitsevien kuoppajäännösten tarkempi dokumentointi oli ajankohtaista, sillä alueella oltiin aloittamassa Alakyläntien leventämistä, ja tien läheisyyteen oltiin rakentamassa myös melusteita. Sen seurauksena suuri osa kuopista oli tuhoutumissvaaran alla. Inventoinnin tarkoituksena oli dokumentoida kuoppajäännökset aiempaa tarkemmin sekä selvittää niiden ikää ja luonnetta. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös dokumentoida alueella mahdollisesti sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset. Inventoinnin aikana Alakyläntien varrelta välillä Linnanmaantie-

² Roudasmaa 1981; Hautala 1982.

³ Roudasmaa 1981: 174, 184.

⁴ Hautala 1982, s. 469–486.

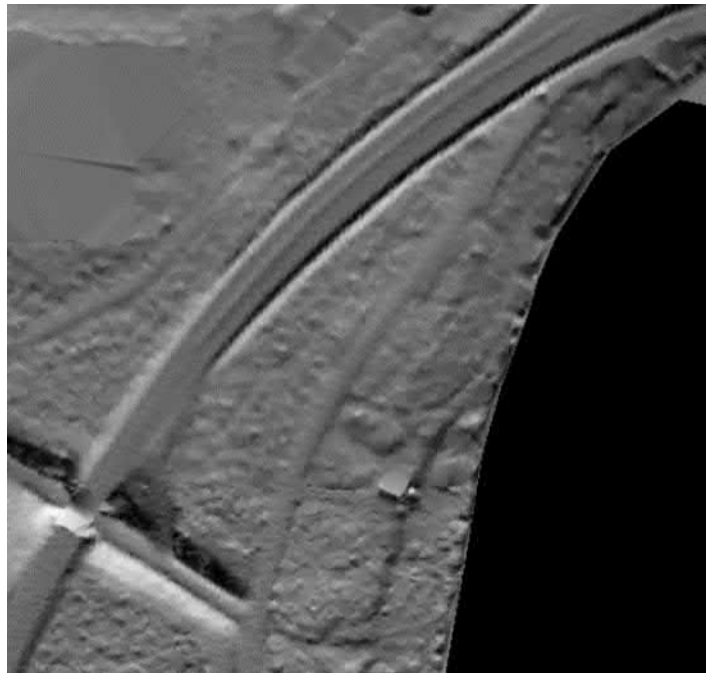
⁵ Koskela & Pietiläinen 2004: 3, 27-30.

⁶ Heikkilä & Tolonen 2009: 5, 13.

Syynimaanväylä dokumentoitiin 56 kuoppajäännöstä. Kuoppiin tehdyistä koejista löydettiin saksalaisiin sotilaisiin viittaavaa esineistöä, jotka ajoittuvat 1940-luvulle.⁷

3. Työnkuvaus ja käytetyt dokumentointimenetelmät

Selvityksen esitöiden aikana tutustuttiin alueen historiaan ja kohteella aiemmin tehtyihin tutkimuksiin. Kohdetta tarkasteltiin etukäteen myös ilmalaserkeilausaineistosta (LiDAR) tuotettujen vinovalovarjosteiden avulla. Kentällä alue inventoitiin tarkastelemalla aluetta silmämääräisesti. Samalla kohteelta tarkistettiin ja dokumentoitiin vinovalovarjostekartoissa havaitut kuopat sekä aiemmissa tutkimuksissa havaitut kuoppajäännökset.

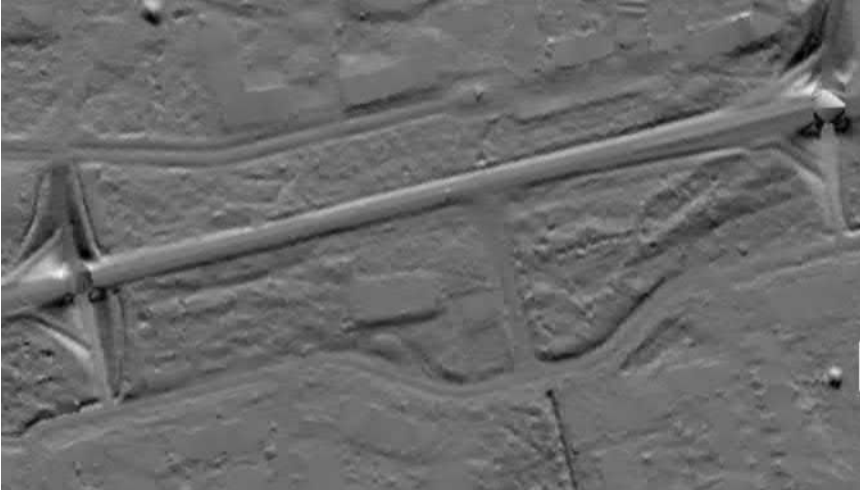

Vasemmalla vinovalovarjoste Linnanmaantien risteyksen viereiseltä alueelta 1 ja 3. <https://kartta.museoverkko.fi/>. Oikealla vinovalovarjoste alueista 2 ja 4. <https://kartta.museoverkko.fi/>.

Vasemmalla vinovalovarjoste alueesta 5. <https://kartta.museoverkko.fi/>.

⁷ Riutankoski 2019: 2, 19.

Vasemmalla vinovalovarjoste alueista 6, 7 ja 9. <https://kartta.museoverkko.fi/>.

Vasemmalla vinovalovarjoste alueista 8 ja 10. <https://kartta.museoverkko.fi/>.

Tutkimusalue jaettiin metsäpalstojen mukaan 10 alueeseen tulosten jäsentelyn helpottamiseksi. Alueet 1-10 on merkitty sivulla 10 olevaan karttaan. Inventointi aloitettiin tutkimusalueen eteläpäädyssä Huvilarannan tien kupeesta alueelta 1, ja inventointi eteni kohti pohjoista. Ensimmäisenä päivänä inventoitiin alueet 1, 2, 3, 4 ja osa alueesta 5. Toisena inventointipäivänä inventoitiin Alakyläntien pohjoispuoli, ja inventointia jatkettiin tutkimusalueen pohjoispäädyssä edeten kohti etelää. Toisena päivänä siis inventoitiin loput alueesta 5 sekä alueet 7, 8, 9 ja 10. Tutkimusalueen etelä- ja pohjoispäädyt ovat kaavamutosten perusteella tuhoutumisvyöhykkeellä, joten kyseisillä alueilla sijaitsevien kuoppien dokumentointi priorisoitiin. Kolmantena päivänä inventoitiin tutkimusalueen keskiosassa sijaitseva alue 6 sekä kaivettiin koeajat valittuihin kuoppiin alueella 1. Alueet 1-4 liittyvät läheisesti vuoden 2004 inventoinnin Syynimaa NE alueeseen, eikä alueella ole muinaisjäännösrekisteritunnusta. Tutkimusalueen pohjoinen osa kattaa alueet 5-10, ja ne sisältyvät Kaijorannan muinaisjäännösrekisteritunnukseen 1000015530. Raportissa alueet 1-4 ja 5-10 käsitellään erikseen.

Vasemmalla olevaan karttaan on ympyröity tutkimusalue punaisella, sekä metsäpalstat on merkitty punaisilla numeroilla alueiksi 1-10. Kuva: Oulun kaupunki. www.kartta.ouka.fi.

Kaiken kaikkiaan kuoppia dokumentoitiin inventoinnin aikana 121 kappaletta, joiden lisäksi dokumentoitiin yksi kivilatamus. Tutkimusalueen eteläosassa Huvilarannan alueella sijaitsevilla alueilla 1-4 kuoppia sijaitsi yhteensä 24 kappaletta. Alakyläntien ja Huvilarannantien välisellä alueella 1 kuoppia sijaitsi 20 kappaletta, ja sen pohjoispuolella olevassa kiilamaisessa metsäpalstassa alueella 2 kuoppia havaittiin vain yksi. Huvilarannantien ja Pyykösjärven välisessä metsäpalstassa tonttien eteläpuoleisella alueella 3 dokumentoitiin kolme kuoppaa, mutta tonttien pohjoispuolella olevalla alue 4:ssä kuoppia ei havaittu lainkaan.

Kaijorannan alueella sijaitsevilla alueilla 5-10 kuoppia dokumentoitiin olevan 97 kappaletta sekä yksi kivilatamus. Alue 5 sijaitsi Alakyläntien sekä Fellmannin puiston ja Kauppaporvarintien välissä, ja kyseisellä alueella dokumentoitiin 26 kuoppaa. Alueella 6 oli aiemmin toteutettu koetutkimuksia taisteluhaudan sekä korsun kohdalla, ja kyseinen alue sijaitsi Alakyläntien ja Kauppaporvarintien välissä. Kyseisen metsäpalstan alueelta dokumentoitiin taisteluhaudan lisäksi 15 kuoppajäännettä. Alue 7 rajautui Alakyläntien ja Kauppaporvarintien välille, ja se rajautui lännestä Kauppaporvarintiehen ja idästä kävelytiehen. Kyseiseltä alueelta dokumentoitiin 39 kuoppaa. Tutkimusalueen pohjoispääty Alakyläntien eteläpuolella muodosti alueen 8, ja kyseiseltä alueelta dokumentoitiin yksi kuoppa. Alueet 9-10 sijaitsivat Alakyläntien pohjoispuolella, ja niistä alue 9 sijaitsi Kalevalantien ja asuinalueen eteläpuolella ja alue 10 Kaijorahdentien risteyksen alueella. Alueelta 9 dokumentoitiin 15 kuoppaa ja yksi kivilatamus sekä alueelta 10 yksi kuoppa.

Kuopat numeroitiin ja merkittiin ilmastointiteipin palasilla maastoon, jotta tiedettäisiin, mitkä kuopat on dokumentoitu. Kuoppien numeroinnissa käytettiin juoksevaa numeroa alkaen numerosta 1. Dokumentoitujen kuoppien numerointia ei pyritty liittämään aiempien tutkimusten kuoppaanumeroihin. Kenttätöiden aikana kuopat nimettiin numeroin 1-83 sekä 100-140. Huomattava siis on, että kun inventointia suoritettiin kahtaalla samanaikaisesti, jatkoi toinen inventoija numeroiden 1-99 käyttämistä ja toinen inventoija otti numerot sadasta eteenpäin käyttöön, jotta dokumentoinnissa ei käytettäisi päällekkäisiä numeroita. Lisäksi numeron 129 yli hypättiin dokumentoinnin aikana. Näiden syiden seurauksena numeroita 84-99 ja 129 ei ole käytetty. Huomattava myös on, että kuoppajäänteet 72 ja 73 yhdistyivät yhdeksi kokonaisuudeksi myöhemmän tarkastelun yhteydessä.

Kuoppajäännöksiin päätettiin olla tekemättä käsin koekuoppia ja -pistoja räjähdevaaran vuoksi. Sen sijaan kahteen kuoppaan tehtiin kaivinkoneella koeajat kuoppien iän ja luonteen selvittämiseksi. Kuopat valittiin niiden erilaisen muodon sekä melko suuren koon vuoksi. Lisäksi valitut kuopat sijaitsivat melko lähellä metsän reunaa, niin ne olivat tavoitettavissa kaivinkoneella ilman puiden kaatamista. Viereisen Alakyläntien työmaan urakoitsija Sundström Ab Oy vuokrasi kaivinkoneen koeajittamista varten.

Kaijonharjun puolella Alakyläntien pohjoispuolella sijaitsevalla alueella 9 käytiin tarkistamassa kiveen tehdyn hakkauksen (mj-tunnus 1000032093) kunto. Kivi ja kiven ympäristö tarkistettiin ja siitä otettiin kuvia.

Tutkimusalueella havaitut kuoppajäännökset dokumentoitiin sanallisesti ja järjestelmäkameralla valokuvamalla. Digitaalikuvat on arkistoitu MuseumPlus-kokoelmanhallintajärjestelmään tunnuksella AKDG6314: 1-181. Lisäksi kuoppien keskikohdan koordinaatit mitattiin Garmin Montana 650t –gps-laitteella. Taisteluhauta mitattiin koordinaatistoon takymetrillä (Topcon QS) taisteluhaudan keskikohdasta mitattuna sekä sen läheisyydessä olevat kuoppien sijainnit mitattiin takymetrillä yhdellä pisteellä. Koeojitetut kuopat, niiden koeojat ja niissä havaitut kerrokset ja rakenteet dokumentoitiin sanallisesti ja stratigrafisin menetelmin ja ne kuvattiin järjestelmäkameralla sekä mitattiin karttaan takymetrillä (Topcon QS). Jälkitöissä kartat piirrettiin puhtaaksi ProgeCad-ohjelmalla Oulun kaupungin käyttämään ETRS-GK26-koordinaattijärjestelmään. Karttojen taustalla näkyvä kaupungin kartta-aineisto on Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden mitauspalveluiden tuottamaa ja toimittamaa. Selvityksen kartat 1-10 ovat liitteenä raportin lopussa.

Kohteen esinelöytöjä ei talletettu niiden nuoren luonteen vuoksi Kansallismuseon kokoelmiin. Esinelöytöjä tehtiin ainoastaan kuopan 5 koeojasta 2. Osa koeojasta 2 löydetystä esineistä valokuvattiin, ja osa niistä tallennettiin alueen suojeluviranomaisen pyynnöstä Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmiin arkistointitunnuksella ppm 13687.

Inventoinnin ajankohdasta huolimatta maa oli vielä roudassa, ja varjoisilla alueilla kuoppajäännösten pohjalla saattoi olla vielä lunta ja jäätä. Toisaalta koleaan sään vuoksi pensaiden lehdet eivät vielä olleet puhjenneet ja kasvit eivät olleet kasvaneet, mikä helpotti alueen inventointia ja maaston muotojen erottamista.

4. Inventoinnin aikana tehdyt havainnot

Tutkimusalue on jaettu raportissa kahteen osioon, eli eteläiseen Huvilarannan alueeseen sekä pohjoiseen Kaijonrannan alueeseen. Kyseiset osiot on jaettu edelleen pienempiin osioihin inventoitujen metsäpalstojen perusteella. Huvilarannantien alue koostuu alueista 1-4, ja Kaijonrannan alue alueista 5-10. Jako tehtiin inventoinnin ja sen tulosten käsittelyn helpottamiseksi. Huomattava on, että Huvilarannan alueelle ei ole annettu muinaisjäännösrekisteritunnusta, kun taas Kaijonrannan alueen muinaisjäännösrekisteritunnus on 1000015530.

Inventoinnin aikana dokumentoitiin 121 kuoppaa, joiden tulkittiin olevan saksalaisten puolustusvarustukseen liittyviä kuoppia toisen maailmansodan ajalta. Alue on toiminut todennäköisesti saksalaisten harjoitusalueena ja oli mahdollisesti myöhemmin suomalaisten käytössä. Muutamassa kuopassa alueella 6 (kuopat 75 ja 76) havaittiin olevan betonijätettä, ja samalla alueella yhden kuopan (80) reunalla ja pohjalla kolme ruostunutta tykin hylsyä. Alueella 5 yhden kuopan (33) reunalta pilkisti 40 cm pituisesti osin lahonnut hirsä. Päällisin puolin katsottuna muita mahdollisia rakenteita kuopissa ei havaittu olevan. Sen sijaan alueella 1 kuopan 5 koeojassa 2 dokumentoitiin olevan pyöröpuista rakennettu päätyseinä, mikä kertoo osaltaan sen, että kuopissa on säilynyt myös rakennekokonaisuuksia. Lisäksi alueelta 9 dokumentoitiin yksi kivilatomus.

Useita kuoppajäännöksiä on käytetty aikojen saatossa roskakuoppana, esimerkiksi kuopan 5 koeojasta löytyi kattotiiltä ja kattokuoppaa. Kuoppiin oli myös tuotu asutuksen lähellä puutarhajätettä, ampeleita ja erinäisiä esineitä kuten maaliämpäreitä ja metallijätettä. Yhtä suurta kuoppaa (41) oli käytetty lasten majana, sen seinä oli muokattu ja sen päälle oli aseteltu katoksi rankoja ja kuusen havuja.

4.1. Tutkimusalueen eteläosa eli Huvilarannan alue

Huvilarannan alueelta dokumentoitiin yhteensä 24 kuoppaa, joista suurin osa sijaitsee alueella 1. Vastaavasti alueelta 4, joka sijaitsee Huvilarannantien ja Pyykösjärven välissä sekä tonttien pohjoispuolella, ei dokumentoitu ainuttakaan kuoppaa. Sen seurauksena aluetta 4 ei käsitellä sen tarkemmin. Alueella 1 sijaitseviin kahteen kuoppaan tehtiin kaivinkoneella koeajat niiden tarkemman luonteen ja iän määrittämiseksi. Koeajien havainnot on esitetty luvussa 6.

4.1.1. Alue 1

Tutkimusalueen eteläosassa sijaitsevalla kaavamuutosalueella, joka nimettiin alueeksi 1, dokumentoitiin 20 kuoppajäännöstä. Niiden muodot vaihtelivat suhteessa toisiinsa niin kooltaan, muodoltaan kuin syvyydeltäänkin. Kahdeksan kuopista on suorakaiteen muotoisia (kuopat 1, 2, 5, 6, 7, 8, 13 ja 17). Suurin niistä on kuoppa 6, joka on kooltaan 550 x 280 cm. Samaa suuruusluokkaa on kuoppa 13, joka oli kooltaan 520 x 260 cm. Ne kuitenkin erosivat muuten toisistaan. Kuopan 6 keskiosa on sen reunaosia korkeammalla, kuopan syvimmän kohdat sijaitsivat aivan kuopan reunoilla. Kuoppa on keskiosastaan noin 0-20 cm syvä ja kuopan reunoilta 10-60 cm. Syvin kohta sijaitsee kuopan luoteisreunalla, ja matalin sen koillis- ja kaakkoisreunalla. Sen reunat ovat loivat. Keskiosan kohouma on pinnastaan tasainen, samoin kuopan matalammalla oleva eteläosa. Kuoppa 13 on sen sijaan jyrkkäseinäinen ja tasapohjainen kuoppa, joka on 60-70 cm syvä. Kuopan lyhyen eteläseinän länsireunassa on heikosti havaittavissa 50 x 50 cm kokoinen uloke. Pienin suorakaiteen muotoinen kuoppa alueella 1 on kuoppa 2, joka on kooltaan 230 x 100 cm. Sen seinämät ovat loivat, ja pohja tasainen. Muiden suorakaiteenmuotoisten kaivantojen pituudet vaihtelevat 380-460 cm ja leveydet 200-300 cm välillä. Kuoppien syvyydet vaihtelevat 10-140 cm välillä.

Oikealla AKDG6314:5. Kuoppa 7. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski. Vasemmalla AKDG6314:97. Kuoppa 5. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Alueella 1 sijaitsevien suorakaiteen muotoisten kuoppien pohjat ovat pääosin tasaisia, mutta muutamissa tapauksissa tasainen pohja nousee kohti kuopan seinää. Esimerkiksi kuopan 7 kaakkoisnurkka on 40 cm syvä, mutta eteläseinän kohdalta kuoppa on 80 cm syvä. Myös esimerkiksi mättäät, kannot ja kuoppaan tuodut ainekset ovat muokanneet kuoppien pohjia aaltoileviksi. Esimerkiksi kuopan 5 pohja on aaltoileva mättäiden vuoksi. Kuoppien seinämät ovat pääosin suorat, mutta esimerkiksi kuopan 7 etelä- ja länsiseinät ovat pystyt, mutta pohjois- ja itäseinät ovat loivemmat. Kuopan 1 seinämät sen sijaan kaikki kallistuvat kuopan pohjalle ollen kuitenkin melko jyrkät. Suorakaiteen muotoisten kuoppien ulkoreunoilla on havaittavissa viidessä tapauksessa vallia, joka joko kiertää koko kuopan, tai vallia on ainoastaan yhdellä tai kahdella reunalla. Vallit ovat leveimmillään jopa 2,5 m leveitä. Kuopan 1 koeajan 1 havaintojen perusteella vallit muodostuivat kuopan keskeltä pois kaivetusta hiekasta.

Vasemmalla AKDG6314:100. Kuoppa 13. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:98. Kuoppa 8. Kuvassa kuopan uloke ja vallia. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Alueella 1 dokumentoitiin yhdeksän neliön muotoista kuoppaa. Niiden seinien pituudet eivät kuitenkaan olleet täysin samanmittaisia, vaan kuopan seinien pituuksissa saattoi olla 10-20 cm:n vaihtelua. Viiden neliön muotoisten kuopan eli kuoppien 3, 4, 14, 16 ja 18 seinien pituudet vaihtelivat 240-300 cm välillä. Neljä kuoppaa oli reilusti pienempiä, niiden sivujen ollessa 70-100 cm. Pienemmät kuopat ovat kuopat 9-12, ja niiden syvyydet vaihtelevat 20-50 cm välillä. Suuremmat kuopat ovat 40-110 cm syviä. Syvempien kuoppien seinämät ovat hieman loivia, ja niiden pohjissa oli paikoin havaittavissa kupertuutta mutta myös pyöreyttä. Pääsääntöisesti ne kuitenkin ovat suorapohjaisia. Kuoppien 3, 4 ja 16 ympärillä on havaittavissa vallia.

AKDG6314:2. Kuoppa 3. Kaakosta. Kuva: Matleena Riutankoski. Oikealla AKDG6314:103. Kuoppa 18. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Kuoppa 15 on maastosta hieman erottuva, mutta epämääräisen muotoinen kuoppa. Sen pitkällä kaakkoon osoittavan sivun keskivaiheilla on pyöreä uloke, joka on kuopan syvin kohta. Muutoin kuopan keskivaihe on kovera ylöspäin, jonka seurauksena kuopan reunaosat ovat havaittavissa paremmin. Kuoppa on kooltaan 400 x 280 cm, ja sen reunat ovat loivat. Kuoppa 20 on kehämäinen kaivanto, jonka keskiosa on ympäröivää maastoa korkeammalla. Kaivanto on halkaisijaltaan 460 cm, ja kehän sisäpuolella oleva kumpare on halkaisijaltaan 360 cm. Kumpareta kiertävä kehämäinen kaivanto on 30-40 cm leveä. Kehän ulkoreunasta mitattuna kaivanto on 10-25 cm syvä, ja kehän sisäreunaan mitattuna kaivanto on 30-40 cm syvä. Kaivannon reunat ovat melko jyrkät, ja pohja on pyöreähkö.

AKDG6314:11. Kuoppa 20. Etelästä. Kuva: Matleena Riutankoski

Kuopassa 19 on viisi kulmaa, ja se on todella epäsäännöllisen muotoinen. Se on halkaisijaltaan 460 cm. Kuopan länsipuoliskon alueella kuopan sisäpuolella on 240 x 180 cm kokoinen kumpare. Kuopan itäreuna on rinteessä, ja sen pohja laskee länttä kohden. Kuopan reunat ovat paikoin pystyt, mutta etenkin pohjoisosassa reunat loivenevat ja hieman pyöristyvät. Kuopan syvyys vaihtelee 30-80 cm:n välillä.

Alueella 1 havaittiin yhdeksässä kuopassa uloke tai ulokkeita. Ulokkeet sijaitsivat joko kuoppien nurkissa, seinämien keskiosissa tai nurkan läheisyydessä seinämän reunassa. Niiden määrä vaihtelee kuoppittain. Ulokkeet eivät ole yhtä syviä kuin itse kuopat, ja useissa tapauksissa ne syvenevät kuoppaa kohden. Niiden syvyydet vaihtelevat 10-80 cm:n välillä. Ulokkeet ovat mahdollisesti olleet korsujen sisäänkäyntejä.

Ulokkeita on neljässä suorakaiteen muotoisessa kuopassa eli kuopissa 1, 5, 7, 8 ja 13, joiden lisäksi kuopan 7 luoteisnurkkaan yhdistyy pyöreä, 140 x 80 cm kokoinen painanne. Kuopassa 1 ulokkeita on 4 kappaletta, ja ne sijoittuvat koillis-, lounais- ja luoteisnurkkiin sekä länsiseinän keskivaiheille. Kuopassa 5 on kaksi uloketta, toinen niistä sijaitsee kuopan pitkän koilliseinän keskivaiheilla, ja toinen sijaitsee kuopan itänurkassa. Kuopan 7 uloke sijaitsee kuopan kaakkoisnurkassa. Kuoppien 8 ja 13 ulokkeet sijaitsivat kuoppien lyhyiden seinien reunaosassa siten, että kuoppien pitkät seinälinjat jatkuvat ulokkeiden reunoina. Kuopan 8 uloke osoittaa länteen, ja kuopan 13 uloke etelään. Suorakaiteen muotoisten kaivantojen ulokkeet ovat pituudeltaan 50-260 cm ja leveydeltään 50-100 cm.

Ulokkeita on myös kolmessa neliön muotoisessa kuopassa, eli kuopissa 3, 16 ja 18. Kuopan 3 uloke sijaitsee kuopan länsinurkassa osoittaen länteen. Kuopan 16 uloke sijaitsee pohjoisseinän reunassa, ja kuopan 18 uloke länsiseinän reunassa. Neliskanttisten kaivantojen ulokkeet ovat pituudeltaan 90-200 cm ja leveydeltään 40-90. Uloke havaittiin myös viisikulmaisen kuopan eteläreunassa nurkan kohdalla. Kyseinen uloke on epämääräisempi kuin muiden kaivantojen ulokkeet, ja se on kooltaan 100 x 80 cm.

Kuopat 7 ja 8 sijaitsivat rinnakkain, 120 cm:n etäisyydellä toisistaan. Niiden länsipuolella oli 200 cm:n etäisyydellä neljä pientä kuoppaa, kuopat 9-12, ja ne sijaitsivat 470 x 380 cm kokoisella alueella. Myös kuopat 17 ja 18 sijaitsivat rinnakkain 200 cm:n etäisyydellä toisistaan. Samassa rivissä sijaitsi myös kuoppa 19, joka oli 320 cm:n etäisyydellä kuopasta 18.

4.1.2. Alue 2

Alue 2 sijaitsee alueen 1 pohjoispuolella, ja se on kiilamainen metsäpalsta Alakyläntien ja Huvilarannantien välissä. Kyseiseltä alueelta dokumentoitiin kuoppa 24, joka on heikosti maastosta erottuva suorakaiteen muotoinen kuoppa. Loivaseinäisen kuopan pohja nousee kohti kaakkoisreunaa siten, että kuopan syvyys vaihtelee 5-40 cm välillä. Kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti luodetta.

AKDG6314:14. Kuoppa 24. Luoteesta. Kuva: Matleena Riutankoski

4.1.3. Alue 3

Alue 3 sijaitsee tutkimusalueen eteläosassa, muodostuen Huvilarannantien ja Pyykösjärven välisestä metsiköstä tonttien eteläpuolella. Alueelta dokumentoitiin kaksi kuoppaa (kuopat 22 ja 23) sekä kaivanto 21. Kuopat sijaitsevat 320 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopat ovat miltei saman kokoiset ja loivaseinäiset, joskin kuoppa 22 on suorakaide ja kuoppa 23 viisikulmiota lähentyvä suorakaide. Kuoppa 22 on 30-50 cm syvä, ja sen pohja on tasainen. Kuoppa 23 on 20-30 cm syvä, ja sen keskellä on pieni kumpare.

Alueelta 3 dokumentoitiin myös yksi kaivanto, joka muodostuu U:n muotoiseksi ja se koostuu 2-6 sisäkkäisestä kaivannosta. Kaarten pohjoisreunalla on säilynyt kaksi vierekkäistä kaivantoa, jotka ovat yhteensä 470 cm pitkiä ja 1,5 cm leveitä. Yksi kaivanto on 50 cm leveä, ja niiden välissä on 50 cm leveä penkka. Kaarten lounaisnurkka koostuu kuudesta kaivannosta, jotka ovat 40 cm leveitä ja noin 700 cm pitkiä. Kaarten eteläosassa on kolme kaivantoa, joista kaksi pohjoisinta kaartuu länsipäästään kohti pohjoista. Eteläisimmät kolme kaivantoa ovat 200 cm leveät ja kaartuvat kaivannot 800 cm pitkät. Puolikaaren muotoisten kaivantojen sisähalkaisija on 900 cm. Kaivannot ovat 30-50 cm leveitä, ja ne sijaitsevat 40-50 cm etäisyydellä toisistaan. Kaivannot ovat 10-20 cm syviä. Kaivantojen pohjat ovat pyöreät ja reunat pyöreän loivat. Kaivantojen välissä olevien penkkojen pinta on kupera.

AKDG6314:105. Kuoppa 21. Idästä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

4.2. Tutkimusalueen pohjoisosa eli Kaijonrannan alue

Kaijonrannan alueelta dokumentoitiin kaiken kaikkiaan 97 kuoppaa tai kaivantoa ja yksi kivilatomus. Kaijonrannan alueella sijaitsevat alueet 5-10, joista 5-8 sijaitsevat Alakyläntien ja Kauppaporvarintien välisellä alueella. Alueet 9-10 sen sijaan sijaitsevat Alakyläntien pohjoispuolella. Alueet 8 ja 10 sijaitsevat osin Kaijonlahdentien risteyksessä ja sen eteläpuolella olevalla kaavamuutosalueella. Huomionarvoista on, että kyseisiltä alueilta dokumentoitiin yhteensä ainoastaan kaksi tuhoutumisvaaran alla olevaa kuoppaa.

4.2.1. Alue 5

Alue 5 muodostuu Kaijonrannan alueen läntisimmästä metsäpalstasta, ja kyseiseltä alueelta dokumentoitiin yhteensä 26 kuoppaa. Alueen 5 itäosaa on käyty inventoimassa vuonna 2004, jolloin alueella havaittiin useita kuoppajäännöksiä, mutta niistä päätettiin dokumentoida ainoastaan seitsemän hyvin säilynyttä ja selkeästi erottuvaa kuoppaa.⁸

Alueelta dokumentoiduista 26 kuopasta 17 kappaletta ovat suorakaiteen muotoisia. Niiden pituudet vaihtelevat 200-600 cm välillä ja leveydet välillä 150-280 cm. Kuopat eivät ole myöskään yhtä syviä, vaan 12 kuoppaa on yli 50 cm syviä (kuopat 25, 26, 29-32, 35, 39-41, 46, 50) ja viisi kuoppaa alle 50 cm syviä (kuopat 27, 38, 43, 44, 47). Kuopista kahdeksan seinämät ovat loivat, neljän jyrkät, kahden täysin pystyt. Lisäksi kahden kuopan seinämistä osa oli pystyjä ja osa loivia. Kuoppien 25, 26, 29-31, 41, 43, 44, 46, 47 ja 50 pohjat ovat tasaisia, ja kuoppien 38-40 pohjat ovat tasaisia, mutta ne nousevat tasaisesti ylöspäin yhtä reunaa kohti. Kuopan 35 pohja on epätasainen, ja kuopan 27 pohja ei ollut näkyvässä oksien ja risujen vuoksi. Kuopan 32 pohja on pyöreä. Kolmen kuopan ympärillä havaittiin vallia (kuopat 29, 30 ja 38).

Vasemmalla ylhäällä AKDG6314:28. Kuoppa 39. Luoteesta. Kuva: Matleena Riutankoski
Oikealla ylhäällä AKDG6314:30. Kuoppa 41. Kaakosta. Kuva: Matleena Riutankoski
Alhaalla vasemmalla AKDG6314:31. Kuoppa 42. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski

⁸ Koskela & Pietiläinen 2004: 27-28.

Suorakaiteen muotoisista kuoppajäänöksistä eroavat seinämien muodoiltaan kuopat 42 ja 49. Kuoppa 49 on suorakaide, mutta sen reunoissa on voimakasta pyöreyttä. Kooltaan kuoppa on 450 x 240 cm ja se on 20-80 cm syvä. Myös kuoppa 42 on suorakaide, mutta sen koillisnurkka on täysin pyöreä. Se on kooltaan 160 x 120 cm ja se on 40 cm syvä.

Viidessä suorakaiteen muotoisessa kuopassa havaittiin yksi tai useampi uloke, jotka ovat mahdollisesti toimineet kulkuaukkoina korsuihin ja poteroihin. Ulokkeita havaittiin kuopissa 29, 31, 32, 35 ja 41. Niiden pituudet vaihtelevat 50-160 cm välillä ja leveydet 50-80 cm välillä. Ulokkeet ovat noin 10-40 cm syviä. Kuoppien 29 ja 31 ulokkeet sijaitsevat lyhyen sivun reunassa siten, että kuopan pitkä sivu jatkaa samaa linjaa kuopan ulokkeen kanssa. Kuopan 29 uloke sijaitsee luoteisseinämällä ja kuopan 31 uloke kaakkoisseinämällä. Kuopan 32 uloke sijaitsee kuopan kaakkoisnurkassa, osoittaen kohti kaakkoa. Kuopan 35 lounaisnurkassa oleva uloke osoittaa kohti lounasta. Kuopassa 41 on kaksi uloketta, ja ne sijaitsevat etelä- ja länsinurkissa osoittaen kyseisiin ilmansuuntiin. Huomattava on, että kuoppaa 41 on käytetty lasten leikkimajana, ja sen länsinurkassa sijaitseva 50x50 cm kokoinen uloke on voinut muodostua lasten leikkien aikana, kun kyseistä nurkkaa on käytetty kulkuaukkona. Etelänurkassa oleva uloke on sen sijaan matala painauma, jonka pää yhdistyy kuopan 41 nurkkaan.

Neliön muotoisia kuoppia havaittiin alueella kolme kappaletta (kuopat 28, 45 ja 48). Kuoppa 28 on kooltaan 200 x 200 cm, ja sen seinämät ovat loivat. Kuopan pohja on tasainen, mutta se nousee koillisreunaa kohti. Kuoppa on vain 10 cm syvä, joten se eroaa syvyydessä kuopan 45 kanssa. Kuoppa 45 on 50-60 cm syvä, ja se on kooltaan 280 x 280 cm. Sen seinämät ovat pystyt, ja pohja tasainen. Kuoppa 48 on kooltaan 330 x 320 cm, ja sen seinämät ovat loivat ja pohja pyöreä. Syvyydeltään se on 80-100 cm.

Suorakaiteen muotoisista ja neliön muotoisista kuopista 14:n lyhyt seinämä osoittaa kohti luodetta. Neljän suorakaiteen tai neliön muotoisen kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti kaakkoa. Kahden suorakaiteen muotoisen kuoppajäänöksen pitkä sivu osoittaa kohti pohjoista.

Alueelta dokumentoitiin kaksi ojamaista kuoppaa, joiden päät ovat ojan keskikohtaa leveämmät. Kuoppa 36 on 660 cm pitkä ja 50-260 cm leveä, ja sen syvyys vaihtelee 10-50 cm. Kuoppa 37 on taas 520 cm pitkä, ja sen leveys vaihtelee 60-180 cm välillä. Kuopan syvyys vaihtelee 30-60 cm välillä, ja sen reunalla on vallia.

AKDG6413:111. Kuoppa 32. Kaakosta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Aluen 5 useat kuopat sijaitsevat jonossa tai riveissä. Jonoissa sijaitsevat kuopat ryhmittyvät lyhyet sivut lähekkäin ja rivissä olevat kuopat ovat pitkät sivut lähekkäin. Kuopat 25 ja 26 sijaitsevat rinnakkain 300 cm etäisyydellä toisistaan, ja kuopat 27 ja 28 sijaitsevat myös rinnakkain 120 cm etäisyydellä toisistaan. Kuoppa 26 sijaitsee taas 400 cm etäisyydellä kuopasta 28. Kuopat 29-31 ovat jonossa, ja ne ovat 340-450 cm etäisyydellä toisistaan. Myös kuopat 37-40 sijaitsevat jonossa, ja ne ovat 160-250 cm etäisyydellä toisistaan. Lisäksi

kuoppa 41 sijaitsee kuopan 40 vieressä länsipuolella 80 cm:n etäisyydellä. Kuopat 43, 44 ja 50 muodostavat myös jonon, ja kuopat sijaitsevat 400-600 cm etäisyydellä toistaan. Kyseisen kuoppajonon koillis- ja itäpuolella noin 500 cm etäisyydellä on kuoppien 45-47 muodostava jono, jonka kuopat ovat 140 cm ja 580 cm etäisyydellä toisistaan.

Alueelta 5 dokumentoitiin myös kaksi pyöreää kaivantoa, joiden keskellä on kumpare. Pienemmän kaivannon 34 halkaisija on 340 cm, ja sen keskellä olevan kumpareen halkaisija on 200 cm. Kumpareta kiertävä kaivanto on 40-70 cm leveä ja 5-40 cm syvä. Kaivantoa kiertää valli, joka on noin 160 cm leveä. Suurempi pyöreä kaivanto on kuoppa 33, ja sen halkaisija on 12 m. Kuopan keskellä oleva kumpare on halkaisijaltaan 8-9 m, ja kumpareta kiertävä kaivanto on 200-240 cm leveä. Kaivannon ulkoreuna on hieman syvempi kuin sen sisäreuna, sillä kaivanto nousee loivasti kohti kumpareta. Kaivanto on 60-70 cm syvä, ja sen ympärillä on 2-3 m leveä valli. Kaivannon pohjoisreunalla on 200 x 140 cm kokoinen uloke, jonka pohjoisreuna nousee ja häivettyy muuhun maastoon. Lisäksi kaivannon luoteisosassa havaittiin hirsi, joka on esillä kaivannon seinämästä 40 cm verran. Hirsi on sahattu tasapäiseksi, ja se on 9 cm leveä ja 14 cm korkea.

Vasemmalla AKDG6314:21. Kuoppa 34. Pohjoisesta. Kuva: Matleena Riutankoski. Oikealla AKDG6314:112. Kuoppa 33. Pohjoisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

4.2.2. Alue 6

Alueen 6 länsiosaa on käyty inventoimassa vuonna 2004, jolloin alueella dokumentoitiin olevan kuusi kuoppajäännöstä ja juoksuhauda.⁹ Vuosina 2007 ja 2008 aluetta käytiin inventoimassa ja koekuopittamassa uudelleen. Kyseisten tutkimusten aikana alueelta dokumentoitiin kahdeksan kuoppaa ja taistelukaivanto.¹⁰ Jo aiemmin dokumentoiduille kuopille annettiin nyt uudet kuopp numerot. Uudet ja vanhat kuopp numerot on esitetty alla olevassa taulukossa 1.

⁹ Koskela & Pietiläinen 2004: 27-28.

¹⁰ Heikkilä & Tolonen 2009.

Vuoden 2020 kuoppa-numerot	Vuosien 2007-2008 kuoppa-numerot	Vuoden 2004 kuoppa-numerot
Kuoppa 74	Kuoppa 8	-
Kuoppa 75	Kuoppa 7	Kuoppa 4
Kuoppa 76	Kuoppa 1	Kuoppa 1
Kuoppa 77	Kuoppa 6	Kuoppa 3
Kuoppa 78	Kuoppa 5	Kuoppa 5
Kuoppa 79	Kuoppa 4	Kuoppa 6
Kuoppa 80	Kuoppa 3	-
Kuoppa 81	Kuoppa 2	Kuoppa 2
Taisteluhauta/kuoppa 83	Taisteluhauta	Juoksuhauta

Taulukko 1. Alueella 6 sijainneiden aiemmin dokumentoitujen kuoppien kuoppa-numerot.

Alueelta 6 dokumentoitiin yhteensä 16 kuoppaa tai kaivantoa, joista kaksi lopulta yhdistyi yhdeksi kaivannoksi. Todellisuudessa alueelta siis dokumentoitiin 15 kuoppaa ja kaivantoa. Niistä 10 oli suorakaiteen muotoisia kuoppia (kuopat 68, 69, 71, 45-81), joskin kuopan 68 reunoissa ei ollut selkeitä nurkkia ja kuopan 69 itäreuna on kiilamainen. Lisäksi kuopan 81 pitkällä luoteisreunalla on 120-160 x 110 cm kokoinen sisennys. Kuoppien pituudet vaihtelevat 170-570 cm välillä ja leveydet vaihtelevat välillä 150-370 cm. Kuopista seitsemän on alle 50 cm syviä (kuopat 68, 69, 71, 77, 78, 80, 81), ja kuoppien 75, 76 ja 79 syvyydet vaihtelevat 60-100 cm välillä. Kuoppien 68, 69, 71, 76, 77, 79 ja 80 seinämät ovat loivat, ja kuoppien 75, 78 ja 81 seinämistä yksi tai useampi on pystysuora, ja loput seinämistä ovat loivia. Neljän kuopat pohjat ovat pyöreitä (kuopat 69, 71, 79, 80) ja loput ovat tasaisia tai hieman epätasaisia. Tasaisista pohjista kuoppien 77 ja 81 ovat kaltevia.

Suorakaiteen muotoisista kuopista neljän eli kuoppien 68, 75, 77 ja 80 lyhyt sivu osoittaa kohti luodetta. Viiden kuopan eli kuoppien 71, 76, 78, 79 ja 81 lyhyt sivu osoittaa kohti koillista. Kuopan 69 pitkä sivu osoittaa kohti pohjoista. Ainoastaan kuopan 76 kaakkoisseinän keskivaiheilla on yksi uloke, jota on mahdollisesti käytetty sisäänkäyntinä korsiin. Uloke osoittaa kohti kaakkoa, ja se on kooltaan 90 x 60 cm.

Myös alueella 6 osa kuopista sijaitsevat lähellä toisiaan rykelmissä. Kuopat 69 ja 70 sijaitsevat 250 cm etäisyydellä toisistaan, ja 77-81 180-600 cm etäisyydellä toisistaan. Lisäksi korsi 76 sijaitsee 160 cm etäisyydellä taisteluhaudasta 83.

Ylhäällä vasemmalla AKDG6314:79. Kuoppa 76. Kaakosta. Kuva: Matleena Riutankoski. Ylhäällä oikealla AKDG6314:82. Kuoppa 78. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski. Alhaalla vasemmalla AKDG6314:85. Kaksi tykin hylsyä kuopan 80 reunalla. Luoteesta. Kuva: Matleena Riutankoski. Alhaalla oikealla AKDG6314:88. Kuoppa 81. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski

Alueelta 6 dokumentoitiin kaksi pyöreää kuoppaa. Niistä pienempi kuoppa 70 on laakeareunainen ja pyöreäpohjainen kuoppa, jonka halkaisija on 260 cm. Kuoppa on 30-40 cm syvä. Suurempi kuoppa 82 sijaitsee alueen 6 lounaisnurkassa taisteluhaudan eteläpäädyssä, ja se on kooltaan 800 x 710 cm. Kuoppa on laakeareunainen ja tasapohjainen ja 10-40 cm syvä. Kuopan keskivaiheilla on havaittavissa epämääräinen kumpare. Kuoppa 74 on sirpin muotoinen, 240 cm pitkä ja sen leveys vaihtelee 90-200 cm välillä. Kuopan pohja on tasainen, ja seinämät osin pystyt ja osin loivat. Se on 5-40 cm syvä.

Alueen 6 pohjoisreunalla havaittiin myös suuri kaivanto, jonka länsiosa dokumentoitiin numerolla 72 ja itäosa numerolla 73. Dokumentoinnin yhteydessä niiden kuitenkin havaittiin niiden muodostavan yhden kaivannon. Kaivanto muodostuu neljästä sisäkkäisestä puolikaaresta, joista kolmea ulointa kehää taisteluhauta 83 leikkaa pohjoisosasta. Puolikaarten länsiosassa ne muodostavat 470 cm leveän kokonaisuuden, ja leikkautuvista kaarista on säilynyt 800 cm pitkä osa. Sisin kaari on säilynyt kokonaan, ja kyseisen kaaren pituus on 16 m ja sen kehän sisäosan halkaisija on 900 cm. Länsiosan kaaret muodostuvat 70-90 cm leveistä penkoista, joiden väleissä on 30-35 cm leveät kaivannot. Penkat ovat 10-25 cm korkeita. Kaivannon itäosassa kaaret ovat 65-90 cm leveitä, ja niiden väleissä on 20-30 cm leveät kaivannot. Kaarten itäpäädyt yhdistyvät viidenteen kaareen, joka on erisuuntainen, kuin neljä muuta kaartaa. Kyseisen kaaren pyöreä reuna osoittaa kohti pohjoista. Se on leveydeltään 60-110 cm, ja 10-30 cm korkea.

Oikealla AKDG6314:73. Kaivanto 72. Pohjoisesta. Kuva: Matleena Riutankoski. Vasemmalla AKDG6314:75. Kaivanto 73. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski

Taisteluhauta on pohjois-eteläsuuntainen kaivanto, joka kääntyy pohjoisosastaan itään ja muuttuu itä-länsisuuntaiseksi. Se on pohjois-eteläsuuntaisesti pituudeltaan 28 m, ja sen leveys vaihtelee 60-100 cm välillä. Taisteluhaudan itäpuolella on 160-200 cm leveä valli. Taisteluhaudan reunat ovat pystyt, joskin paikoin ne ovat hieman sortuneet loiviksi. Pohja on tasainen. Se on länsireunastaan 30-40 cm syvä, mutta itäreunastaan vallin puolelta kaivanto on 40-60 cm syvä. Kaivannon itäpuolella on yksi uloke, joka on kooltaan 80 x 60 cm ja se on 10-20 cm syvä. Itä-länsisuuntaisesta taisteluhaudan osasta on mitattavissa 63 m pitkä osa, ja siitä on paikoin näkyvissä ainoastaan kaivannon eteläreuna, joka leikkaa metsikön reunaosaa. Paikoin juoksuhauda on koko leveydeltään näkyvissä. Se ei ole kuitenkaan niin syvä kuin pohjois-eteläsuuntainen kaivanto, eikä sillä ole vallia.

Vasemmalla AKDG6314:91. Taisteluhaudan 83 pohjoisosa korsun 76 kohdalla. Pohjoisesta. Kuva: Matleena Riutankoski
Oikealla AKDG6314:90. Taisteluhaudan 83 pohjoisosa, joka kääntyy itään. Koillisesta. Kuva: Matleena Riutankoski

4.2.3. Alue 7

Alueelta 7 dokumentoitiin 39 kuoppajäännöstä. Niistä 32 kuoppaa on suorakaiteen muotoisia ja kaksi neliön muotoisia (kuopat 104 ja 139). Yhteensä 25 kuopan seinämät ovat kaltevat¹¹, ja kahdeksan kuopan seinämät tai osa seinämistä on pystysuorat¹², ja loput ovat laakeaseinäisiä. Kuopan 138 seinämät ovat yläosasta pystyt ja alaosasta loivat. Kuoppien 102, 103, 110 pohjien muodot ovat epäselvät niiden pohjalla olevan risukon ja puutarhajätteen vuoksi. Tasapohjaisia suorakaiteenmuotoisia kuoppia on 21 kappaletta¹³, ja pyöreäpohjaisia kuoppia ovat kuopat 111, 116, 120, 131 ja 139. Kuopan 127 koillisnurkassa on halkaisijaltaan 260 cm kokoinen pyöreäpohjainen syvämpi kuoppa, ja muutoin suorakaiteen muotoisen kuopan pohja on tasainen. Kuopan 137 nurkassa on kumpare.

Suorakaiteen muotoisten kuoppien pituudet vaihtelevat välillä 160-600 cm ja leveydet välillä 160 x 340 cm. Pääsääntöisesti kuopat ovat kuitenkin 300-500 cm pitkiä ja 200-280 cm leveitä.

Neliön muotoisista kuopista suurempi on kuoppa 104, joka on kooltaan 600 x 600 cm, ja se on 80 cm syvä. Lisäksi kuopalla on noin 200 cm leveä valli ympärillä. Kuoppa 139 on kooltaan 230 x 220, ja sen seinämät ovat laakeat ja pohja pyöreä. Se on 40 cm syvä.

Vasemmalla AKDG6314:54. Kuoppa 118. Pohjoisesta. Kuva: Matleena Riutankoski. Oikealla AKDG6314:66. Kuoppa 136. Pohjoisesta. Kuva: Matleena Riutankoski

Kuopat 119, 132, 133 ovat soikeita ja pavun muotoisia. Kuoppa 121 muodostuu kahdesta vierekkäisestä kuopasta, ja kuoppa 114 on taipunut suorakaide. Pyöreiden ja soikeiden kuoppien seinämät ovat laakeat ja pohjat pyöreitä. Ne ovat 20-60 cm syviä. Taipuneen suorakaiteen muotoisen kuopan 114 reunat ovat loivat ja pohja tasainen, ja se on 15 cm syvä. Kuoppa 121 muodostuu kahdesta laakeasta kuopasta, joista suurempi on kooltaan 650 x 500 cm, ja sen eteläosassa on kiinni halkaisijaltaan 160 cm kokoinen painauma.

Kuopat 102 ja 103 sijaitsevat jonossa lyhyet sivut vierekkäin. Niiden etäisyys toisiinsa on 100 cm. Kuopat 105-108 muodostavat rivin, ja niiden pitkät sivut ovat vierekkäin. Kuopat sijaitsevat 150-220 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopat 111 ja 112 ovat rinnakkain, ja niiden pitkien sivujen vallien etäisyys toisistaan on 130 cm. Myös kuopat 123 ja 124 ovat rinnakkain 130 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopat 112 ja 125-127 muodostavat jonon. Ne sijaitsevat 140-200 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopat 101, 133-137 muodostavat myös jonon, ja ne sijaitsevat 200-450 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopat 139 ja 140 ovat rinnakkain, ja ne ovat 130 cm etäisyydellä toisistaan.

¹¹ Kuopat 102, 103, 105-112, 115-117, 119, 123-126, 128, 130, 131, 133, 134, 137, 139.

¹² Kuopat 101, 113, 118, 120, 122, 127, 135, 138.

¹³ Kuopat 101, 105-109, 112, 113, 115, 117, 118, 122-126, 130, 134-136, 138.

Vasemmalla AKDG6314:140. Kuoppa 116. Kaakosta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:147. Kuoppa 128. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Suorakaiteen muotoisista kuopista 15 kuoppajäännöksen¹⁴ lyhyt sivu osoittaa kohti luodetta ja 12 kuoppajäännöksen¹⁵ lyhyt sivu osoittaa kohti koillista. Kuoppien 102, 103 ja 128 pitkä sivu osoittaa kohti pohjoista, ja kuoppien 127 ja 131 lyhyt sivu kohti pohjoista. Ainoastaan yhdessä suorakaiteen muotoisessa kuopassa (kuoppa 128) on mahdollinen uloke. Se sijaitsee kuopan pitkän seinämän reunassa, ja se on kooltaan 90 x 80 cm. Vallia on havaittavissa kuoppien 104, 111-113 ja 117 ympärillä, ja vallien leveydet vaihtelevat 60-200 cm välillä.

Vasemmalla AKDG6314:42. Kuoppa 104 ja sen ympärillä olevaa vallia. Lännestä. Kuva: Matleena Riutankoski. Oikealla AKDG6314:51. Kuoppa 113. Idästä. Kuva: Matleena Riutankoski

4.2.4. Alue 8

Tutkimusalueen pohjoispäässä alueella 8 dokumentoitiin yksi kuoppa, joka sijaitsee Kaijonlahdentien risteyksen ja sen eteläpuoleisella kaavamuuosalueella. Kuoppa 100 sijaitsee alueen 8 koillisnurkassa, nykyisen risteyksen kulmassa. Kuoppa on kooltaan 110 x 80 cm, ja se on muodoltaan epämääräisen pyöreä. Kuopan seinämät ovat pystyt, ja pohja hieman kalteva mutta tasainen. Kuopan syvyys on 40-60 cm. Sen pohjoispuoliskoa kiertää matala, noin 80 cm leveä valli.

¹⁴ Kuopat 101, 109, 111, 112, 115, 117, 118, 123, 124, 134-138.

¹⁵ Kuopat 105-108, 110, 116, 120, 122, 125, 126, 130, 140.

AKDG6314:37. Kuoppa 100. Lounaasta. Kuva: Matleena Riutankoski

4.2.5. Alue 9

Alue 9 sijaitsee Alakyläntien pohjoispuolella, Kaijonlahdentien risteysalueen länsipuolella. Kyseiseltä alueelta dokumentoitiin seitsemän suorakaiteen muotoista kuoppaa, neljä neliön muotoista kuoppaa, kaksi mahdollisesti taisteluhaudan osaa, kaksi vanhan ojan pohjaa sekä yksi kivilatomus.

Suorakaiteen muotoisten kuoppien¹⁶ pituudet vaihtelevat välillä 200-600 cm, ja niiden leveydet vaihtelevat välillä 170-570 cm. Kuuden suorakaiteen muotoisen kuopan¹⁷ reunat ovat kaltevat, ja osa kuopan 59 seinistä on pystysuoria ja osa kaltevia. Kuoppien 53, 57, 59, 62 ja 66 pohjat ovat tasaisia, ja kuopan 58 pohja on tasainen mutta kalteva. Kuopan 61 pohjassa on hieman pyöreyttä. Kuoppien 59 ja 61 syvyydet vaihtelevat 50-80 cm välillä, muiden suorakaiteenmuotoisten kuoppien syvyydet ovat 20-40 cm. Kuoppien 53, 58 ja 59 lyhyt sivu osoittaa kohti luodetta, ja kuoppien 57, 61, 62, 66 lyhyt sivu osoittaa kohti koillista.

Neliön muotoisia kuoppia alueelta dokumentoitiin neljä kappaletta, eli kuopat 60, 63, 64 ja 65. Kuopat ovat kooltaan 200 x 200 cm, lukuun ottamatta kuoppaa 64, joka on kooltaan 230 x 230 cm. Kuopat ovat 20-40 cm syviä, ja niiden seinämät ovat kaltevia. Pohjat ovat tasaisia lukuun ottamatta kuoppaa 63, jonka pohja on pyöreä. Kuoppien sivut osoittavat kohti väli-ilmansuuntia.

Vasemmalla AKDG6314:127. Kuoppa 59. Lännestä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:135. Kuoppa 63. Pohjoisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

¹⁶ Kuopat 53, 57-59, 61, 62, 66.

¹⁷ Kuopat 53, 57, 58, 61, 62, 66.

Kuoppanumeroilla 51 ja 52 dokumentoitiin ojamaiset kaivannot, jotka voivat olla taisteluhautojen osia. Kaivanto 51 on 14 m pitkä, ja se on 70 cm leveä. Kaivanto on reunoilta ja pohjalta pyöreä, ja se on 30 cm syvä. Mahdollinen taisteluhauta on koillinen-lounas –suuntainen, ja sen pitkän kaakkoisreunan vieressä on 100 cm leveä valli. Kaivanto 52 sijaitsee kaivannon 51 läheisyydessä, ja se on samansuuntainen kaivanto. Kooltaan se on 15,5 m pitkä ja 110 cm leveä. Kaivannon seinämät ja pohja ovat pyöreät, ja se on 30-35 cm syvä. Myös kaivannon 52 pitkän kaakkoisreunan vieressä on 100 cm leveä valli.

Vasemmalla AKDG6314:117. Mahdollisen taisteluhaudan osa tai vanha oja, kuoppa 51. Koillisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:118. Mahdollisen taisteluhaudan osa tai vanha oja, kuoppa 52. Lännestä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Alueelta dokumentoitiin myös kaivanto 55, joka on mahdollisesti vanhan ojan pohja. Se muodostuu 12 x 3 m kokoisesta suorakaiteesta, joka on pohjois-eteläsuuntainen ja 20-40 cm syvä. Sen pohjois- ja eteläreunoihin yhdistyy ojat, joista eteläinen on kooltaan 650 x 90 cm. Suorakaiteen lounaisnurkkaan yhdistyy itä-länsisuuntainen kaivanto, joka on 24 m pitkä ja 70 cm leveä.

Kaivanto 56 on myös mahdollinen vanhan ojan pohja. Se koostuu 30 m pitkästä itä-länsisuuntaisesta kourumaisesta kaivannosta, joka on 60-70 cm leveä ja 30-40 cm syvä. Sen pohjoispuolella on noin 100 cm leveä valli. Kaivanto haarautuu länsipäästä pohjoiseen ja etelään, yhteensä 600 cm pitkään ojaan, joka on 50-100 cm leveä.

Vasemmallalla AKDG6314:124. Mahdollinen vanhan ojan pohja, kuoppa 56. Lännessä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki
Oikealla AKDG6314:122. Mahdollinen vanhan ojan pohja, kuoppa 55. Koillisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

Alueelta 9 dokumentoitiin myös 700 x 70 cm kokoinen kivilatomus, joka on 25-30 cm korkea. Se on mahdollisesti rajannut peltoa. Latomus on kaakko-luodesuuntainen.

Valleja havaittiin suorakaiteenmuotoisten kuoppien 59 ja 61 reunoilla 120-130 cm leveästi ja neliön muotoisen kuopan 63 reunoilla. Ainoastaan kaksi suorakaiteenmuotoista kuoppaa sijaitsi alueella 9 jonossa, kyseiset kuopat 57 ja 58 sijaitsivat 200 cm etäisyydellä toisistaan.

4.2.6. Alue 10

Tutkimusalueen pohjoisosassa sijaitsevalla alueella 10 dokumentoitiin yksi kuoppa. Se sijaitsee Kaijonlahdentien risteysalueella, johon on tulossa kaavamuuos. Kuoppa 67 sijaitsee Alakyläntien pohjoispuolella ja Kaijonlahdentien itäpuolella. Kuoppa on kooltaan 500 x 200 cm, ja sen lyhyessä koillisseinämässä on 80 x 80 cm kokoinen uloke. Kuoppa on 30 cm syvä. Sen seinät ovat kaltevat, ja pohja tasainen.

AKDG6314:139. Kuoppa 67. Pohjoisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

5. Kiveen tehdyn hakkauksen kunnan tarkistaminen

Kaijonharjun puolella Alakyläntien pohjoispuolella sijaitsevalla alueella 9 käytiin tarkistamassa kiveen tehdyn hakkauksen (mj-tunnus 1000032093) kunto. Kiven ympäristö oli tarkistuksen aikana siisti, ja kiven kunto hyvä. Paikoin hakkausten päälle on kasvanut jäkälää ja osa kiven alakulmassa olevasta tekstistä on mataloitumassa.

AKDG6314:131. Kiveen tehty hakkaus. Koillisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki

6. Kuoppajäännöksiin kaivetut koeojat

Koeoja 1 kaivettiin kaivinkoneella kuopan 1 keskelle. Koeoja halkaisi kuopan leveysuunnassa siten, että se ulottui itäpuolisen maavallin ulkopuolelle. Kaakko-luode suuntainen koeoja oli kooltaan noin 7 x 1,4-1,60 m, ja se oli 110-150 cm syvä. Koeojan pohja sijaitsi korkeudella 15,68-15,81 m mpy. Koeojasta dokumentoitiin sen koillisprofiili. Profiilista erottui hyvin kuopan itäpuolella oleva maavalli, joka on 5-25 cm korkea ja 2,8 m leveä. Maavalli koostuu 8-15 cm paksusta kunnasta, jonka alla on vaaleanruskean ja oranssin hienon hiekan sekä pikkukivien sekainen kerros. Hiekka on todennäköisesti kuopasta kaivannon reunoille kaivettua maata. Maavallin pintapiste sijaitsi korkeudella 17,04 m mpy, ja pohjapisteet korkeudella 16,78-16,84 m mpy. Hiekan alla on kuopan 1 itäseinämän puolella 0,5 cm paksu tummanruskea maatunut kerros, jonka alla on 8-15 cm paksu vaaleanharmaa huuhtoutumiskerros. Maavallin alla, sen keskikohtalla kulkeva 30 cm korkea ja 60 cm leveä kuopanne rikkoo nämä kerrokset, jonka jälkeen vanha maanpinta ja huuhtoutumiskerros jatkuvat maavallin loppuun asti toisiinsa sekoittuneena. Pieni kuopanne on täytynyt pohjamaan ja huuhtoutumiskerroksen sekaisella maalla ja sen pohja sijaitsi korkeudella 16,53 m mpy. Huuhtoutumiskerroksen ja kuopanteen alla on puhdas oranssinvaaleanruskea keskikarkea ja karkea hiekka, joka vaalenee ja muuttuu hienojakoisemmaksi syvemmälle mentäessä.

Vasemmalla AKDG6314:156. Kuoppaan 1 kaivettu koeoja 1. Kuvassa koeojan koillisprofiili. Kuvan oikeassa alakulmassa erottuu kuopan lounaiskulmassa ollut uloke. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:159. Koeojan 1 koillisprofiili. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Maavalli ja sen alapuolella oleva orgaaninen kerros sekä huuhtoutumiskerros päättyvät kuopan 1 itäseinämän kohdalla. Kuopan 1 länsipuolella ei ole havaittavissa samankaltaista maavallia kuin sen itäpuolella, vaan kuopan länsiseinämä katkaisee vanhan maanpinnan, joka yhdistyy nykyiseen 10-15 cm paksuun kunntaan, sekä sen alapuolisen 8-22 cm paksun huuhtoutumiskerroksen. Huuhtoutumiskerroksen alla on oranssinruskeaa hiekkaa, joka vaalenee syvemmälle mentäessä, muuttuen vähitellen karkeasta hiekasta hiesuksi.

Vasemmalla AKDG6314:161. Kuopan 1 itäpuolinen maavalli ja sen alla keskellä oleva matala kuopanne. Etelästä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:158. Kuopan länsipuolella ei havaittu maavallia, vaan länsiseinän keskelle oli kaivettu uloke, joka on todennäköisesti toiminut kuopan sisäänkäyntinä. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Profiilista voidaan havaita, että kuopassa 1 on lähes pystysuorat seinät ja tasainen 225 cm leveä pohja. Kuopan pohjalla olevan kunnan alla on 10-25 cm paksu tumman- ja vaaleanharmaan hienon hiekan sekainen maatunut kerros, joka on lähinnä sekoittunutta hiekkaista multaa. Tämän alla on 15-60 cm paksu ja kirjava vaaleanruskean hienon hiekan, oranssin keskikarkean hiekan ja osin kunnan sekainen kerros, josta löytyi ruostunut kruunukorkki. Kaivannosta ei löytynyt muita löytöjä lukuun ottamatta kunnassa olleita ruostuneita metallilevyn katkelmia. Aivan kuopan 1 pohjalla on 1-3 cm paksu tummanruskean orgaanis-sekoitteen hienon hiekan kerros, joka on todennäköisesti kuopan alkuperäinen käyttötaso ja sen pohja. Kuopan pohja sijaitsee korkeudella 16,02-16,04 m mpy.

AKDG6314:160. Lähikuva kuopan 1 pohjasta ja sen muodosta sekä kuoppaa täyttävistä kerroksista. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Koeoja 2 kaivettiin kaivinkoneella kuopan 5 kaakkoispäähän. Koillis-lounaissauntainen koeoja oli kooltaan noin 4,4 x 1,4 m, ja se oli 120-140 cm syvä. Koeoja ulottui kuopan koillispuolella maavallin reunaan, mutta kuopan lounaispuolisesta maavallista saatiin esille vain osa kuopan etelänurkassa kasvaneen puun vuoksi. Koeojan pohja sijaitsi korkeudella 14,43-14,45 m mpy. Koeojasta dokumentoitiin sen kaakkoisprofiili, jossa erottuu kuopan lisäksi sen molemmille pitkille sivuille tehdyt maavallit. Koillispuolisen maavallin korkeus on 10-40 cm, ja leveys 150 cm. Maavallin päällä on 8-15 cm paksu kunttu, ja itse valli koostuu pohjamaan ja huuhtoutumiskerroksen sekaisesta maasta. Maa on todennäköisesti kuopasta sen reunoille kaivettua maata. Maavallin pohjapiste sijaitsi korkeudella 15,54 m mpy. Vallin alla on 2-5 cm paksu tummanruskea ja maatunut kerros, jonka alla on 6-11 cm paksu harmaa huuhtoutumiskerros. Huuhtoutumiskerroksen alta alkaa puhdas pohjamaa, joka muuttuu pinnan karkean oranssista hiekasta pohjan vaaleanharmaaseen hiesuun.

Kaivannon kaakkoisprofiilissa vanhaa maanpintaa ja huuhtoutumiskerrosta leikkaa maavallin keskelle kaivettu pystyseinäinen kaivanto. Kaivanto on 20-22 cm leveä ja 60 cm syvä. Kaivanto on kaivettu syvälle pohjamaan ja se on täyttynyt pohjamaan ja huuhtoutumiskerroksen sekaisella maalla. Kaivannon pohja sijaitsi korkeudella 14,95-14,99 m mpy. Pystyseinäisen kaivannon funktio jäi epäselväksi, mutta kuopan 5 itänurkassa oli havaittavissa ennen koeojan 2 kaivua epäselvästi erottuva 40 x 40 cm kokoinen uloke. Kaivanto erottui myös koeojan 2 luoteisprofiilissa.

AKDG6314:163. Kuoppaan 5 kaivettu koeoja 2. Kuopan koillisseinän keskellä oleva uloke sijaitsee kuvassa kuusen kohdalla. Itänurkan kohdalla ollut uloke sijaitsi koeojan 2 kaakkoisnurkan tienoilla. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Kuopan 5 lounaispuolella oleva maavalli on koostumukseltaan samankaltainen koillispuolisen vallin kanssa, mutta valli on matalampi ja leveämpi. 8-15 cm paksun kummitkerroksen alla on hiekkaa 6-25 cm paksuisesti noin 160 cm levyisellä alueella. Vallin pohjapisteet sijaitsivat korkeudella 15,44-15,46 m mpy. Maavallin alla on 2-5 cm paksu tummanruskea maatunut kerros, jonka alla on 5 cm paksu huuhtoutumiskerros. Maavallin alla kulkee pituussuunnassa 15-20 cm korkea ja ainakin 30 cm leveä kuopanne, joka rikkoo nämä kerrokset. Kuopanteen kokonaislevyettä ei tunneta, sillä koeoja 2 ei ulottunut lounaispuolisen vallin ulkopuolelle. Matala kuopanne on täyttynyt pohjamaan ja huuhtoutumiskerroksen sekaisella maalla, ja sen pohja sijaitsi korkeudella 15,31 m mpy. Huuhtoutumiskerroksen ja kuopanteen alla on puhdasta oranssia keskikarkeaa ja karkeaa hiekkaa, joka vaalenee ja muuttuu hienojakoisemmaksi syvemmälle mentäessä.

Vasemmalla AKDG6314:165. Kuopan 5 luoteispuolella olevan maavallin alla havaittu pystysuora kaivanto. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:168. Myös kuopan lounaispuolisen maavallin alla on kaivanto, joka muistuttaa koeojasta 1 havaittua kuopannetta. Pohjoisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Maavallit ja niiden alapuolella oleva orgaaninen kerros sekä huuhtoutumiskerros päättyvät kuopan 5 koillis- ja lounaisseinien kohdalla. Lounaispuolella kerroksia sekä kuopan seinämää rikkoo myös kuopan 5 etelänurkkaan kaivettu nuorempi roskakuoppa, joka oli täytetty rakennusjätteellä. Roskakuopasta löytyi kattotiiliä, tiiliä sekä kattohuopaa. Kuopan 5 seinämät ovat pystyt ja sen tasainen pohja on 175 cm leveä. Kuopan pohja sijaitsee korkeudella 14,70-14,74 m mpy.

AKDG6314:171. Kuopan 5 etelänurkkaan tehdystä roskakuopasta löytyneitä kattotiiliä, tiili sekä kattohuopaa. Kuva: Matleena Riutankoski.

Kuopan 5 etelä- ja itänurkassa havaittiin päästään teroitettuja 115 cm pitkiä ja 9-11 cm leveitä pystypaalut. Itänurkan paalun pintapiste sijaitsi korkeudella 15,42 m mpy, ja pohjapiste korkeudella 14,31 m mpy. Paalujen välissä oli päällekkäin kahdeksan 175 cm pitkää ja 9-11 cm leveää koillis-lounaissauntaista pyöröpuuta. Kaikkien puiden pinnoilla oli tuohta. Ylimmän pyöröpuun pintapiste sijaitsi korkeudella 15,36 m mpy. Koneella kaivettaessa koejossa havaittiin lisäksi kaksi itä-länsi suuntaista irtonaista puuta, jotka ovat mahdollisesti peräisin kaakko-luode suuntaisesta koillisseinästä. Ainakin toinen näistä puista oli päästään teroitettu. Pystypaalut sijaitsivat puusta rakennetun kaakkoiseinän luoteispuolella, eli kuopan sisäpuolella. Pyöröpuita vasten, ja osin niiden välissä oli kirjava ja löyhä hiekka, joka koostui vaaleanruskeasta ja vaaleanharmaasta hienosta hiekasta, oranssista keskikarkeasta hiekasta sekä maatuneesta aineksesta. Profiilista katsottuna kerroksen paksuus on 55-60 cm. Kerroksen pohjalla oli kaksi lasipulloa sekä ruostuneita rautanauvoja. Toinen pulloista on ranskalaisen tehtaan valmistama valkaisuainepullo (Javel Cotelle La Croix)¹⁸. Koejosta löytyi myös taitettava kenttälapio, jonka puinen varsi on katkennut. Kenttälapio on todennäköisesti saksalainen.¹⁹ Pullot sekä lapio otettiin talteen. Kirjavan hiekan päällä on 30 cm paksu kerros

¹⁸ <https://www.selency.nl/product/SR9YB2YX/large-bottle-javel-cotelle-la-croix-2-liters.html>

¹⁹ <https://www.atthefront.com/product-p/ggetf.htm>

sekoittunutta ja tummanharmaata multaista hiekkaa, ja sitä ja puurakennetta leikkaa roskakuopalle tehty kaivanto. Hiekkaisen mullan päällä on 8-15 cm paksu kumttakerros.

Vasemmalla AKDG6314:170. Koeojan 2 kaakkoisprofiili, jossa erottuu selkeästi kuoppa ja sen molemmille sivuille tehdyt maavallit. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6314:172. Kuopan 5 kaakkoisseinä sekä siihen liittyvät pystypaalut. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

7. Löydöt

Koeojasta 2 löydettiin kaksi lasipulloa sekä kenttälapio, jotka otettiin talteen. Kuopan 5 pohjalta löytyneistä pulloista toinen on ranskalaisen tehtaan valmistama kahden litran valkaisuainepullo, Javel Cotellet La Croix²⁰. Pullon kyljessä on teksti JAVEL COTELLE CROIX sekä soikion sisällä leima E C F. Kirkkaasta lasista valmistetun pullon korkeus on 33,5 cm ja pullon pohjan halkaisija 8 cm. Pullo painaa 794 g. Toinen pullo on valmistettu vihreästä lasista. Pullon pohjassa on teksti 0,35 l Db. Pullon korkeus on 22,5 cm ja pullon pohjan halkaisija 6,4 cm. Pullo painaa 401 g.

Taitettavan kenttälapion puinen varsi on katkennut ja sen lapa sekä varren kiinnitysosa ovat ruosteessa. Lapion kierreosa on eri materiaalia kuin itse lapio. Kenttälapion terä on V-kirjaimen muotoinen. Saksalaiset kenttälapiot on yleensä merkitty valmistajanleimalla, kolmiosaisella numerosarjalla tai vuosiluvulla/päivämäärällä, mutta tällaisia merkintöjä lapiossa ei havaittu sen ruosteisuuden vuoksi. Lapion pituus on 39,5 cm ja lavan leveys 15,5 cm. Lapio painaa 834 g. Kyseessä on todennäköisesti saksalainen toisen maailmansodan aikainen kenttälapio (Klappspaten).²¹

²⁰ <https://www.selency.nl/product/SR9YB2YX/large-bottle-javel-cotelle-la-croix-2-liters.html>

²¹ <https://www.atthefront.com/product-p/ggetf.htm>

AKDG6314:180. Kuopan 5 pohjalta löydetyt lasipullot. Kirkkaasta lasista valmistettu pullo on ranskalaisen tehtaan valmistama valkaisuainepullo. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

AKDG6314:181. Koeojasta 2 löydetty saksalainen kenttälapio. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Molemmat pullot ja kenttälapio taltioitiin Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmiin arkistointitunnuksella ppm 13687. Kaivannosta 2 löytyneitä ruostuneita rautanuloja ei otettu talteen.

8. Yhteenveto

Alakyläntien varressa välillä Linnanmaantie – Kaijonlahdentie toteutettiin arkeologinen inventointi, sillä Linnanmaantien risteuksen viereen sekä Kaijonlahdentien risteykseen sekä sen eteläpuolelle tulee kaavamuu-
tos. Samalla inventoitiin kyseisten alueiden väliin jäävät metsäalueet. Yhtä Kaijonrannan alueella sijaitsevaa
metsäpalstaa on käyty inventoimassa ja koekuopittamassa aiemmin, ja kyseisten tutkimusten perusteella
tiedettiin, että alueella on ollut saksalaisten sotilaiden toimintaa toisen maailmansodan aikana. Tämän ar-
keologisen selvityksen tarkoituksena oli dokumentoida inventoinnin aikana havaitut kuoppajäännökset sekä
selvittää, sijaitseeko alueella aiemmin tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Tutkimusalue jaettiin kahteen osaan, eteläiseen Huvilarannan alueeseen ja pohjoiseen Kaijonrannan aluee-
seen, joka on aiemmin merkitty muinaisjäännösrekisteriin. Huvilarannan alueelta dokumentoitiin yhteensä
24 kuoppajäännöstä tai kaivantoa. Kiinteitä muinaisjäännöksiä alueella ei havaittu. Pääsääntöisesti kuopat
ovat suorakaiteen ja neliön muotoisia, mutta muutamat kuopat ovat myös muodoltaan epämääräisen pyö-
reitä ja soikeita. Etenkin suuret kaivannot ovat mahdollisesti korsuja, ja osassa niistä oli 1-4 uloketta, jotka
ovat mahdollisesti toimineet sisäänkäynteinä korsuihin. Pienemmät kuopat ovat voineet olla poteroita. Myös
erikoisempia kuoppia havaittiin, esimerkiksi kehämäinen kaivanto, jonka keskellä oli kumpare sekä viisikul-
mion kaltainen kuoppa, jonka toisessa reunassa oli kumpare. Alueelta dokumentoitiin myös U:n muotoinen
kaivanto, joka koostuu 2-6 vierekkäisestä penkasta. Näiden kuoppien ja kaivantojen merkitys jäi epäselväksi.

Kaijonrannan alueelta dokumentoitiin yhteensä 97 kuoppajäännöstä tai kaivantoa sekä yksi kivilatomus. Kiin-
teitä muinaisjäännöksiä alueella ei havaittu. Kaivannot ovat myös tällä alueella suurelta osin suorakaiteen
muotoisia sekä neliön muotoisia kuoppajäännöksiä. Muutamissa kuopissa oli ulokkeita, joita on mahdollisesti
käytetty sisäänkäyntinä korsuihin. Alueelta dokumentoitiin yhden jo tunnetun taisteluhaudan lisäksi mahdol-
lisesti kaksi muuta taisteluhaudan osaa. Myös Kaijonrannan alueelta dokumentoitiin kehämäisistä penkoista
muodostuva kaivanto, sekä pyöreitä kaivantoja, joiden keskellä on kumpare. Alueelta dokumentoitiin myös
yksi uudehko kivilatomus, jolla on todennäköisesti rajattu peltoa.

Kahteen kuoppajäännökseen tehtiin kaivinkoneella koeoja niiden tarkemman luonteen ja tekotavan selvittä-
miseksi. Koeojassa 1 ei haivattu kiinteitä rakenteita, mutta koeojan 2 kaakkoisreunalla oli pyöröpuista ja pys-
tymäpaaluista rakennettu seinä. Koeojasta 1 ei löytynyt ruostunutta pullonkorkkia lukuun ottamatta muita löy-
töjä. Kuopan päällä olevassa kunnassa oli kuitenkin joitakin ruostuneita metallilevyn katkelmia, jotka liittyvät
myöhempään maankäyttöön. Koeojasta 2 löydettiin muutama yksittäinen löytö – kaksi lasipulloa, ruostu-
neita rautanauvoja sekä saksalainen kenttälapio, jonka puinen varsi on katkennut. Toinen pulloista on rans-
kalaisen tehtaan valmistama valkaisuainepullo. Lasipullot sekä kenttälapio otettiin talteen.

Molemmilla alueilla dokumentoidut kuoppajäännökset ja kaivannot liittynevät saksalaisten puolustusvarus-
tuksiin 1940-luvulta. Ne liittynevät vuonna 1942 saksalaisten järjestämään koulutustapahtumaan, joka jär-
jestettiin Iskon ja Pyykösjärven alueella. Kuopat ovat todennäköisesti korsuja, poteroita ja taisteluhautoja.
Niiden käyttöä mahdollisesti jatkettiin suomalaisten toimesta, kun alue luovutettiin suomalaisille vuonna
1944.

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

Hautala, Kustaa 1982: Oulun kaupungin historia V 1918–1945. Oulun kaupunki.

Heikkilä, Hilkka & Tolonen, Siiri 2009: Kaijonrannan sotilasarkeologinen tutkimus syksy 2007 – kevät 2008. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio

Koskela, Jaana & Pietiläinen, Saija 2004: Saksalaiset Oulussa 1942-1944 – Raportti historiallisen ajan sotilas kohteiden arkeologisesta inventoinnista Oulun kaupungin alueella keväällä 2004. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio 2004

Riutankoski, Matleena 2019: Oulu. Alakyläntie välillä Linnanmaantie – Syynimaanväylä. Sotahistoriallisten kuoppajäännösten arkeologinen inventointi 26.-27-8. ja 6.9.2019. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

Roudasmaa, Stig 1981: Oulun varuskunnan historia. Kemi

Internetlähteet

<https://www.selency.nl/product/SR9YB2YX/large-bottle-javel-cotelle-la-croix-2-liters.html>

<https://www.atthefront.com/product-p/ggetf.htm>

Kohteen kuvaus

Kohde: Alakyläntien varsi välillä Linnanmaantie - Kaijonlahdentie

Kohdetyyppi: Puolustusvarustukset

Tyyppin tarkenne: Taistelukaivannot

Lukumäärä: 122

Laji: Muu kulttuuriperintökohde

Ajoitus: 1940-luku

ETRS-TM35FIN: P: 7215525 I: 428318

TM35-lehtijako: R4414B2

Peruskartta: Oulu

ETRS-GK26: x=7217649, y=26475361

Koordinaattiselite: Tutkimusalueen luoteisnurkka

Inventointiaika: 4.-6.5.2020

Tutkimukset: Koskela & Pietiläinen 2004; Heikkilä & Tolonen 2009; Riutankoski 2019; Riutankoski 2020

Kohteen sijainti ja maasto: Tutkimusalue rajoittuu Alakyläntien itä- ja eteläpuolelle Linnanmaantien risteysalueelta Kaijonlahdentien risteysalueeseen. Tutkimusalueeseen kuuluu myös Alakyläntien pohjoispuoli. Tutkimusalue on 1,2 km pitkä ja sen leveys vaihtelee 30-150 m välillä. Tutkimusalueella sijaitsee muutamia kiinteistöjä ja yksi tenniskenttä. Alakyläntien molemmiin puoliin on noin 5-6 m leveä puuton varoalue. Lisäksi tutkimusalueella on useita nurmialueita, jotka liittyvät alikulkuihin. Tutkimusalueen alueet 1-4 muodostuivat sankasta kuusi- ja mäntymetsästä, jossa oli muutamia lehtipuita. Aluskasvillisuus muodostui mustikan- ja puolukanvarvuista sekä sammaleesta. Maaston muoto on alueilla 1 ja 2 melko tasaista, mutta Pyykösjärven rannassa sijaitsevat alueet 3-4 olivat itäosasta matkan verran tasamaastoa, jonka jälkeen rinne alkoi laskea järveä kohti. Alue 5 muodostui eteläosastaan pääosin lehtipuista, ja aluskasvillisuus oli sammalta ja heinää. Alueen pohjois/itäpäässä maasto muuttui kuusi- ja mäntymetsäksi, ja maasto laski hieman rannan puolella olevaa pyörätietä kohti. Aluetta 6 on käytetty virkistysalueena, joten sen läpi kulki useita polkuja. Maasto on etenkin Alakyläntien vieressä vähäpuustoinen ja pajukkoinen, ja aluskasvillisuus koostuu heinästä. Alueen keskivaiheilla maasto on tasaista sekä mänty- ja kuusipuupainotteista mutta aukeampaa kuin alueet 1-5. Alueen itä- ja eteläreunasta maasto laskee kohti Kauppaporvarintietä. Alueen 6 itäpäädyssä on tenniskenttä, kioski ja nurmialuetta. Alue 7 on myös ollut virkistyskäytössä, ja alueella kulkee ainakin kolme polkua itä-länsisuuntaisesti ja polkuja kulkee myös pohjois-eteläsuuntaisesti. Alue on avonaista mäntymetsää, jonka aluskasvillisuus muodostuu sammalesta ja varvuista. Alue on pohjois- ja keskiosastaan melko tasaista, mutta sen eteläosa laskee voimakkaasti kohti Kauppaporvarintietä. Alue 8 eroaa muista alueista tasaisuudellaan ja aluskasvillisuudellaan. Alue on aukeampaa kuin alueet 1-5, mutta kasvillisuus on tiuhempaa kuin alueilla 6-7. Aluskasvillisuus on heinäisempää ja soisempaa, kuin muilla alueilla. Alakyläntien pohjoispuolella sijaitsevat alueet 9-10 ovat mänty- ja kuusimetsää, ja aluskasvillisuus koostuu sammaleesta ja varvuista. Sen maastonmuoto on tasainen.

Kuoppa nro	Koko	Syvyys	Sijainti	ETRS-TM35FIN, kuopan pohjan keskikohta	ETRS-GK26, kuopan pohjan keskikohta	Digikuvat	Kuopan kuvaus
1	400 x 260 cm	60-80 cm	Alue 1	X=7215513; Y=428387; Z=18 m mpy	X=7217639; Y=26475431	AKDG6314:95, 150-152, 155-161	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhempi sivu osoittaa koilliseen. Kuopan seinät kallistuvat kuopan pohjalle ollen kuitenkin melko jyrkät. Pohja on kalteva ja se nousee hieman itää kohti. Kuopassa on 4 uloketta. Koillisnurkan uloke on kooltaan 110 x 50 cm ja on 40 cm syvä, lounaisnurkan uloke on 160 x 100 cm ja on 20-30 cm syvä, luoteisnurkan uloke on 80 x 60 cm ja on 30-40 cm syvä. Länsiseinän keskivaiheilla on neljäs uloke, joka on kooltaan 260 x 80 cm ja on 40 cm syvä. Valli kiertää kuopan pohjois- ja itäseiniä sekä luoteisnurkkaa.
2	230 x 100 cm	10-40 cm	Alue 1	X=7215513; Y=428373; Z=19 m mpy	X=7217639; Y=26475417	AKDG6314:1	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, nurkka osoittaa kohti pohjoista. Lyhyt luoteispääty ja pitkä koillis-sivu ovat rinteessä, joten syvin kohta sijaitsee luoteispäädystä. Reunat ovat loivat, ja pohja tasainen.
3	240 x 230 cm	50-80 cm	Alue 1	X=7215532; Y=428386; Z=19 m mpy	X=7217658; Y=26475430	AKDG6314:2	Neliön muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa pohjoiseen. Kuopan länsinurkassa on 120 x 40 cm kokoinen uloke, joka on 10-15 cm syvä. Jyrkät seinät. Pohja on tasainen. Valli kiertää luoteis-, kaakkois- ja koilliseiniä.
4	270 x 260 cm	50-60 cm	Alue 1	X=7215536; Y=428346; Z=17 m mpy	X=7217662; Y=26475389	AKDG6314:3	Neliön muotoinen kuoppa, jonka hieman lyhyempi sivu osoittaa pohjoiseen. Etelä- ja itäseinämät ovat suorat, mutta pohjois- ja länsiseinämät ovat jyrkät. Nurkat ovat selkeät ja suorat. Kuopan pohjassa on hieman pyöreyttä, syvin kohta kuopan keskellä. Kuopan kaakkois- ja luoteisnurkkien ympärillä on hieman vallia noin 70 cm leveästi.
5	460 x 200 cm	80-100 cm	Alue 1	X=7215556; Y=428344; Z=15 m mpy	X=7217682; Y=26475387	AKDG6314:96-97, 153-154, 162-175	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyempi sivu osoittaa luoteeseen. Seinät ovat lähes suorat. Kuopan pohja on aaltoileva. Kuopassa on kaksi uloketta, joista toinen sijaitsee kuopan koilliseinän

							keskivaiheilla ja on kooltaan 100 x 60 cm. Uloke on 20 cm syvä. Toinen uloke sijaitsee kuopan itänurkassa ja on epäselvempi. Uloke on kooltaan 40 x 40 cm ja se on 20 cm syvä. Valli kiertää kaakkois-, lounais- ja luoteisseiniä.
6	550 x 280 cm	10-60 cm	Alue 1	X=7215557; Y=428350; Z=17 m mpy	X=7217683; Y=26475393	AKDG6314:4	Heikosti maastosta erottuva suorakaiteen muotoinen kuoppa. Pohja on epätasainen, ja se on keskiosasta ylempänä kuin kuopan reunoilta. Sen seurauksena kuopan reunaosat erottuvat maastosta parhaiten noin 30 cm leveydeltä. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan syvin kohta on sen luoteisseinämän keskiosassa. Keskiosasta kuoppa on 0-20 cm syvä. Seinämissä on hieman loivuutta.
7	380 x 300 cm	40-80 cm	Alue 1	X=7215589; Y=428391; Z=16 m mpy	X=7217715; Y=26475434	AKDG6314:5	Kuopat 7 ja 8 sijaitsevat rinnakkain 120 cm:n etäisyydellä toisistaan, kuoppa 8 on pohjoisempi kuoppa. Kuoppa 7 on suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pitkä sivu osoittaa pohjoiseen. Kuopan etelä- ja länsiseinämät ovat pystyt, ja pohjois- ja itäseinämät ovat jyrkät mutta niissä on loivuutta. Pohja on tasainen, ja se nousee hieman pohjoista kohti. Kuopan kaakkoiskulmassa on pieni uloke, joka on kooltaan 60 x 40 cm ja se on 40 cm syvä. Kuopan luoteisnurkassa on pyöreä ja huonosti maastosta erottuva painanne, joka on kooltaan 140 x 80 cm ja 10 cm syvä. Kuopan eteläreunalla ja länsireunalla on hieman havaittavissa matalaa vallia 2-3 m leveästi.
8	400 x 260 cm	130-140 cm	Alue 1	X=7215596; Y=428387; Z=12 m mpy	X=7217722; Y=26475430	AKDG6314:6, 98	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pidempi sivu osoittaa noin pohjoiseen. Seinät ovat lähes suorat, pientä kaltevuutta aivan kuopan alaosassa. Pohja on tasainen. Kuopassa on yksi uloke, joka sijaitsee länsipuolisen lyhyen seinän reunaosassa siten, että pohjoispuolinen seinälinja jatkuu sen reunaan. Uloke on kooltaan 60 x 80 cm ja se on 70-80

							syvä. Uloke osoittaa länteen. Kuopan pohjoispuolella on pientä vallimaisuutta.
9	100 x 100 cm	50 cm	Alue 1	X=7215589; Y=428378; Z=13 m mpy	X=7217715; Y=26475421	AKDG6314:176	Kuopat 9-12 sijaitsevat suurempien kuoppien 7 ja 8 itäpuolella. Kuoppa 9 on niistä eteläisin, ja se sijaitsee kuopan 7 länsipuolella noin 200 cm:n etäisyydellä. Se on neliön muotoinen kuoppa, jonka seinämät ovat jyrkähköt. Pohja on pyöreähkö. Nurkka osoittaa kohti pohjoista.
10	110 x 90 cm	40 cm	Alue 1	X=7215590; Y=428375; Z=13 m mpy	X=7217716; Y=26475418	AKDG6314:177	Kuopat 9-12 sijaitsevat suurempien kuoppien 7 ja 8 itäpuolella. Kuoppa 10 sijaitsee kuopan 9 luoteispuolella noin 380 cm etäisyydellä. Se on muodoltaan soikeahko, ja sen reunat ovat pyöreät. Myös pohja on pyöreä.
11	100 x 80 cm	20 cm	Alue 1	X=7215594; Y=428380; Z=13 m mpy	X=7217720; Y=26475423	AKDG6314:178	Kuopat 9-12 sijaitsevat suurempien kuoppien 7 ja 8 itäpuolella. Kuoppa 11 sijaitsee kuopan 9 pohjoispuolella, 320 cm:n etäisyydellä. Se on neliön muotoinen mutta sen reunoissa on havaittavissa pyöreyttä. Seinämät ovat loivat ja pohja tasainen. 100 cm leveä seinä osoittaa kohti pohjoista.
12	80 x 70 cm	20 cm	Alue 1	X=7215600; Y=428379; Z=13 m mpy	X=7217726; Y=26475421	AKDG6314:179	Kuopat 9-12 sijaitsevat suurempien kuoppien 7 ja 8 itäpuolella. Kuoppa 12 sijaitsee kuopan 11 pohjoispuolella, noin 150 cm:n etäisyydellä. Kuoppa on muodoltaan neliskanttinen, ja sen seinämät ovat loivat. Pohjan muoto ei ole näkyvässä, sillä sen pohjalla on vielä lunta. 80 cm leveä seinämä osoittaa kohti pohjoista.
13	520 x 260 cm	60-70 cm	Alue 1	X=7215609; Y=428371; Z=14 m mpy	X=7217735; Y=26475413	AKDG6314:99-100	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhempi sivu osoittaa lähes pohjoiseen. Se on jyrkkäseinäinen ja tasapohjainen. Kuopan lyhyen eteläseinän länsireunassa on heikosti havaittavissa 50 x 50 cm kokoinen uloke, joka on 30 cm syvä. Kuopan ympärillä on pientä vallimaisuutta, varsinkin länsireunalla. Kuopan pohjoispuolella on kuoppa 14, joka sijaitsee noin 150 cm etäisyydellä.

14	270 x 260 cm	40 cm	Alue 1	X=7215617; Y=428373; Z=14 m mpy	X=7217743; Y=26475415	AKDG6314:101	Neliön muotoinen kuoppa, joka on lähes samansuuntainen kuopan 13 kanssa. Matalan kuopan seinät kallistuvat loivasti ulospäin ja pohja on kupera. Kuoppa sijaitsee kuopan 13 pohjoispuolella, noin 150 cm etäisyydellä.
15	400 x 280 cm	10-60 cm	Alue 1	X=7215601; Y=428354; Z=13 m mpy	X=7217727; Y=26475396	AKDG6314:7	Epämääräisen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa pohjoiseen. Suorakaiteen omainen, mutta pitkällä kaakkoisseinällä on 130 x 110 cm kokoinen pyöreä uloke. Uloke on kuopan syvin kohta, 60 cm syvä. Muutoin kuopan reunat eivät ole selkeät, ja pohja on epätasaisen aaltoileva. Kuopan reunat ovat laakeat, mutta ulokkeen ulkoreunat ovat hieman pystymät. Kuoppa on muutoin 10-30 cm syvä.
16	300 x 280 cm	100-110 cm	Alue 1	X=7215630; Y=428389; Z=13 m mpy	X=7217756; Y=26475431	AKDG6314:8	Kaivanto on miltei neliön muotoinen, ja sen hieman pitempi sivu osoittaa kohti pohjoista. Sen pohjoisseinän länsireunassa on 200 x 90 cm kokoinen uloke, joka on 80 cm syvä. Ulokkeen ja kuopan lyhyen sivun yhteispituus on 420 cm. Kuopan reunat ovat miltei pystyt yläosasta, ja alaosasta seinämät loivenevat hieman. Pohja on pyöreä. Kuopan nurkissa on pyöreyttä. Kuopan lounaisnurkan ympärillä on hieman valla havaittavissa, noin 1 m leveästi.
17	200 x 400 cm	20-30 cm	Alue 1	X=7215628; Y=428407; Z=12 m mpy	X=7217755; Y=26475449	AKDG6314:102	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pidempi sivu osoittaa pohjoiseen. Matalan kuopan seinät kallistuvat loivasti ulospäin. Pohja on tasainen mutta kalteva, kuopan itäpuolen ollessa länsipuolta matalammalla. Kuopan pohjoispuolella on kuoppa 18 noin 200 cm etäisyydellä.
18	250 x 260 cm	70-80 cm	Alue 1	X=7215633; Y=428416; Z=12 m mpy	X=7217760; Y=26475458	AKDG6314:103	Neliön muotoinen kuoppa kuopan 17 pohjoispuolella, noin 200 cm etäisyydellä. Seinät ovat yläosasta pystyt, alaosan kallistuessa loivasti sisäänpäin. Pohja on hieman kupera. Kuopan länsiseinän pohjoisosassa on 90 x 80 cm kokoinen ja 60 cm syvä

							uloke. Ulokkeen ja kuopan pohjoissivun yhteispituus on 320 cm.
19	halk. 460 cm	10-80 cm	Alue 1	X=7215653; Y=428410; Z=18 m mpy	X=7217780; Y=26475452	AKDG6314:9, 10	Viisikulmion muotoinen kuoppa kuopan 18 luoteispuolella 320 cm:n etäisyydellä. Kuopan pohjoisreuna on 220 cm, koillisreuna 200 cm, itäreuna 350 cm, lounaisreuna 200 cm ja luoteisreuna 180 cm. Kuopan etelänurkassa on 100 x 80 cm kokoinen uloke, joka on 60 cm syvä. Kuopan keskellä sen etelä-länsiosassa on kumpare, joka on kooltaan 240 x 180 cm. Kumpareen vuoksi kuopan reunaosat ovat syvemmällä ja ne erottuvat maastosta. Kuopasta on näkyvissä siis kumpareen ympärillä 30-100 cm leveä kehä. Kehä laajenee sen koillisosassa 160 cm leveäksi, mutta samalla levennyksen kohdalla kuoppa ei ole enää niin syvä. Kyseisessä kohdassa kuoppa on 10 cm syvä, kun taas kumpareen vieressä syvemmässä kaivannossa kuoppa on 40-50 cm syvä. Kuopan länsiosa on 80 cm syvä, itäosa 30 cm ja koillisosa 50 cm.
20	halk. 460 cm	10-25 / 30-40 cm	Alue 1	X=7215652; Y=428408; Z=20 m mpy	X=7217779; Y=26475450	AKDG6314:11	Kehämäinen pyöreä kaivanto, jonka keskellä on kumpare. Kaivanto on leveydeltään 30-40 cm, ja sen halkaisija on 460 cm. Keskellä oleva kumpare on halkaisijaltaan 360 cm, ja kuten sanottu, muuta maastoa korkeampi. Kaivannon ulkoreuna on 10-25 cm syvä, ja sisäreuna kumpareen vieressä 30-40 cm syvä. Etenkin kaivannon sisäreunan seinämät ovat jyrkät, paikoin pystyt, ja ulkoreunoissa on hieman enemmän havaittavissa pyöreyttä. Kuopan pohja on pyöreähkö.
21	12,5 x 10 m	10-20 cm	Alue 3	X=7215646; Y=428474; Z=13 m mpy	X=7217774; Y=26475516	AKDG6314:104-107	Kaksi itä-länsisuuntaista ojamaista kaivantoa, jotka kaartuvat länsipäästään pohjois-eteläsuuntaiseksi puolikaareksi. Kaivannot jatkuvat puolikaaren pohjoispuolella epäselvemmin, mutta muodostavat siellä toisen puolikaaren, jonka itäpää erottuu

							maastosta selvemmin. Kaivannot muodostavat yhdessä lähes U-kirjaimen muotoisen kokonaisuuden. Eteläpuolisen sivun pituus on 800 cm ja leveys 130 cm, kaariosan pituus on 900 cm ja leveys 130 cm, havaittavissa olevan pohjoissivun pituus on n. 500 cm ja leveys 150 cm. Kokonaisuuden eteläpuolella on vielä yksi itä-länsisuuntainen kaivanto (pituus 700 cm, leveys 30 cm) sekä kaaren länsipuolella neljä pohjois-eteläsuuntaista kaivantoa rinteessä. Nämä kaivannot ovat 700 cm pitkiä ja niiden yhteisleveys on 300 cm. Kaikki kaivannot ovat 30-50 cm leveitä ja ne sijaitsevat 40-50 cm etäisyydellä toisistaan. Kaivannot ovat 10-20 cm syviä. Kaivantojen pohjat ovat pyöreät ja reunat pyöreän loivat. Kaivantojen välissä olevien penkkojen pinta on kupera.
22	240 x 200 cm	30-50 cm	Alue 3	X=7215681; Y=428461; Z=12 m mpy	X=7217809; Y=26475502	AKDG6314:12	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopan reuna ovat kaakkoisnurkassa epäselvät, nurkassa hieman pyöreyttä. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista, ja lyhyt reuna kohti koillista. Kuopan pohjalla on tuotua roskaa, kuten ämpäri. Kuopan 22 itäpuolella sijaitsee kuoppa 23 320 cm etäisyydellä.
23	250 x 100 cm	20-30 cm	Alue 3	X=7215671; Y=428468; Z=12 m mpy	X=7217799; Y=26475509	AKDG6314:13	Epämääräisen muotoinen kuoppa, jossa on viisi seinämää. Pohjoiseen osoittava lyhyt sivu on 100 cm, itäinen seinä on 250 cm. Noin lounaaseen osoittavat sivut ovat 120 cm ja 170 cm ja luoteeseen osoittava sivu on 140 cm. Kuopan reunat ovat vinot. Kuopan pohja on epätasainen, sillä sen keskellä on kohouma. Kuopan 23 länsipuolella sijaitsee kuoppa 22 320 cm:n etäisyydellä.
24	230 x 140 cm	5—10 cm ja 40 cm	Alue 2	X=7215732; Y=428433; Z=12 m mpy	X=7217859; Y=26475473	AKDG6314:14	Heikosti maastosta erottuva suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista, ja pitkä reuna kohti koillista. Kuopan reunat ovat loivat kohti kuopan keskiosaa. Kuopan pohja on syvempi kuopan luoteispäädystä, jossa sen syvyys on

							40 cm. Kaakkoispäädystä kuoppa erottuu heikosti maastosta ja se on 5-10 cm syvä. Kuopalla ei ole vallia.
25	240 x 150 cm	60 cm	Alue 5	X=7215900; Y=428709; Z=8 m mpy	X=7218031; Y=26475747	AKDG6314:15	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkissa on hieman pyöreyttä. Seinämät ovat loivat. Pohja on melko tasainen, joskin pohjalla on paljon lehtiä ja kariketta. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista, ja lyhyt reuna kohti koillista. Kuopan 25 kaakkoispuolella pitkän seinän vieressä sijaitsee kuoppa 26 300 cm:n etäisyydellä. Ei vallia ympärillä, joskin kuoppien 25 ja 26 välissä oleva maa on hieman koholla.
26	200 x 250 cm	80-90 cm	Alue 5	X=7215899; Y=428717; Z=13 m mpy	X=7218031; Y=26475755	AKDG6314:16, 108	Syvä suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan seinämät ovat yläosastaan jyrkät, alaosan loiventuessa kohti pohjaa. Kuopan pohja on tasainen, joskin pohjalla on oksia ja lehtiä. Ei havaittavaa vallia. Kuopan luoteispuolella on 300 cm etäisyydellä kuoppa 25.
27	290 x 260 cm	40-50 cm	Alue 5	X=7215899; Y=428719; Z=14 m mpy	X=7218031; Y=26475757	AKDG6314:109	Matala suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan seinämät ovat loivat. Kuopan pohjalla on paljon risuja ja lehtiä, joten pohjan muotoa ei tunneta. Kuoppa 28 sijaitsee kuopan lounaispuolella 120 cm etäisyydellä.
28	200 x 200	10 cm	Alue 5	X=7215897; Y=428722; Z=13 m mpy	X=7218029; Y=26475760	AKDG6314:17	Ympäristöstä heikosti erottuva neliön muotoinen kuoppa. Kuopan reunat ovat loivat, ja pohja on melko tasainen. Pohja nousee hieman koilliseen kohden, ja sen vuoksi koilliseen näkyvä on heikosti näkyvä. Kuoppa 28 sijaitsee kuopan 26 kaakkois-/itäpuolella 400 cm etäisyydellä. Kuopat 27 ja 28 sijaitsevat vierekkäin siten, että kuoppa 27 sijaitsee kuopan 28 koillispuolella. Niiden väli on 120 cm.
29	270 x 520 cm	60-70 cm	Alue 5	X=7215903; Y=428744; Z=12 m mpy	X=7218035; Y=26475782	AKDG6314:110	Suuri suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan pohjoisnurkassa on 80 cm pitkä, 60 cm leveä ja 30-40 cm syvä uloke, joka oli hieman vinossa kuoppaan nähden.

							Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopan luoteispuolella oli matalaa vallimaisuutta. Kuopat 29-31 sijaitsevat jonossa. Kuoppa 30 sijaitsee 340 cm etäisyydellä lounaassa.
30	530 x 250 cm	60 cm	Alue 5	X=7215899; Y=428746; Z=10 m mpy	X=7218031; Y=26475784	AKDG6314:18, 19	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pohja on tasainen. Reunat ovat jyrkät, joskin paikoin ne ovat hieman romahtaneet. Kuopan reunoilla on paikoin noin 100 cm leveä valli. Kuopan nurkka on kohti pohjoista ja lyhyt reuna kohti luodetta. Kuopan reunoilla on 4 suurta kantoa. Kuopat 29-31 sijaitsevat koillinen-lounassuuntaisessa jonossa, molemmin puolin kuopan 30 lyhyitä reunoja. 29 on koillisin, 30 keskimmäinen ja 31 lounaisin. Kuoppien 29 ja 30 väli on 340 cm, ja kuoppien 30 ja 31 väli on 450 cm.
31	220 x 180 cm	60-70 cm	Alue 5	X=7215891; Y=428742; Z=11 m mpy	X=7218023; Y=26475780	AKDG6314:20	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista ja 220 cm pitkä seinä kohti luodetta. Kuopan lounaisseinän pohjoisreunalla on suorakaiteen muotoinen uloke, joka on 160 cm pitkä ja 80 cm leveä. Kun uloke lasketaan mukaan kuopan kokoon, on sen luoteisseinä 300 cm pitkä. Kuopan seinämät ovat pystysuorat, ja pohja on tasainen. Kuopan ympärillä ei havaittu vallia. Kuoppa 31 sijaitsee kuopan 30 lounaispuolella 450 cm etäisyydellä. Kuopat 29-31 sijaitsevat jonossa.
32	200 x 170 cm	80-90 cm	Alue 5	X=7215908; Y=428758; Z=10 m mpy	X=7218040; Y=26475796	AKDG6314:111	Syvä ja neliömäinen kuoppa, jonka seinämät ovat pääosin jyrkät ja pohja kovera. Kuopan nurkissa on maata, mikä tekee siitä pyöreän oloisen. Kuopan kaakkoisseinämässä on 60 cm pitkä, 50 cm leveä ja 30-40 cm syvä uloke, joka on hieman vino kuoppaan nähden. Kuopan ympärillä ei havaittu vallia.
33	halk. 12 m	60-70 cm	Alue 5	X=7215884; Y=428764; Z=10 m mpy	X=7218016; Y=26475802	AKDG6314:112-113	Pyöreä kaivanto, jonka keskiosassa on kumpare ja miltei pohjoisreunalla uloke. Keskellä oleva kumpare on 30 cm korkea. Kaivannon reunat ovat melko pystyt, ja sen syvyys on 60-70 cm. Kaivanto

							on halkaisijaltaan 12 m, ja keskiosassa oleva kumpare on halkaisijaltaan 8-9 m. Kaivannon leveys kumpareen reunasta kaivannon reunaan on pohjois-, itä- ja eteläosassa 200 cm ja länsiosassa 240 cm. Kaivannon syviin osuus aivan kaivannon reunalla on kuitenkin kauttaaltaan noin 100 cm, ja pohja nousee hieman kumpareta kohden. Pohjoisreunalla oleva uloke on 200 cm pitkä ja 140 cm leveä. Uloke nousee kohti pohjoista, ja sen tarkka reuna ei ole maastosta erotettavissa. Pyöreän kaivannon ympärillä on vallia 2-3 m levyisesti. Kaivannon länsireunassa kaivannon pohjalla on hirsi, joka jatkuu kaivannon seinämään. Hirttä on esillä 40 cm pitkästi, ja se on 9 cm leveä ja 14 cm paksu. Hirren pää on sahattu tasaiseksi. Puu makaa maata vasten, ja se sijaitsee 630 cm:n etäisyydellä ulokkeen länsireunasta.
34	halk. 340 cm		Alue 5	X=7215902; Y=428772; Z=23 m mpy	X=7218034; Y=26475810	AKDG6314:21	Ympyrän muotoinen kaivanto, jonka keskellä on kumpare. Kuopan kumpareen reunasta mitattuna kuopan reunaan kaivannon leveys on 40-60-70 cm, ja kaivanto on 5-10-40 cm syvä. Kumpare on halkaisijaltaan 200 cm. Kuopan reunat ovat melko pystyt ulkoreunoista, ja kumpareen reunat ovat hieman loivat. Kehää kiertää valli, joka on noin 160 cm leveä. Valli on hieman kapeampi pohjois- ja itäreunalta.
35	600 x 200 cm	40-60 cm	Alue 5	X=7215918; Y=428767; Z=24 m mpy	X=7218050; Y=26475804	AKDG6314:22	Epämääräisen muotoinen kuoppa. Reunat ovat laakeat ja pohja epätasainen ja kumpareinen. Muodoltaan kuoppa on suorakaiteen omainen, ja vaikuttaisi siltä, että sen reunassa ja nurkissa olisi kolme uloketta. Kuopan muodon epämääräisyyden ja maaston muodon vuoksi asiasta ei voida olla varmoja. Kuopan pitkä seinä osoittaa kohti pohjoista. Ei vallia. Kuopan syvyys on 40 cm, ja keskellä sen sy-

							vyys on 50 cm. Reunat ovat loivahkot, joskin luoteisnurkan pohjoisseinällä on pystysuoraa seinämää. Pohjoisseinän keskivaiheilla on yksi pieni epämääräisen muotoinen uloke. Luoteisnurkassa on toinen epämääräinen uloke. Lounaisnurkassa on uloke, joka on kooltaan 130 x 60 cm, ja se on 5-10 cm syvä.
36	660 x 100-50-260 cm	10-50 cm	Alue 5	X=7215926; Y=428769; Z=18 m mpy	X=7218058; Y=26475806	AKDG6314:23, 24	Pitkänmallinen kaivanto, joka on itäpäädyistä pyöreä ja länsipäädyistä levenevä mutta tasapäätynen. Kaivanto on 660 cm pitkä, keskikohdasta 50-60 cm leveä, itäpäädyistä 100 cm leveä ja länsipäädyistä 260 cm leveä. Keskikohdasta 40 cm syvä, länsipäädyistä 10-15 cm ja itäpäädyistä 50 cm syvä. Kuopan molemmissa päädyissä pohja on hieman koholla keskikohdasta, mutta muutoin pohja on melko tasainen. Syvyydet vaihtelevat päädyissä ja keskiosassa. Kuopan seinämät ovat melko pystyt. Kuopan ympärillä on hyvin matala valli, joka on noin 70-100 cm leveä.
37	520 x 60-180 cm	30-60 cm	Alue 5	X=7215932; Y=428780; Z=23 m mpy	X=7218065; Y=26475817	AKDG6314:25, 26	Suoraseinäinen ja tasapohjainen kapea kaivanto, jonka itäpää laajenee leveämmäksi. Hieman kaareva, pyöreä ulkoreuna on kohti pohjoista. Kokonaisuudessaan 520 cm pitkä, itäpääty 180 cm leveä ja keskiosa 70 cm ja länsipääty 60 cm leveä. Kuopan eteläpuolella ja itäpäädyn ympärillä on hieman valia, noin 100 cm leveästi. Vallin vuoksi syvyys eteläreunalla 50-60 cm ja pohjoisreunalla 30-40 cm. Kuopan 37 länsipuolella on kuoppa 36. Kuopat 37, 38, 39 ja 40 ovat jonossa. Kuopan 37 eteläpuolella on kuoppa 38 250 cm:n etäisyydellä.
38	310 x 200 cm	20-50 cm	Alue 5	X=7215915; Y=428780; Z=23 m mpy	X=7218048; Y=26475817	AKDG6314:27	Epämääräisen muotoinen kuoppa, joskin suorakaiteen muotoa on havaittavissa. Reunat ovat loivat, ja pohja on melko tasainen. Reunoilla on havaittavissa hieman 1-2m leveää, mutta hyvin matalaa valia. Kuoppa on 20-50 cm syvä, matalimmillaan se on

							eteläreunastaan. Kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti pohjoista. Kuopat 37, 38, 39 ja 40 ovat jonossa. Kuopan 38 pohjoispuolella on kuoppa 37 250 cm:n etäisyydellä ja eteläpuolella kuoppa 39 180 cm etäisyydellä.
39	400 x 250 cm	0-60-80 cm	Alue 5	X=7215924; Y=428780; Z=16 m mpy	X=7218057; Y=26475817	AKDG6314:28	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pitkät seinät ovat pystyt. Lyhyt eteläseinä on loiva, ja kuopan eteläseinä- ei erota helposti maastosta. Pohjoisseinä on loivat mutta selkeä. Pohja on tasainen, joskin sen reunat nousevat etenkin kohti etelää. Lyhyt sivu osoittaa kohti pohjoista. Kuopan itäreunalla on hieman vallia noin 200 cm leveästi, valli on juuri ja juuri havaittavissa. Kuopat 37, 38, 39 ja 40 ovat jonossa. Kuopan 39 pohjoispuolella on kuoppa 38 180 cm etäisyydellä ja eteläpuolella kuoppa 40 160 cm etäisyydellä.
40	400 x 250 cm	0-50-70 cm	Alue 5	X=7215917; Y=428782; Z=17 m mpy	X=7218050; Y=26475819	AKDG6314:29	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyt sivu osoittaa pohjoiseen. Kuopan eteläosa on säilynyt paremmin, sillä osa länsiseinästä ja pohjoisseinästä nousevat muun maaston kanssa samalle korkeudelle. Säilyneet seinämät ovat pystyt, ja pohja on melko tasainen, joskin pohja nousee kohti pohjoista. Kuopan koillis- ja lounaisnurkat ovat 50 cm syviä, ja kaakkoisnurkka on 70 cm syvä. Kuopat 37, 38, 39 ja 40 ovat jonossa. Kuopan 40 pohjoispuolella on kuoppa 39 160 cm etäisyydellä. Kuopan 40 länsi/luoteispuolella on kuoppa 41 noin 80 cm etäisyydellä.
41	400 x 300 cm	50-70-80 cm	Alue 5	X=7215919; Y=428777; Z=17 m mpy	X=7218051; Y=26475814	AKDG6314:30	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka itäseinä pullistuu ulospäin. Pituudeltaan 400 cm, eteläreuna 150 cm leveä ja keskikohta 300 cm leveä. Kuoppa 41 on peitetty havuilla ja rangoilla, sillä kuoppaa näyttää käytetyn majana. Kuopan katetta ei rikottu inventoinnin aikana. Päällisin puolin kuoppa vaikutti tasapohjaiselta ja suoraseinäiseltä kuopalta. Seiniä

							on mahdollisesti muokattu leikkien aikana, sillä seinässä ei ollut sammalta. ja itseinää on hieman pyöristetty. Samoin kuopan luoteisnurkassa näkyvä uloke (50 x 50 cm, 70-80 cm syvä) on voinut muoutua viime aikoina, kun kyseistä kulmaa on käytetty kulkuaukkona. Kuopan lounaisnurkassa on kuitenkin sammaleen peittämä painauma, joka on kooltaan 160 x 80 cm, ja huonosti havaittavissa. Kuoppa on 70-80 cm syvä länsiseinän puolivälistä, ja pohja nousee hieman kohti eteläseinää. Lyhyt seinä osoittaa pohjoiseen. Ei vallia. Kuopan 41 itä/kaakkoispuolella on kuoppa 40 80 cm:n etäisyydellä. Sen pohjoisreuna on miltei samalla tasolla kuin kuopan 39 eteläreuna.
42	160 x 120 cm	40 cm	Alue 5	X=7215915; Y=428790; Z=17 m mpy	X=7218048; Y=26475827	AKDG6314:31	Pienukko epämääräisen muotoinen kuoppa. Länsi- ja eteläseinät ovat suorat, ja koillisnurkka on pyöreä. Ei vallia. Pohja nousee kohti itseinää, ja se on tasainen niitä osin, kun se ei nouse. Seinät ovat pystysuorat.
43	450 x 240 cm	40-50 cm	Alue 5	X=7215931; Y=428794; Z=16 m mpy	X=7218064; Y=26475831	AKDG6314:32	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista ja lyhyt nurkka kohti luodetta. Seinät ovat loivat, ja pohja tasainen. Ei valjeja. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa olevat kuopat 45, 46 ja 47. Kuopan 43 kaakkoispuolella on kuoppa 44 400 cm etäisyydellä ja koillispuolella 45 480 cm etäisyydellä. Kuoppa 46 on itäpuolella 510 cm etäisyydellä.
44	520 x 270 cm	50 cm	Alue 5	X=7215921; Y=428798; Z=15 m mpy	X=7218054; Y=26475835	AKDG6314:33	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja suhteellisen tasainen. Pohjassa pientä aaltomaisuutta. Ei vallia. Paljon oksia, ränkoja ja muuta maatuva aineita kuopan pohjalla. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista ja lyhyt seinä kohti luodetta. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa

							olevat kuopat 45, 46 ja 47. Luoteispuolella kuoppa 43 400 cm etäisyydellä ja kaakkoispuolella kuoppa 50 600 cm etäisyydellä. Kuoppa 47 itäpuolella 360 cm etäisyydellä.
45	280 x 280 cm	50-60 cm	Alue 5	X=7215931; Y=428801; Z=17 m mpy	X=7218064; Y=26475838	AKDG6314:114	Neliön muotoinen ja syvä kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti koillista. Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja lähes tasainen, joskin kuopan pohjalla on paljon lehtiä ja kaatuneita pieniä puita. Kuopan kaakkoispuolella on kuoppa 46 140 cm etäisyydellä. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa olevat kuopat 45, 46 ja 47.
46	280 x 260 cm	60-100 cm	Alue 5	X=7215926; Y=428803; Z=17 m mpy	X=7218059; Y=26475840	AKDG6314:115	Lähes neliön muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti koillista. Kuopan seinämät ovat pohjois-, länsi- ja eteläpuolella loivat ja pohja on tasaisen kovera. Kuopan itseinämä on jyrkkä ja sen vierellä kasvaa suuri puu. Maa on tällä puolella myös korkeammalla. Kuoppa sijaitsee kuopan 45 kaakkoispuolella 140 cm etäisyydellä. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa olevat kuopat 45, 46 ja 47.
47	400 x 110 cm	40 cm	Alue 5	X=7215918; Y=428803; Z=16 m mpy	X=7218051; Y=26475840	AKDG6314:34	Pitkä ja kapea kuoppa, jonka pohja on tasainen ja seinämissä on hieman loivuutta. Ei valliä. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa olevat kuopat 45, 46 ja 47. Luoteispuolella kuoppa 46 580 cm etäisyydellä. Lounaispuolella kuoppa 44 360 cm etäisyydellä.
48	320 x 330 cm	80-100 cm	Alue 5	X=7215927; Y=428813; Z=16 m mpy	X=7218060; Y=26475850	AKDG6314:116	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti koillista. Kuopan seinämät ovat pääosin loivat ja pohja tasainen, joskin pohja on täynnä pientä risukkoa. Ei havaittavaa valliä, mutta kuopan itäpuolella kasvaa kaksi suurta puuta, jonka vuoksi maasto on siltä puolelta korkeammalla kuin muualla kuopan alueella.

49	450 x 240 cm	20-80 cm	Alue 5	X=7215912; Y=428813; Z=17 m mpy	X=7218045; Y=26475850	AKDG6314:35	Epämääräisen suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka muodossa on pyöreyttä. Se on osin täytetty puutarhajätteellä. Pohjan muoto ei ole sen vuoksi näkyvässä. Kuopan pitkä sivu osoittaa kohti pohjoista. Pohjoisseinä on muita seinämiä jyrkempi ja pystympi. Muut seinämät ovat loivempia. Koillisnurkka on noussut miltei maan tasalle täytöstä johtuen. Itäreuna 20 cm syvä, luoteisnurkka 80 cm ja lounaisnurkka 40 cm syvä. Ei vallia.
50	520 x 280 cm	10-30-60 cm	Alue 5	X=7215912; Y=428799; Z=19 m mpy	X=7218045; Y=26475836	AKDG6314:36	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat, joskin koillisreuna on muita jyrkempi. Pohja on tasainen. Nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt sivu luoteeseen. Etelänurkka 10 cm syvä, koillisseinän puoliväli 30 cm syvä ja luoteisseinän keskikohta 60 cm syvä. Kuopalla ei ole vallia. Kuopat 43, 44 ja 50 sijaitsevat jonossa, ja niiden koillispuolella sijaitsevat jonossa olevat kuopat 45, 46 ja 47. Kuoppa 44 sijaitsee luoteispuolella 600 cm etäisyydellä.
51	14 m x 70 cm	30 cm	Alue 9	X=7215979; Y=428853; Z=20 m mpy	X=7218113; Y=26475889	AKDG6314:117	Alakyläntien suuntainen pitkä ja suora kaivanto, jonka pohja on kourumainen ja kovera. Kaivannon reunat ovat pyöreän loivat. Tien puoleinen reuna on hieman jyrkempi ja korkeampi. Kaivannon koillispuolella on samankaltainen, mutta leveämpi kaivanto 52.
52	15,5 m x 110 cm	30-35 cm	Alue 9	X=7215986; Y=428869; Z=12 m mpy	X=7218120; Y=26475905	AKDG6314:118	Alakyläntien suuntainen pitkä ja suora kaivanto, jonka pohja on kourumainen ja kovera, mutta leveämpi kuin kaivannossa 51. Kaivannon reunat ovat pyöreän loivat. Tien puoleinen reuna on hieman jyrkempi ja korkeampi, ja kaivannon reunalla kulkee tällä puolella puurivistö. Kaivannon lounaispuolella on samankaltainen, mutta kapeampi kaivanto 51.
53	170 x 370 cm	20 cm	Alue 9	X=7216017; Y=428883; Z=14 m mpy	X=7218151; Y=26475919	AKDG6314:119	Suorakaiteen muotoinen ja matala kuoppa, jonka nurkka osoittaa pohjoiseen. Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopalla ei ole vallia.

54	700 x 70 cm	korkeus 25-30 cm	Alue 9	X=7215996; Y=428886; Z=16 m mpy	X=7218130; Y=26475922	AKDG6314:120	EI KUOPPA VAAN RAKENNE. Kivistä ladottu kaakko- luodesuuntainen rakenne, jonka luoteisosaan on kasvanut suuri puu. Rakenne on peittynyt lähes ko- konaisuudessaan heinällä, joten sen kivikertojen määrää tai kivien kokoa ei voitu dokumentoida.
55	24,5 x 24 m	20-40 cm	Alue 9	X=7216010; Y=428930; Z=16 m mpy	X=7218145; Y=26475966	AKDG6314:121- 122	Vanhaan peltoon liittyvä ojamuodostelma, joka koostuu pohjois-eteläsuuntaisesta 12 metriä pit- kästä ja 3 metriä leveästä kaivannosta, jonka koillis- nurkasta erkanee 70 cm leveä ja 6 metriä pitkä kai- vanto kaivannon suuntaisesti. Kaivannon kaakkois- nurkasta erkanee 90 cm leveä ja 650 cm pitkä kai- vanto, joka on myös pohjois-eteläsuuntainen. Kai- vannon lounaisnurkasta erkanee itä-länsisuuntai- nen 70 cm leveä ja 24 metriä pitkä kaivanto, joka ei jatku koko matkalla yhtä selkeästi. Kaivantoon yh- distyy sen pohjoispuolella kuoppa 56.
56	6 x 30 m	30-40 cm	Alue 9	X=7216019; Y=428910; Z=14 m mpy	X=7218154; Y=26475946	AKDG6314:123- 124	30 metriä pitkä ja 60-70 cm leveä oja, jonka länsi- pääty jakautuu kahteen suuntaan, pohjoiseen ja etelään. Jakautunut osa on kuusi metriä pitkä ja 100 cm leveä. Kaivanto on kourumainen ja sen pohja on kovera. Kaivannon reunat ovat pyöreän loivat. Kai- vanto yhdistyy itäpäässä kuoppaan 55.
57	300 x 560 cm	20 cm	Alue 9	X=7216036; Y=428984; Z=14 m mpy	X=7218172; Y=26476019	AKDG6314:125	Suorakaiteen muotoinen ja matala kuoppa, jonka nurkka osoittaa koilliseen. Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja lähes tasainen. Kuoppaa on hankala erottaa maastosta. Kuopan koillispuolella on 200 cm etäisyydellä kuoppa 58.
58	260 x 330 cm	30 cm	Alue 9	X=7216040; Y=428990; Z=14 m mpy	X=7218176; Y=26476025	AKDG6314:126	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka seinämät ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopalla ei ole vallia. Kuopan lounaispuolella on kuoppa 57 200 cm etäi- syydellä.
59	320 x 380 cm	50-60 cm	Alue 9	X=7216020; Y=429002; Z=16 m mpy	X=7218156; Y=26476038	AKDG6314:127	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka seinät ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopan luoteisnurkassa on suuri puu, jonka vuoksi pohja on hieman korkeam-

							malla sillä alueella. Kuopan nurkka osoittaa pohjoiseen. Maa on kuopan koillis- ja lounaisreunoilla hie- man koholla, mutta varsinaista vallia kuopalla ei ha- vaittu.
60	200 x 200 cm	20 cm	Alue 9	X=7216036; Y=429025; Z=15 m mpy	X=7218172; Y=26476060	AKDG6314:128	Neliön muotoinen ja matala kuoppa, joka erottuu maastosta huonosti. Kuopan reunat ovat loivat ja pohja tasainen. Nurkka osoittaa kohti koillista. Ei vallia.
61	330 x 550 cm	60-80 cm	Alue 9	X=7216031; Y=429044; Z=12 m mpy	X=7218168; Y=26476080	AKDG6314:129	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan seinämät ovat loi- vat ja pohja hieman kovera. Kuopan pohjalla kasvaa pieniä puita.
62	600 x 570 cm	20-30 cm	Alue 9	X=7216037; Y=429045; Z=16 m mpy	X=7218174; Y=26476080	AKDG6314:134	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopan nurkka osoittaa koilliseen. Kuopalla ei ole vallia.
63	200 x 200 cm	30-40 cm	Alue 9	X=7216030; Y=429056; Z=14 m mpy	X=7218167; Y=26476092	AKDG6314:135	Neliön muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja kovera, joskin kuopan pohjaa on vaikea nähdä, sillä se on täytetty risuilla. Kuopan etelä- /lounaispuolella on vallimaisuutta.
64	230 x 230 cm	20 cm	Alue 9	X=7216053; Y=429100; Z=14 m mpy	X=7218191; Y=26476135	AKDG6314:136	Matala kuoppa, joka erottuu maastosta huonosti. Kuopassa on loivat reunat ja tasainen pohja. Kuo- pan nurkka osoittaa pohjoiseen.
65	200 x 200 cm	20-30 cm	Alue 9	X=7216058; Y=429124; Z=13 m mpy	X=7218196; Y=26476159	AKDG6314:137	Neliön muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa pohjoiseen. Kuopan seinämät ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopalla ei ole vallia.
66	200 x 180 cm	40 cm	Alue 9	X=7216056; Y=429154; Z=13 m mpy	X=7218194; Y=26476189	AKDG6314:138	Neliömäinen kuoppa, jonka seinät ovat loivat ja pohja lähes tasainen. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuoppa sijaitsee metsikössä leikkialueella ja sen läpi kulkee polku. Polun kohdalla on mahdol- lisesti kuopan länsinurkkaan tehty 50 cm pitkä ja 50 cm leveä uloke.

67	500 x 200	30 cm	Alue 10	X=7216097; Y=429263; Z=11 m mpy	X=7218237; Y=26476297	AKDG6314:139	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyt sivu osoittaa koilliseen. Seinät ovat kaltevat ja pohja tasainen. Kuopan lyhyessä koillisseinämässä on mahdollisesti 80 x 80 cm kokoinen ja matala uloke.
68	170 x 150 cm	40 cm	Alue 6	X=7215972; Y=428952; Z=18 m mpy	X=7218107; Y=26475988	AKDG6314:69	Suorakaiteen muotoa, mutta silti melko epämääräisen muotoinen. Lyhyt reuna osoittaa kohti luodetta. Reunat ovat loivat. Kaakkoisreuna sulautuu maastoon, kun pohja nousee kohti kaakkoisreunaa. Pohja on kuitenkin tasainen. Ei vallia.
69	300 x 180 cm	30 cm	Alue 6	X=7215958; Y=428957; Z=16 m mpy	X=7218093; Y=26475994	AKDG6314:70	Epämääräisen muotoinen. Länsireuna suora ja 180 cm leveä, itäreuna kiilamainen ja kapeampi. Länsiosan nurkissa kantikkuutta. Reunat ovat loivat, ja pohja pyöreä. Ei vallia. Kuopan eteläpuolella 250 cm etäisyydellä on kuoppa 70.
70	halk. 260 cm	30-40 cm	Alue 6	X=7215953; Y=428958; Z=17 m mpy	X=7218088; Y=26475995	AKDG6314:71	Pyöreähkö kuoppa, jolla ei ole selkeitä reunoja. Reunat ovat loivat ja pohja pyöreä. Kuopan pohjoispuolella 250 cm etäisyydellä on kuoppa 69.
71	570 x 250 cm	max. 50 cm	Alue 6	X=7215944; Y=428945; Z=17 m mpy	X=7218079; Y=26475982	AKDG6314:72	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat paikoin epäselvät. Etenkin itäosa sulautuu maastoon pohjan noustessa ylemmäs kuopan itäosassa. Sen vuoksi kuopan pituus on arvio. Reunat ovat loivat, ja pohja pyöreä. Pitkä sivu osoittaa kohti pohjoista. Täytetty osin puutarhajätteellä. Ei vallia.
72 ja 73	800 cm leveä		Alue 6	72: X=7215941; Y=428919; Z=12 m mpy 73: X=7215953; Y=428920; Z=21 m mpy	72: X=7218076; Y=26475956 73: X=7218088; Y=26475957	AKDG6314:73, 74, 75	Dokumentoitu kahdessa osassa, ensiksi kaivannon länsiosa 72, jonka jälkeen havaittiin kaivannon itäosa 73. Itäosan 73 dokumentoinnin yhteydessä havaittiin kuoppien yhdistyvän. Muodostuu neljästä puolikaaresta, jotka ovat sisäkkäin. Kaaret ovat penkkoja, joiden välissä oleva maa on matalammalla. Puolikaarten itäosan päädyt, jotka osoittavat kohti kaakkoa, yhdistyvät niitä leikkaavaan puolikaareen, jonka kaariosa osoittaa kohti pohjoista. Taisteluhaudan itä-länsisuuntainen kaivanto sekä taisteluhaudan pohjoispuolella oleva nurmialue

						<p>leikkaa kaivantojen 72 ja 73 kolmea ulointa puolikaarien keskiosia siten, että puolikaarista on säilynyt ainoastaan kaarien sivuosat. Sisin puolikaari on säilynyt ehyenä. Kaarten/penkkojen pinnat ovat pyöreät ja reunat ovat pyöreän loivat. Kaarten väleissä olevien kaivantojen pohjat ovat pyöreät. Kaivannon länsiosasta alkaen läntisin osittain säilynyt kaaren pää on kooltaan 640 cm, ja se on 70 cm leveä ja 20 cm korkea. Sen länsipuolella ei ole syvempää kaivantoa. Toisesta kaaresta tai penkasta on säilynyt 760 cm pitkä osa, ja se on 90 cm leveä ja 20 cm korkea. Kolmannesta kaaresta tai penkasta on säilynyt 780 cm, ja se on 85 cm leveä ja 25 cm korkea. Lännestä itään penkkojen välissä on 30, 35 ja 30 cm leveät kuopat. Neljäs kaari tai penkka laskettuna lännestä itään on kokonaisuudessaan säilynyt penkka, ja se on pituudeltaan 16m. Puolikaaren sisäosan halkaisija on 900 cm. Penkka on länsiosasta 85 cm leveä ja itäosasta 65 cm leveä. Se on 10 cm korkea. Kyseisen kaaren sisäreunassa on matala 30 cm leveä kaivanto. Länsiosan neljä penkkaa muodostavat 800 cm pitkän ja 470 cm leveän kokonaisuuden. Kaivannon itäosasta laskettuna uloimasta kaaresta on säilynyt 280 cm pitkä penkka, ja se on 90 cm leveä. Toisesta kaaresta on säilynyt 400 cm pitkä osa, ja se on 75 cm leveä. Kolmannesta kaaresta on säilynyt 200 cm pitkä osa, ja se on 80 cm leveä. Neljäs kaari on jo käsitelty. Idästä länteen kaarten/penkkojen väleissä on 35 cm, 20 cm ja 30 cm leveät painaumat. Itäosan penkkojen korkeudet ovat 5-10 cm, ja ne ovat pintaosasta tasaiset. Itäosan kaaret/penkat yhdistyvät penkkaan/kaareen, jonka pyöreä reuna osoittaa kohti pohjoista. Se on länsiosastaan 110 cm leveä, keskiosasta 100 cm leveä ja itäosasta 60 cm leveä. Itäosasta se häivettyy</p>
--	--	--	--	--	--	---

							muuhun maastoon. Kaaren sisäosassa on painanne, ja kaari on 10-30 cm korkea. Kaaren ulkoreunaa kiertää kapea painanne.
74	240 x 90-200 cm	5-30-40 cm	Alue 6	X=7215950; Y=428885; Z=14 m mpy	X=7218084; Y=26475922	AKDG6314:76	U:n muotoinen kuoppa, jonka kaakkoispääty on 90 cm leveä ja lounaispääty 200 cm leveä. Lounaispääty sulautuu maastoon pohjan noustessa ylempien ollen vain 5 cm syvä. Pyöreä pohjoisseinämä on pystysuora, mutta muutoin seinämät ovat loivat. Pohjoisseinämä on 30 cm syvä ja eteläseinämä 40 cm syvä. Pohja on tasainen, ja kuopalla ei ole valjeja.
75	380 x 320 cm	60-100 cm	Alue 6	X=7215948; Y=428880; Z=13 m mpy	X=7218082; Y=26475917	AKDG6314:77, 78	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyt reuna osoittaa kohti luodetta. Lounaisreunan seinämä on pysty, mutta muuten reunat ovat melko jyrkät. Luoteisseinä on matalin ja loivin. Pohja on pyöreä mutta epätasainen. Koillisseinämän vieressä on lohjenneita betoninpaloja. Vallia havaittavissa kuopan lounaisseinämän vieressä, valli on kooltaan 290 x 220 cm. Luoteisseinän kohdalla kuoppa on 60 cm syvä, koillisseinällä 80 cm syvä ja valli vieressä lounaisseinällä 100 cm syvä.
76	560 x 370 cm	40-100 cm	Alue 6	X=7215945; Y=428859; Z=15 m mpy	X=7218079; Y=26475896	AKDG6314:79, 80, 92	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lounaisseinä on hieman vino. Sijaitsee taisteluhaudan länsipuolella 160 cm etäisyydellä. Reunat ovat loivat, joskin eivät kovin selkeät. Pohja on epätasainen, ja syvin kohta on länsiosan keskiosassa 100 cm ja hieman siitä länteen syvyys on 80 cm. Pohja siis nousee kohti itää, itäosassa syvyys on 40 cm. Pohja nousee myös voimakkaasti kohti länsinurkkaa. Kuopan etelänurkassa on kaksi isoa kiveä, halk. 70 cm ja 140 cm. Kuopan koillis- ja kaakkoisreunoilla on valjeita 100-140 cm leveästi. Kuopan pitkällä kaakkoisreunalla sen puolivälistä hieman itään vallissa on uloke, joka on kooltaan 90 x 60 cm. Uloke on 10 cm

							syvä. Kuoppaan on tehty vuoden 2008 koetutkimuksissa koeoja, joka määrittä kuopan korsuksi.
77	360 x 200 cm	20 cm	Alue 6	X=7215937; Y=428885; Z=18 m mpy	X=7218071; Y=26475922	AKDG6314:81	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pohjoisnurkka sulautuu maastoon pohjan nousun vuoksi. Pohja on tasainen sen nousua kohti pohjoista lukuun ottamatta. Reunat ovat loivat. Ei vallia. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista ja sen lyhyt reuna on kohti luodetta. Kuopan 77 kaakkoispuolella on kuoppa 78, ja ne sijaitsevat 180 cm etäisyydellä toisistaan. Kuopan 77 lounaispuolella on kuoppa 81 200 cm etäisyydellä.
78	220 x 200 cm	40 cm	Alue 6	X=7215937; Y=428883; Z=18 m mpy	X=7218071; Y=26475920	AKDG6314:82	Neliön muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat pystyt lukuun ottamatta loivempaa itäseinää. Pohja on tasainen. Ei vallia. Kuopan luoteispuolella on kuoppa 77 180 cm etäisyydellä ja lounaispuolella on kuoppa 79 300 cm etäisyydellä.
79	270 x 250 cm	60-80 cm	Alue 6	X=7215933; Y=428879; Z=19 m mpy	X=7218067; Y=26475916	AKDG6314:83	Neliön kaltainen kuoppa, nurkissa on hieman pyöreyttä ja seinissä on hieman vinoutta. Seinämät ovat jyrkähköt, ja pohja on pyöreä. Pitempi sivu osoittaa kohti luodetta. Länsinurkka 80 cm syvä ja kaakkoisseinän kohdalla syvyys 60 cm. Kuopan koillispuolella on kuoppa 78 300 c etäisyydellä, länsipuolella kuoppa 80 260 cm etäisyydellä ja luoteispuolella kuoppa 81 600 cm etäisyydellä.
80	230 x 100 cm	25 cm	Alue 6	X=7215932; Y=428874; Z=18 m mpy	X=7218066; Y=26475911	AKDG6314:84, 85	Suorakaiteen muotoinen kuoppa. Reunat ovat loivat ja pohja pyöreä. Ei vallia. Kuopan lyhyt reuna osoittaa kohti luodetta. Kuopan pohjalla ja reunoilla on kolme tykin hylsyä. Kuopan lounaispuolella on kuoppa 79 260 cm etäisyydellä.
81	500 x 280 cm	10-40 cm	Alue 6	X=7215940; Y=428877; Z=18 m mpy	X=7218074; Y=26475914	AKDG6314:86, 87, 88	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pitkällä luoteisivulla on 120-160 x 110 cm kokoinen sisennys. Kuopan päädyt ovat 280 cm leveät, pitkä sivu 500 cm ja luoteisseinämän kaksi reunaa ovat 150 ja 220 cm pitkät. Kuopan luoteisreunan kohdalla kuoppa

							on 10 cm syvä ja kaakkoisreunalla 40 cm syvä. Kuopan kaakkois- ja lounaisseinät ovat pystyt, ja muuten seinämät ovat loivat. Pohja on tasainen, joskin se nousee kohti luodetta. Ei vallia. Kuopan koillispuolella on kuoppa 77 200 cm etäisyydellä ja kaakkoispuolella kuoppa 79 600 cm etäisyydellä.
82	710 x 800 cm	10-40 cm	Alue 6	X=7215917; Y=428862; Z=15 m mpy	X=7218051; Y=26475899	AKDG6314:89	Taisteluhaudan eteläpäätty päättyy suureen laakeaan painanteeseen. Reunat ovat loivat, ja sulautuvat paikoin maastoon. Pohja on melko tasainen, joskin keskiosa on hieman koholla. Erottuu kuitenkin ympäristöstä. Kuopan itäreuna on noin 10 cm syvä ja länsi- ja eteläreunat ovat 40 cm syviä.
83	Pohjois-eteläsuuntaisesti 28m, itä-länsisuuntaisesti 63 m. Leveys 60-100 cm	Länteen 30-40 cm, vallin päälle itään 40-60 cm	Alue 6	X=7215921; Y=428873; Z=20 m mpy	X=7218055; Y=26475910	AKDG6314:80, 90, 91, 92, 93, 94	Taisteluhauta. Pääosin pohjois-eteläsuuntainen, vaikka hieman mutkittelee. Pohjoispäässä korsun 76 jälkeen se kääntyy kohti itää. Taisteluhaudan itäpuolella on valli, joka on 160-200 cm leveä. Kaivannon seinämät ovat paikoin jyrkät, ja paikoin ne ovat hieman loiventuneet. Pohja on tasainen. Pohjois-eteläsuuntaisen osan puolivälissä on yksi uloke vallin päälle itään, joka on 80 cm pitkä ja 60 cm leveä. Uloke on 10-20 cm syvä. Itä-länsisuuntainen osa taisteluhaudasta seuraa metsän reunaa, ja paikoin siinä on näkyvissä ainoastaan eteläreuna joka leikkaa kangasta. Paikoin myös pohjoisreuna näkyvissä.
84 – 99	Numeroita	ei	käytetty	kentällä			
100	100 x 80 cm	40-60 cm	Alue 8	X=7216039; Y=429269; Z=11 m mpy	X=7218179; Y=26476304	AKDG6314:37	Epämääräisen pyöreä kuoppa. Sen seinämät ovat pystyt ja pohja tasainen. Kuoppaa kiertää valli sen pohjoispuoliskolla. Valli on noin 80 cm leveä.
101	470 x 240 cm	40 cm	Alue 7	X=7215941; Y=429071; Z=10 m mpy	X=7218078; Y=26476108	AKDG6314:38	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jolla on selkeät nurkat. Länsi- ja pohjoisseinät pystyt, muut seinämät ovat loivat. Pohja on tasainen, eikä kuopalla ole vallia. Kuopan nurkka osoittaa pohjoiseen, ja lyhyt nurkka kohti luodetta. Kuopan itänurkan itäpuolella on kuoppa 102 430 cm etäisyydellä. Kuopat 133-137 ja 101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja

							101 kaakkoisin. Kuopan 101 lounaispuolella sijaitseva kuoppa 137 on 450 cm etäisyydellä.
102	400 x 200 cm	20 cm	Alue 7	X=7215938; Y=429081; Z=10 m mpy	X=7218075; Y=26476118	AKDG6314:39, 41	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, joka erottuu huonosti maastosta. Pohjalla on paljon risuja. Seinät ovat viistot, ja pohja epätasainen risuista. Mahdollisesti tasainen pohja. Ei vallia. Kuopat 102 ja 103 ovat rinnakkain, ja 103 sijaitsee 102:n itäpuolella 100 cm etäisyydellä. Kuopan länsipuolella on kuopan 101 itänurkka 430 cm:n etäisyydellä.
103	400 x 200 cm	10 cm	Alue 7	X=7215933; Y=429083; Z=10 m mpy	X=7218070; Y=26476120	AKDG6314:39, 40, 41	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, erottuu huonosti maastosta. Seinät ovat loivat, ja pohjalla on paljon risuja. Mahdollisesti tasapohja. Länsipuolella kuoppa 102 100 cm:n etäisyydellä.
104	600 x 600 cm	80 cm	Alue 7	X=7215949; Y=429101; Z=10 m mpy	X=7218087; Y=26476138	AKDG6314:42	Pyöreä kuoppa, jonka reunoissa on hieman kulmikuutta. Selkeä valli kiertää ympäri, valli on 110 cm leveä. Kuopan lounaisreunalla valli on matalampi kuin muualla. Seinämät ovat laakeat, ja pohja tasainen.
105	300 x 200 cm	10 cm	Alue 7	X=7215960; Y=429112; Z=11 m mpy	X=7218098; Y=26476149	AKDG6314:43	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, tasainen pohja. Loivat seinät. Erittäin todella huonosti maastosta. Kuoppien pitkät sivut osoittavat kohti luodetta. Kuopat 105-108 sijaitsevat rivissä, pitkät sivut vastakkain. 105 on kaakkoisin ja 108 luoteisin. Kuoppa 106 sijaitsee luoteispuolella 200 cm etäisyydellä.
106	330 x 240 cm	20 cm	Alue 7	X=7215960; Y=429117; Z=11 m mpy	X=7218098; Y=26476154	AKDG6314:44	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, tasainen pohja. Loivat seinät. Kuoppien pitkät sivut osoittavat kohti luodetta. Kuopat 105-108 sijaitsevat rivissä, pitkät sivut vastakkain. 105 on kaakkoisin ja 108 luoteisin. Kuoppa 107 sijaitsee luoteispuolella 220 cm etäisyydellä ja 106 kaakkoispuolella 200 cm etäisyydellä.
107	340 x 280 cm	20-40 cm	Alue 7	X=7215965; Y=429121; Z=10 m mpy	X=7218103; Y=26476158	AKDG6314:45	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, tasainen pohja. Loivat seinät. Kuoppien pitkät sivut osoittavat kohti luodetta. Kuopat 105-108 sijaitsevat rivissä, pitkät sivut vastakkain. 105 on kaakkoisin ja 108 luoteisin.

							108 sijaitsee luoteispuolella 150 cm etäisyydellä ja 106 kaakkoispuolella 220 cm etäisyydellä.
108	500 x 260 cm	0-30 cm	Alue 7	X=7215964; Y=429126; Z=11 m mpy	X=7218102; Y=26476163	AKDG6314:46	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, tasainen pohja. Loivat seinät. Kuoppien pitkät sivut osoittavat kohti luodetta. Kuopat 105-108 sijaitsevat rivissä, pitkät sivut vastakkain. 105 on kaakkoisin ja 108 luoteisin. Kuoppa 107 sijaitsee kaakkoispuolella 150 cm etäisyydellä.
109	400 x 200 cm	10-20 cm	Alue 7	X=7215978; Y=429151; Z=10 m mpy	X=7218116; Y=26476187	AKDG6314:47	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, joka erottuu heikosti maastosta. Tasapohjainen, ja seinämät ovat loivat. Nurkka osoittaa kohti pohjoista ja lyhyt sivu kohti luodetta.
110	270 x 240 cm	20-40 cm	Alue 7	X=7216013; Y=429165; Z=13 m mpy	X=7218152; Y=26476201	AKDG6314:48	Miltei neliön muotoinen kuoppa. Pohjan muoto ei näy, koska se on täytetty puutarhajätteellä. Seinämät ovat vinot. Kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti pohjoista.
111	510 x 340 cm	40 cm	Alue 7	X=7216013; Y=429152; Z=13 m mpy	X=7218151; Y=26476188	AKDG6314:49	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka seinät ovat loivat ja pohja pyöreä. Kuoppaa kiertää valli, joka on 200 cm leveä. Valli on näkyvässä etenkin kuopan pitkällä sivuilla. Kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti luodetta. Pituus vallin kanssa 700 cm. Kuopan 111 rinnalla lounaispuolella on kuoppa 112. Niiden vallien väli on 130 cm.
112	510 x 240 cm	40 cm	Alue 7	X=7216006; Y=429142; Z=13 m mpy	X=7218144; Y=26476178	AKDG6314:50	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pohja on tasainen. Seinämät loivat. Kuoppaa kiertää 90-180 cm leveä valli. Kuopan lyhyt seinämä osoittaa kohti luodetta. Kuopan koko vallien kanssa 760 x 550 cm. Kuopan 112 rinnalla koillispuolella on kuoppa 111. Niiden vallien väli on 130 cm. Kuopan pohjoispuolella on kuoppa 112 600 cm etäisyydellä.
113	180 x 160 cm	50 cm	Alue 7	X=7216009; Y=429130; Z=12 m mpy	X=7218147; Y=26476166	AKDG6314:51	Neliskanttinen kuoppa, jossa on valli ympärillä. Valli on 60 cm leveä. Kuopan kaakkois- ja lounaisseinämät ovat pystyt, muutoin seinät ovat loivat. Pohja on tasainen. Vallien kanssa halkaisija on 350 cm.

114	Leveys 180 cm	15 cm	Alue 7	X=7215998; Y=429131; Z=12 m mpy	X=7218136; Y=26476167	AKDG6314:52	Muodotaan taipuneen suorakaiteen muotoinen. Pitkät sivut 200 cm ja 290 cm, ja 110 cm ja 170 cm. Leveys 170-180 cm. Kuopan 200 cm pitkä seinä osoittaa kohti luodetta. Maastoutuu hyvin, sillä pohjalla paljon risuja. Seinät ovat loivat. Ei valleja.
115	400 x 250 cm	40 cm	Alue 7	X=7216021; Y=429139; Z=12 m mpy	X=7218159; Y=26476175	AKDG6314:53	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat. Pohja on melko tasainen, joskin eteläpää-dystä hieman syvämpi. Ei vallia. Kuopan lyhyt reuna osoittaa kohti pohjoista. Kuopan eteläpuolella on kuoppa 112 600 cm:n etäisyydellä.
116	200 x 230 cm	40 cm	Alue 7	X=7216000; Y=429164; Z=12 m mpy	X=7218139; Y=26476200	AKDG6314:140	Suorakaiteen omainen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja kovera. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista. Kuopalla ei ole valleja.
117	220 x 520 cm	50 cm	Alue 7	X=7216002; Y=429153; Z=18 m mpy	X=7218140; Y=26476189	AKDG6314:141	Huonosti maastosta erottuva, mutta syvä kuoppa, joka on täynnä risukkoa. Suorakaiteen muotoisen kuopan seinät ovat loivat ja pohja lähes tasainen. Kaikilla muilla sivuilla paitsi luoteispuolella, on matalaa vallimaisuutta. Kuopan luoteispuolella on epämääräinen vieressä kulkevan polun vuoksi. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista.
118	460 x 230 cm	10-30 cm	Alue 7	X=7219016; Y=3429285; Z=19 m mpy	X=7218134; Y=26476178	AKDG6314:54	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka länsiseinä on pystysuora ja muut reunat ovat loivia. Pohja on tasainen. Kuopan lyhyt seinä osoittaa kohti lounasta. Ei vallia.
119	200 x 220 cm	20 cm	Alue 7	X=7215988; Y=429131; Z=20 m mpy	X=7218126; Y=26476167	AKDG6314:55	Epämääräisen pyöreä painanne, ei selkeitä reunoja. Täytetty puutarhajätteellä, risuilla ja oksilla. Pohjan muoto ei ole näkyvässä.
120	400 x 300 cm	40-50 cm	Alue 7	X=7215980; Y=429133; Z=19 m mpy	X=7218118; Y=26476169	AKDG6314:142	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka seinät ovat loivat ja pohja kovera. Kaakkoispuolella on muita seiniä hieman jyrkempi. Kuopan nurkka soittaa kohti koillista. Ei vallia.
121	650 x 160-500 cm	60 cm	Alue 7	X=7215984; Y=429129; Z=19 m mpy	X=7218122; Y=26476165	AKDG6314:56, 57	Suuri pyöreä painanne, jonka lounaisosaan on sulautunut pienempi painanne. Pienempi painanne ei ole yhtä syvä kuin suuri painanne. Suurempi pai-

							nanne on kooltaan 650 x 500 cm ja pienempi painanne on halkaisijaltaan 160 cm. Pohja on laakea, ei lainkaan teräviä reunoja. Pohjalle on kerätty oksia ja risuja.
122	200 x 550 cm	30-40 cm	Alue 7	X=7215987; Y=429120; Z=20 m mpy	X=7218125; Y=26476156	AKDG6314:143	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat lukuun ottamatta kuopan kaakkoisseinää, joka on paikoin lähes suora. Kuopan pohja on tasainen ja siinä kasvaa risukkoa. Kuopan lyhyt reuna osoittaa kohti koillista. Ei vallia. Kuopan lounaispuolella on kuoppa 125 200 cm etäisyydellä. Kuopat 122, 125, 126 ja 127 ovat jonossa.
123	240 x 200 cm	15 cm	Alue 7	X=7215993; Y=429096; Z=20 m mpy	X=7218131; Y=26476132	AKDG6314:58	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja tasainen. Ei vallia. Kuopan lyhyt reuna osoittaa kohti luodetta. Kuopat 123 ja 124 sijaitsevat rinnakkain, 123 on koillisempi kuoppa. Ne sijaitsevat 130 cm etäisyydellä toisistaan.
124	240 x 200 cm	30 cm	Alue 7	X=7215988; Y=429088; Z=20 m mpy	X=7218125; Y=26476124	AKDG6314:59	Tasapohjainen suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat. Ei vallia. Kuopan lyhyt reuna osoittaa kohti luodetta. Kuopat 123 ja 124 sijaitsevat rinnakkain, 123 on koillisempi kuoppa. Ne sijaitsevat 130 cm etäisyydellä toisistaan.
125	200 x 400 cm	40 cm	Alue 7	X=7215986; Y=429115; Z=20 m mpy	X=7218124; Y=26476151	AKDG6314:144	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyt reuna osoittaa kohti koillista. Kuopan reunat ovat loivat ja pohja tasainen. Kuopan lounaispuolella on kuoppa 126 140 cm etäisyydellä. Kuopat 122, 125, 126 ja 127 ovat jonossa.
126	200 x 330 cm	40 cm	Alue 7	X=7215987; Y=429108; Z=19 m mpy	X=7218125; Y=26476144	AKDG6314:145	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka lyhyt reuna osoittaa kohti koillista. Kuopan reunat ovat loivat lukuun ottamatta kuopan kaakkoisseinää, joka on suora. Luoteisseinän reunalla kulkee polku. Kuopan pohja on tasainen, mutta kalteva pohjan noustessa luodetta kohti. Kuoppa 127 on kuopan lounaispuolella 300 cm etäisyydellä. Kuopat 122, 125, 126 ja 127 ovat jonossa.

127	270 x 600 cm	50-60 cm	Alue 7	X=7215984; Y=429103; Z=16 m mpy	X=7218122; Y=26476139	AKDG6314:146	Kaksiosainen kuoppa, joka koostuu suorakaiteen omaisesta ja matalasta kuopasta, jonka länsiosassa on pyöreä ja syvämpi kuoppa. Suorakaiteen muotoisen kuopan seinät ovat loivat lukuun ottamatta pohjoisseinää, joka on suora. Kuopan pohja on tasainen. Kuoppa on lähes itä-länsisuuntainen. Pyöreän kuopan seinämät ovat loivat ja pohja kovera. Kuopan ympärillä kasvaa risukkoa. Kuoppa 126 sijaitsee 300 cm etäisyydellä kuopasta 127. Kuopat 122, 125, 126 ja 127 ovat jonossa.
128	180-200 x 520 cm	90-100 cm	Alue 7	X=7215979; Y=429096; Z=11 m mpy	X=7218117; Y=26476132	AKDG6314:147	Suorakaiteen oloinen ja syvä kuoppa, jonka seinät ovat koillisseinää lukuun ottamatta jyrkät ja pohja kovera. Kuopan koillisreuna kaareutuu sisäänpäin tehden kuopasta epämääräisen muotoisen. Tällä kohdalla kuoppa on 180 cm leveä. Kuopan luoteisnurkassa on mahdollisesti 80 x 80 cm kokoinen uloke, joka erottuu heikosti. Kuopan lyhyt sivu osoittaa kohti kaakkoa.
129	Numeroa ei	käytetty	kentällä				
130	400 x 200 cm	10-20 cm	Alue 7	X=7215978; Y=429085; Z=12 m mpy	X=7218115; Y=26476121	AKDG6314:60	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, joka erottuu heikosti ympäröivästä maastosta. Pohja on tasainen, ja reunat ovat loivat. Ei vallia. Lyhyt sivu osoittaa kohti koillista.
131	400 x 270 cm	10 cm	Alue 7	X=7215989; Y=429076; Z=13 m mpy	X=7218126; Y=26476112	AKDG6314:61	Epämääräinen matala kuoppa, jonka reunoissa on hieman pyöreyttä. Polku leikkaa kuopan pohjoisreunaa, joten kuopan todellinen pituus ei ole tiedossa. Reunat ovat loivat, ja pohja pyöreä.
132	450 x 350 cm	40 cm	Alue 7	X=7219003; Y=3429211; Z=13 m mpy	X=7218120; Y=26476104	AKDG6314:62	Loiva soikea painanne, joka pohja on pyöreä. Reunat ovat loivat, ja painanne maastoutuu ympäristöön. Reunat eivät ole selkeät. Pohja on pyöreä, syvin kohta keskellä. Painanteen pitkä sivu osoittaa kohti luodetta.
133	380 x 130- 150 cm	40 cm	Alue 7	X=7215981; Y=429058; Z=12 m mpy	X=7218118; Y=26476094	AKDG6314:63	Pavun muotoinen kuoppa, jolla on jyrkähköt reunat, ja pyöreä pohja. Kuopan 130 cm leveä pääty osoittaa kohti pohjoista. Ei valjeja. Kuopat 133-137 ja

							101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja 101 kaakkoisin. Kuopan 133 koillispuolella on kuoppa 134 200 cm etäisyydellä.
134	520 x 210 cm	40 cm	Alue 7	X=7215975; Y=429059; Z=12 m mpy	X=7218112; Y=26476095	AKDG6314:64	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat jyrkät ja pohja pyöreä. Nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt reuna luoteeseen. Ei vallia. Kuopat 133-137 ja 101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja 101 kaakkoisin. Lounaispuolella sijaitseva kuoppa 133 on 200 cm etäisyydellä ja koillispuolella oleva kuoppa 135 on 400 cm etäisyydellä.
135	400 x 270 cm	40-60 cm	Alue 7	X=7215967; Y=429064; Z=12 m mpy	X=7218104; Y=26476101	AKDG6314:65	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat jyrkät ja pohja tasainen. Länsireunassa seinämä on osin pystysuuntainen. Nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt reuna luoteeseen. Ei vallia. Kuopat 133-137 ja 101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja 101 kaakkoisin. Lounaispuolella sijaitseva kuoppa 134 on 400 cm etäisyydellä ja koillispuolella sijaitseva kuoppa 136 on 400 cm etäisyydellä. Kuoppien 135 ja 136 välissä kulkee polku.
136	460 x 270 cm	60 cm	Alue 7	X=7215958; Y=429064; Z=12 m mpy	X=7218095; Y=26476101	AKDG6314:66	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat jyrkät ja reunojen yläosat ovat pystyt. Pohja on tasainen. Ei vallia. Nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt reuna luoteeseen. Kuopat 133-137 ja 101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja 101 kaakkoisin. Kuopan lounaispuolella oleva kuoppa 135 sijaitsee 400 cm etäisyydellä ja niiden välissä kulkee polku. Koillispuolella oleva kuoppa 137 sijaitsee 300 cm etäisyydellä.
137	510 x 280 cm	40-80 cm	Alue 7	X=7215950; Y=429070; Z=11 m mpy	X=7218087; Y=26476107	AKDG6314:67	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt reuna luoteeseen. Kuopan etelänurkan ja lounaisseinän kohdalta maa on koholla. Pohja on muutoin pyöreä. Kyseiseltä alueelta reunat ovat loivat ja muutoin jyrkät. Kuoppa on syvimmillään luoteisreunasta. Kuopat 133-137 ja 101 ovat rivissä. Kuoppa 133 on lounaisin ja 101

							kaakkoinen. Kuopan lounaispuolella olevan kuoppa 136 sijaitsee 300 cm etäisyydellä ja koillispuolella oleva kuoppa 101 o 450 cm etäisyydellä. Kuoppien 137 ja 101 välissä kulkee polku.
138	280 x 180 cm	30-50 cm	Alue 7	X=7215949; Y=429077; Z=14 m mpy	X=7218086; Y=26476114	AKDG6314:68	Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka luoteisseinä on pystysuora ja muut reunat ovat loivempia. Pohja on tasainen. Ei vallia. Kuopan nurkka osoittaa pohjoiseen ja lyhyt reuna kohti luodetta. Kuopan etelänurkka on 30 cm syvä mutta pohjoisnurkka on 40-50 cm syvä.
139	230 x 220 cm	40 cm		X=7215960; Y=429084; Z=13 m mpy	X=7218097; Y=26476121	AKDG6314:148	Neliön muotoinen kuoppa, jonka reunat ovat loivat ja pohja hieman kovera. Kuopan nurkka osoittaa kohti pohjoista. Ei vallia. Kuopan luoteispuolella on 130 cm etäisyydellä kuoppa 140.
140	130 x 160 cm	30-35 cm		X=7215958; Y=429079; Z=12 m mpy	X=7218095; Y=26476116	AKDG6314:149	Suorakaiteen omainen, mutta soikeahko kuoppa, jonka seinämät ovat loivat ja pohja kovera. Kuopan pohjalla on risukkoa ja oksia. Kuoppa sijaitsee kuopan 139 luoteispuolella 130 cm etäisyydellä.

Kuvaluettelo

NUMERO	AIHE	KUVAAJA
AKDG6314:1	Kuoppa 2. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:2	Kuoppa 3. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:3	Kuoppa 4. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:4	Kuoppa 6. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:5	Kuoppa 7. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:6	Työkuva. Terhi Taipaleenmäki dokumentoimassa kuoppaa 8	Matleena Riutankoski
AKDG6314:7	Kuoppa 15. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:8	Kuoppa 16. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:9	Kuoppa 19. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:10	Kuoppa 19. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:11	Kuoppa 20. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:12	Kuoppa 22. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:13	Kuoppa 23. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:14	Kuoppa 24. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:15	Kuoppa 25. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:16	Työkuva. Terhi Taipaleenmäki dokumentoimassa kuoppaa 26. Etualalla kuoppa 25. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:17	Kuoppa 28. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:18	Kuoppa 30. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:19	Kuoppa 30. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:20	Kuoppa 31. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:21	Kuoppa 34. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:22	Kuoppa 35. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:23	Kuoppa 36. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:24	Kuopan 36 länsiosa. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:25	Kuoppa 37. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:26	Kuoppa 37. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:27	Kuoppa 38. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:28	Kuoppa 39. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:29	Kuoppa 40. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:30	Kuoppa 41. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:31	Kuoppa 42. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:32	Kuoppa 43. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:33	Kuoppa 44. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:34	Kuoppa 47. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:35	Kuoppa 49. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:36	Kuoppa 50. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:37	Kuoppa 100. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:38	Kuoppa 101. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:39	Kuoppa 102 ja taustalla kuoppa 103. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:40	Kuoppa 103. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:41	Kuoppa 103 ja taustalla kuoppa 102. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:42	Kuoppa 104. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski

AKDG6314:43	Kuoppa 105. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:44	Kuoppa 106. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:45	Kuoppa 107. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:46	Kuoppa 108. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:47	Kuoppa 109. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:48	Kuoppa 110. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:49	Kuoppa 111. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:50	Kuoppa 112. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:51	Kuoppa 113. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:52	Kuoppa 114. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:53	Kuoppa 115. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:54	Kuoppa 118. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:55	Kuoppa 119. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:56	Kuopan 121 eteläosa. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:57	Kuoppa 121. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:58	Kuoppa 123. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:59	Kuoppa 124. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:60	Kuoppa 130. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:61	Kuoppa 131. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:62	Kuoppa 132. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:63	Kuoppa 133. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:64	Kuoppa 134. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:65	Kuoppa 135. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:66	Kuoppa 136. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:67	Kuoppa 137. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:68	Kuoppa 138. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:69	Kuoppa 68. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:70	Kuoppa 69. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:71	Kuoppa 70. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:72	Kuoppa 71. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:73	Kuoppa 72. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:74	Kuoppa 72. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:75	Kuoppa 73. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:76	Kuoppa 74. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:77	Kuoppa 75. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:78	Kuoppa 75. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:79	Korsu 76. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:80	Korsu 76 ja sen taustalla taisteluhautaa 83. Kuvattu lounaasta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:81	Kuoppa 77. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:82	Kuoppa 78. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:83	Kuoppa 79. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:84	Kuoppa 80. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:85	Kuopan 80 laidalla olevia tykin hylsyjä. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:86	Kuoppa 81. Kuvattu etelästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:87	Kuopan 81 länsipääty. Kuvattu luoteesta	Matleena Riutankoski

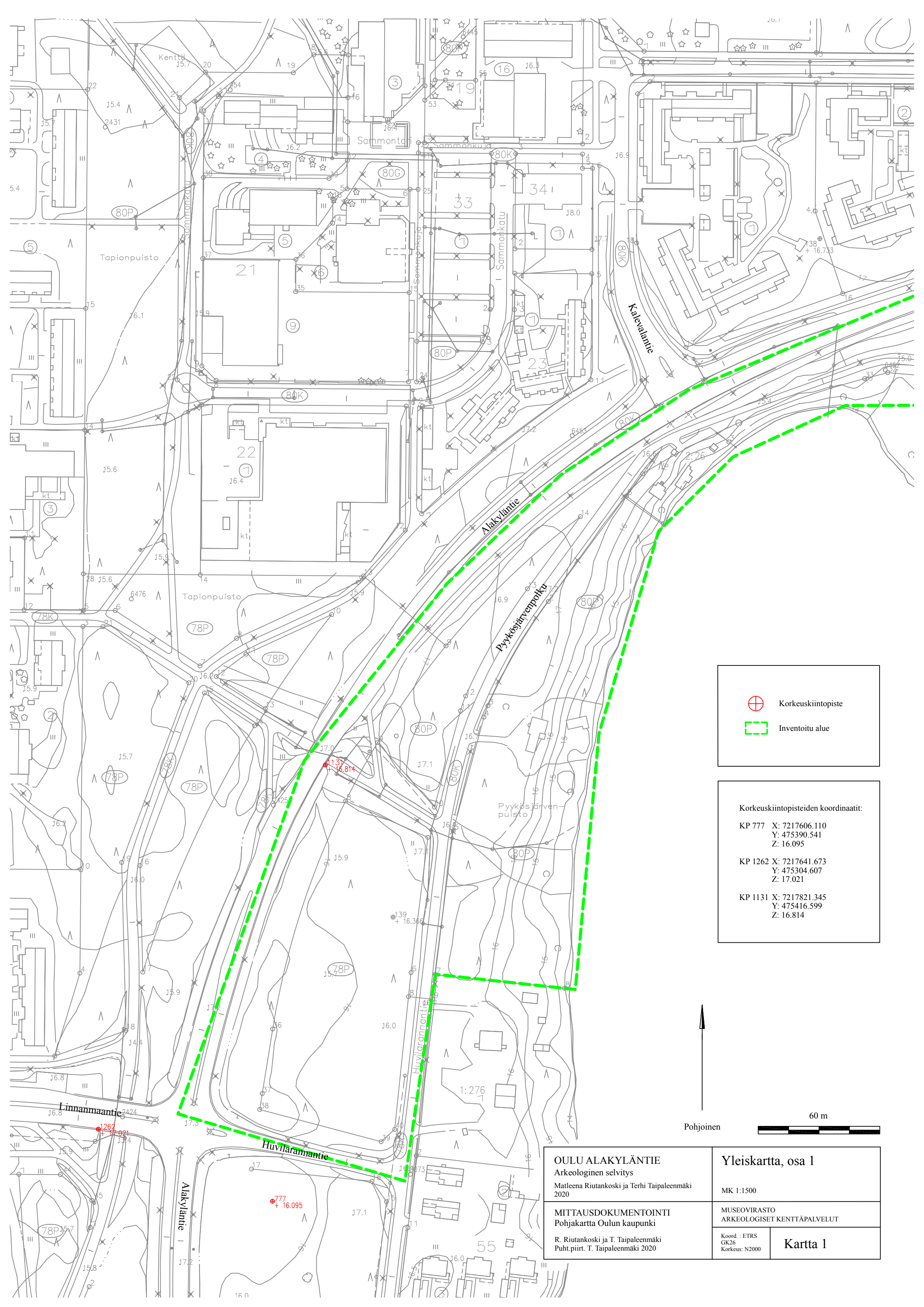
AKDG6314:88	Kuoppa 81. Kuvattu lännestä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:89	Kuoppa 82. Kuvattu idästä	Matleena Riutankoski
AKDG6314:90	Taisteluhaudan 83:n pohjoisosa, joka kääntyy itään. Kuvattu koillisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:91	Taisteluhaudan 83 pohjoisosa korsun 76 kohdalla. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:92	Taisteluhauta 83 ja korsu 76. Kuvattu kaakosta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:93	Taisteluhaudan 83 keskiosa. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:94	Taisteluhaudan 83 keskiosa. Kuvattu pohjoisesta	Matleena Riutankoski
AKDG6314:95	Kuoppa 1. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:96	Kuoppa 5. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:97	Kuoppa 5. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:98	Kuoppa 8. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:99	Kuoppa 13. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:100	Kuoppa 13. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:101	Kuoppa 14. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:102	Kuoppa 17. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:103	Kuoppa 18. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:104	Kuoppa 21. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:105	Kuoppa 21. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:106	Kuoppa 21. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:107	Kuoppa 21. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:108	Kuoppa 26. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:109	Kuoppa 27. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:110	Kuoppa 29. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:111	Kuoppa 32. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:112	Kuoppa 33. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:113	Kuoppa 33. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:114	Kuoppa 45. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:115	Kuoppa 46. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:116	Kuoppa 48. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:117	Kuoppa 51. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:118	Kuoppa 52. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:119	Kuoppa 53. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:120	Kivilatomus 54. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:121	Kuoppa 55. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:122	Kuoppa 55. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:123	Kuoppa 56. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:124	Kuoppa 56. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:125	Kuoppa 57. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:126	Kuoppa 58. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:127	Kuoppa 59. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:128	Kuoppa 60. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:129	Kuoppa 61. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:130	Kääntöpaikan keskellä oleva muistomerkki (Kaijonharju 1000032093). Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki

AKDG6314:131	Kääntöpaikan keskellä oleva muistomerkki (Kaijonharju 1000032093). Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:132	Lähikuva muistomerkistä. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:133	Lähikuva muistomerkistä. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:134	Kuoppa 62. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:135	Kuoppa 63. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:136	Kuoppa 64. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:137	Kuoppa 65. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:138	Kuoppa 66. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:139	Kuoppa 67. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:140	Kuoppa 116. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:141	Kuoppa 117. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:142	Kuoppa 120. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:143	Kuoppa 122. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:144	Kuoppa 125. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:145	Kuoppa 126. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:146	Kuoppa 127. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:147	Kuoppa 128. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:148	Kuoppa 139. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:149	Kuoppa 140. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:150	Työkuva. Kuoppaan 1 avataan koeojaa 1. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:151	Työkuva. Kuoppaan 1 avataan koeojaa 1. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:152	Työkuva. Kuoppaan 1 avataan koeojaa 1. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:153	Työkuva. Kuoppaan 5 avataan koeojaa 2. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:154	Työkuva. Kuoppaan 5 avataan koeojaa 2. Kuopassa ollut mahdollinen rakennepuu. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:155	Koeoja 1. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:156	Koeoja 1. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:157	Koeoja 1. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:158	Koeoja 1, koillisprofiili. Kuopan länsipuolella ei havaittu maavallia. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:159	Koeojan 1 koillisprofiili. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:160	Lähikuva kuopan 1 pohjasta ja sen muodosta sekä kuoppaa täyttävistä kerroksista. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:161	Kuopan 1 itäpuolinen maavalli ja sen alla keskellä oleva matala kuopanne. Kuvattu etelästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:162	Koeoja 2. Kuvattu lännestä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:163	Koeoja 2. Kuvattu lounaasta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:164	Koeoja 2. Profiilissa erottuu maavallin keskelle kaivettu kuopanne. Kuvattu kaakosta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:165	Kuopan 5 luoteispuolella olevan maavallin alla havaittu pystysuora kaivanto. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:166	Itänurkan pystypaalu. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:167	Itänurkan pystypaalu, lähikuva. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:168	Etelänurkan pystypaalu. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:169	Etelänurkan pystypaalu. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki

AKDG6314:170	Koeojan 2 kaakkoisprofiili, jossa erottuu selkeästi kuoppa ja sen molemmille sivuille tehdyt maavallit. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:171	Kuopan 5 etelänurkkaan tehdystä roskakuopasta löytyneitä kattotiiliä, tiili sekä kattohuopaa.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:172	Kuopan 5 kaakkoisseinä sekä siihen liittyvät pystypaalut. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:173	Kuopan 5 kaakkoisseinä sekä siihen liittyvät pystypaalut. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:174	Itänurkan pystypaalu ja seinärakenne, lähikuva. Kuvattu luoteesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:175	Etelänurkan pystypaalu ja seinärakenne. Kuvattu koillisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:176	Kuoppa 9. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:177	Kuoppa 10. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:178	Kuoppa 11. Kuvattu pohjoisesta	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:179	Kuoppa 12. Kuvattu idästä	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:180	Kuopan 5 pohjalta löydetyt lasipullot. Kirkkaasta lasista valmistettu pullo on ranskalaisen tehtaan valmistama valkaisuainepullo.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6314:181	Koeojasta 2 löydetty saksalainen kenttälapio.	Terhi Taipaleenmäki

Karttaluettelo

KARTTA NRO	KUVAUS	SELITE	MITTAKAAVA	SUUNTA
Kartta 1	Yleiskartta, osa 1	Tutkimusalueen eteläosa	1:1500	pysty
Kartta 2	Yleiskartta, osa 2	Tutkimusalueen pohjoisosa	1:2000	vaaka
Kartta 3	Karttalehtijako, osa 1	Tutkimusalueen eteläosa	1:1500	pysty
Kartta 4	Karttalehtijako, osa 2	Tutkimusalueen pohjoisosa	1:2000	vaaka
Kartta 5	Kuoppajäännökset, osa 1 - Huvilarannan alue	Alueiden 1–3 kuoppajäännökset: kuopat 1–24	1:1000	pysty
Kartta 6	Kuoppajäännökset, osa 2 – Kaijonrannan alue (Mj-tunnus 1000015530)	Alueiden 5, 6, 7, ja 9 kuoppajäännöksiä: kuopat 25–63, 67–83 ja 101–103, , 124, 128, ja 130–140,	1:1000	vaaka
Kartta 7	Kuoppajäännökset, osa 3 – Kaijonrannan alue (Mj-tunnus 1000015530)	Alueiden 7, 8, 9 ja 10 kuoppajäännöksiä: kuopat 60–67 ja 100–140	1:1000	vaaka
Kartta 8	Kuoppajäännös 1 ja koe-oja 1	Alueen pintakorkeudet, kuopanne maavallissa, sekä kuoppajäännöksen 1 pohja	1:75	vaaka
Kartta 9	Kuoppajäännös 5 ja koe-oja 2	Alueen pintakorkeudet, kuopanteet maavalleissa, sekä puinen seinärakenne	1:75	vaaka
Kartta 10	Juoksuhauta, Kaijonrannan alue (Mj-tunnus 1000015530)	Kaijonrannan muinaisjäännös-alueella dokumentoitu juoksuhauta	1:500	vaaka

 Korkeuskiintopiste
 Inventoitu alue

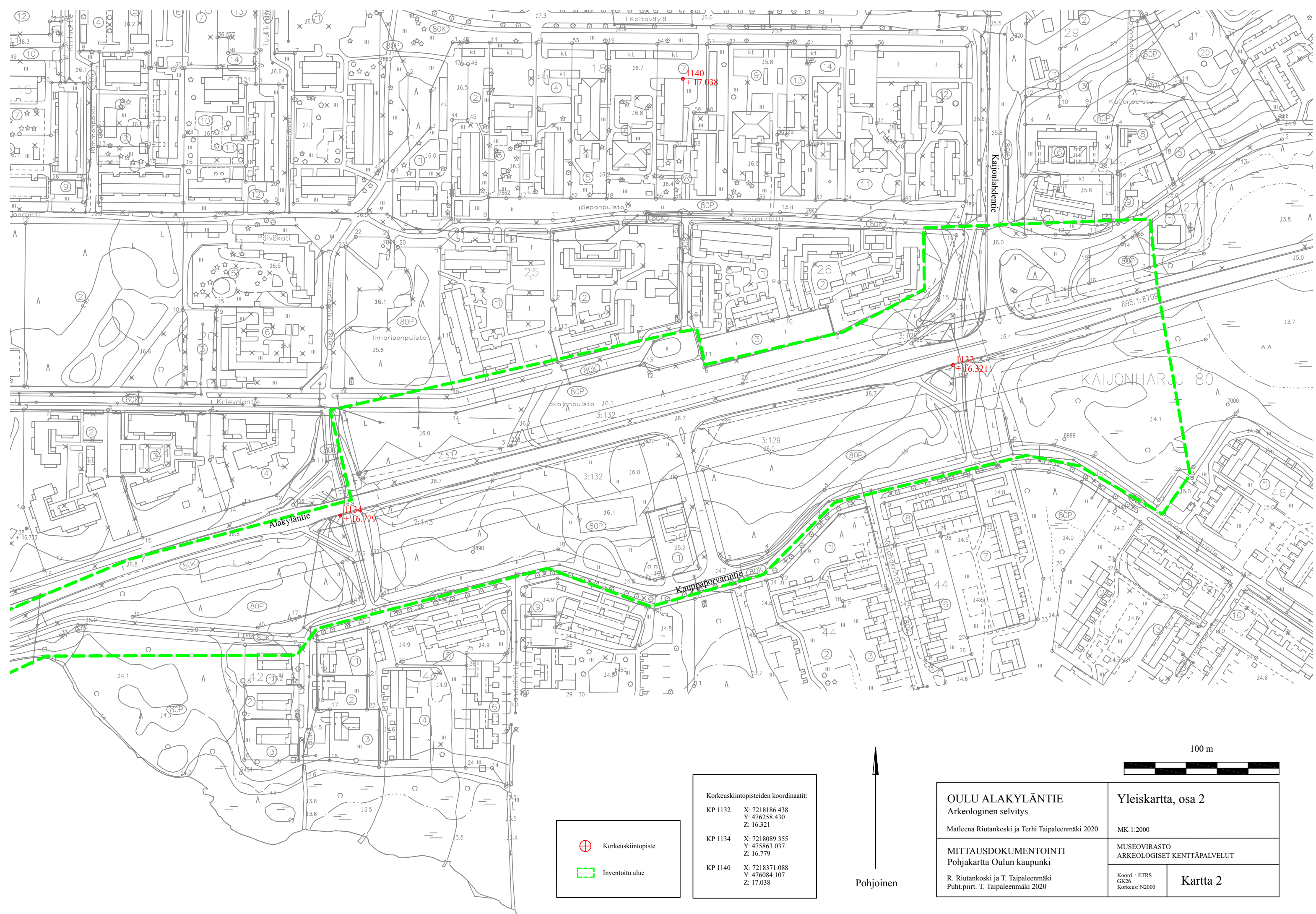
Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 777	X: 7217606.110
	Y: 475390.541
	Z: 16.095
KP 1262	X: 7217641.673
	Y: 475304.607
	Z: 17.021
KP 1131	X: 7217821.345
	Y: 475416.599
	Z: 16.814

 Pohjoinen

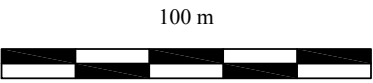
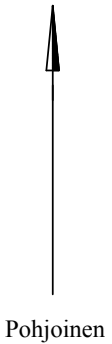
 60 m

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020	Yleiskartta, osa 1 MK 1:1500
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020	MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord.: ETRS GK26 Korkeus: N2000
	Kartta 1

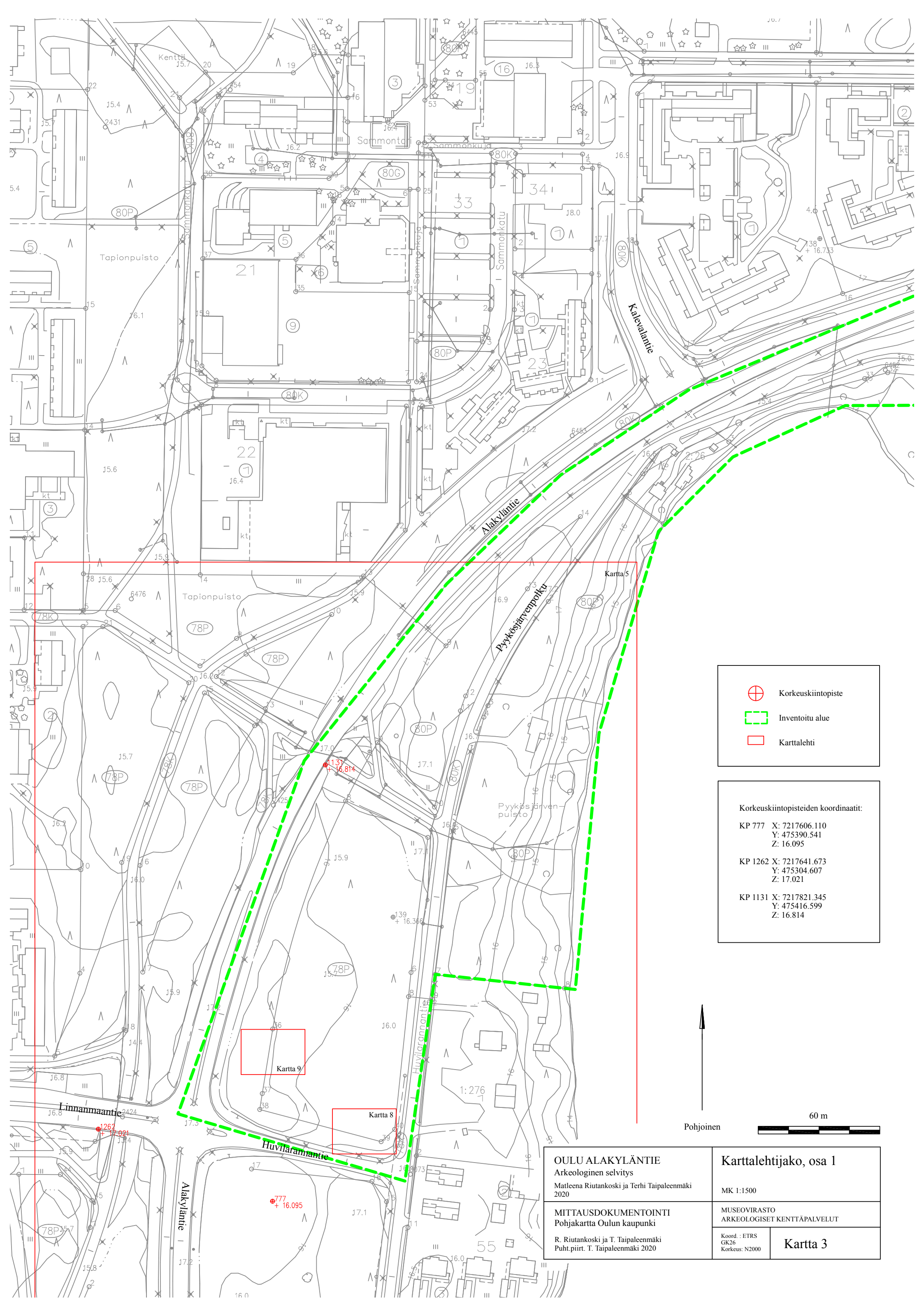
	Korkeuskiintopiste
	Inventoitu alue

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:	
KP 1132	X: 7218186.438 Y: 476258.430 Z: 16.321
KP 1134	X: 7218089.355 Y: 475863.037 Z: 16.779
KP 1140	X: 7218371.088 Y: 476084.107 Z: 17.038

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys
Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki
R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puhtipiirt. T. Taipaleenmäki 2020

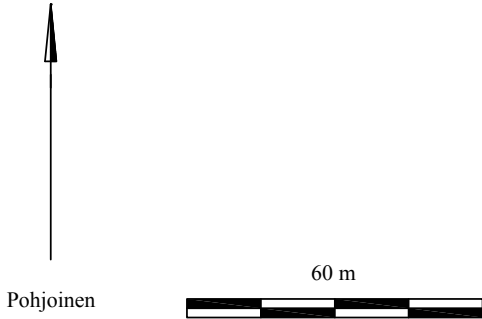
Yleiskartta, osa 2
MK 1:2000
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000
Kartta 2

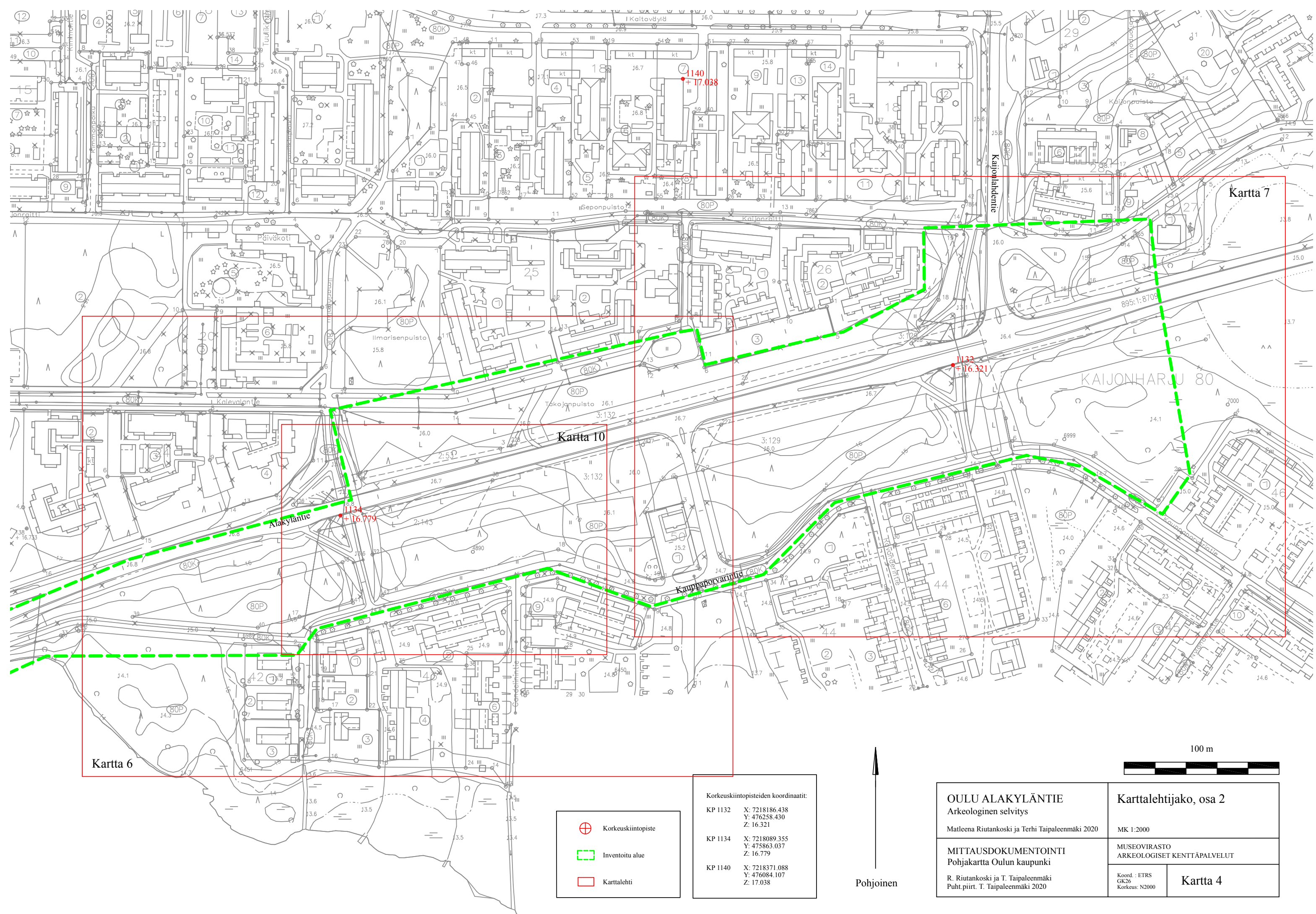
- Korkeuskiintopiste
- Inventoitu alue
- Karttalehti

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 777	X: 7217606.110
	Y: 475390.541
	Z: 16.095
KP 1262	X: 7217641.673
	Y: 475304.607
	Z: 17.021
KP 1131	X: 7217821.345
	Y: 475416.599
	Z: 16.814

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020		Karttalehtijako, osa 1 MK 1:1500	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020		MUSEOVIIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
Koord.: ETRS GK26 Korkeus: N2000		Kartta 3	

Kartta 6

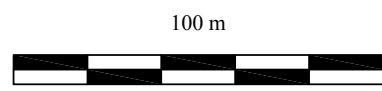
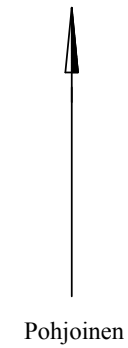
Kartta 10

Kartta 7

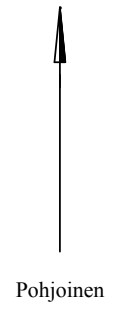
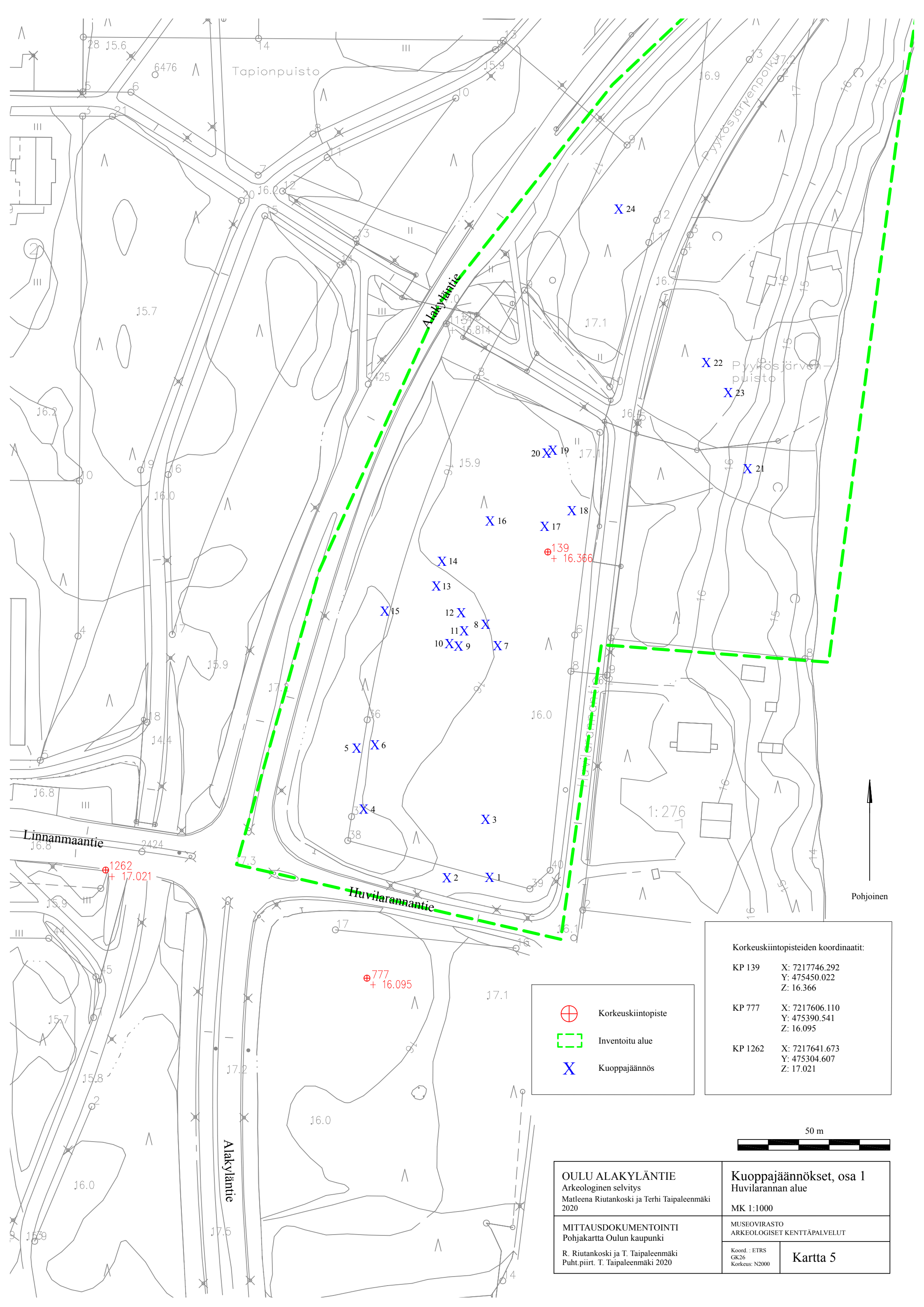
- ⊕ Korkeuskiintopiste
- ▭ Inventoitu alue
- ▭ Karttalehti

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 1132	X: 7218186.438 Y: 476258.430 Z: 16.321
KP 1134	X: 7218089.355 Y: 475863.037 Z: 16.779
KP 1140	X: 7218371.088 Y: 476084.107 Z: 17.038

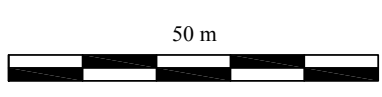
OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020		Karttalehtijako, osa 2 MK 1:2000	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puhtipiirt. T. Taipaleenmäki 2020		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
		Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000	Kartta 4

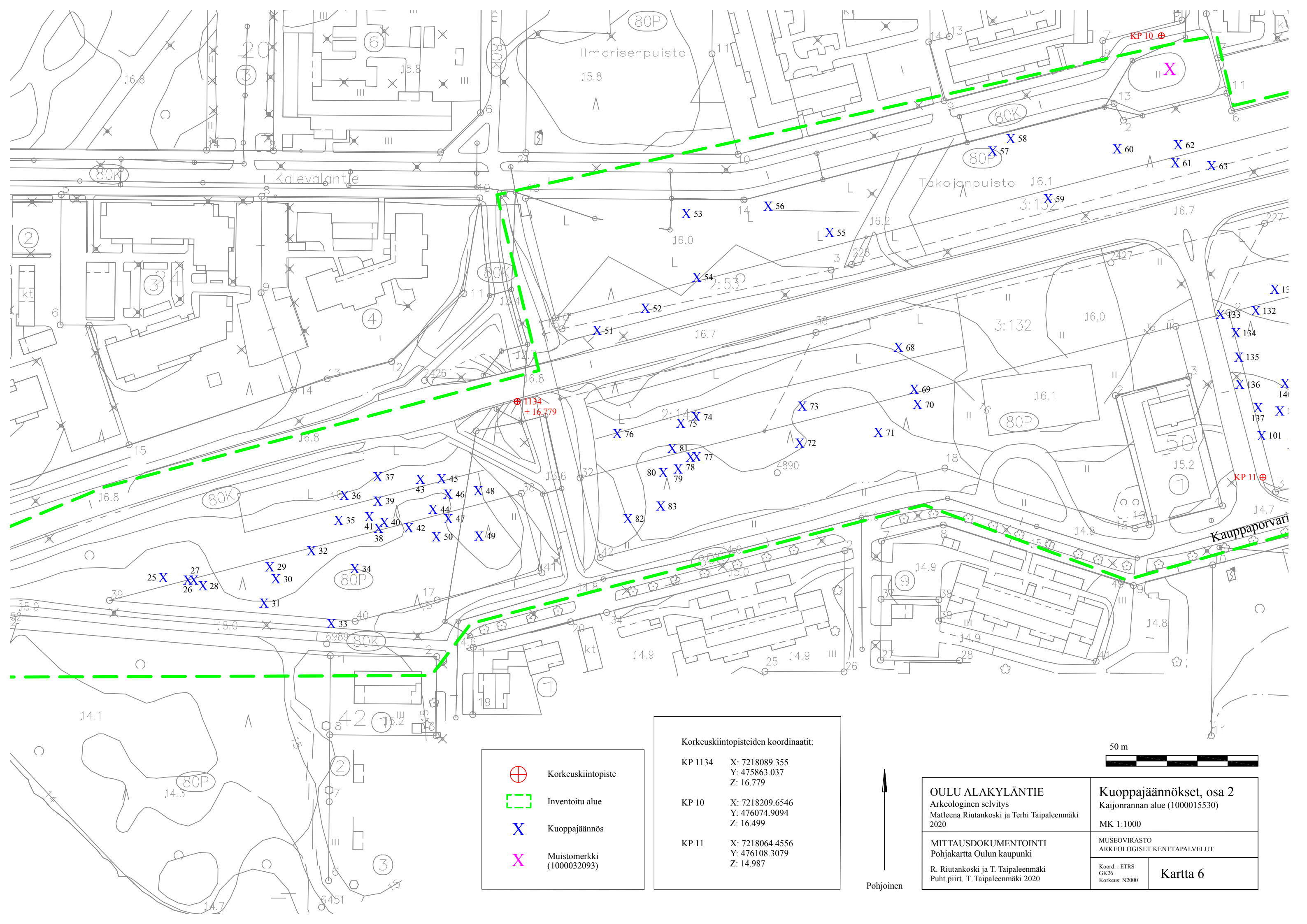
Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 139	X: 7217746.292 Y: 475450.022 Z: 16.366
KP 777	X: 7217606.110 Y: 475390.541 Z: 16.095
KP 1262	X: 7217641.673 Y: 475304.607 Z: 17.021

	Korkeuskiintopiste
	Inventoitu alue
	Kuoppajäännös

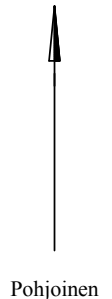
OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020	Kuoppajäännökset, osa 1 Huvilarannan alue MK 1:1000
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020	MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000	Kartta 5

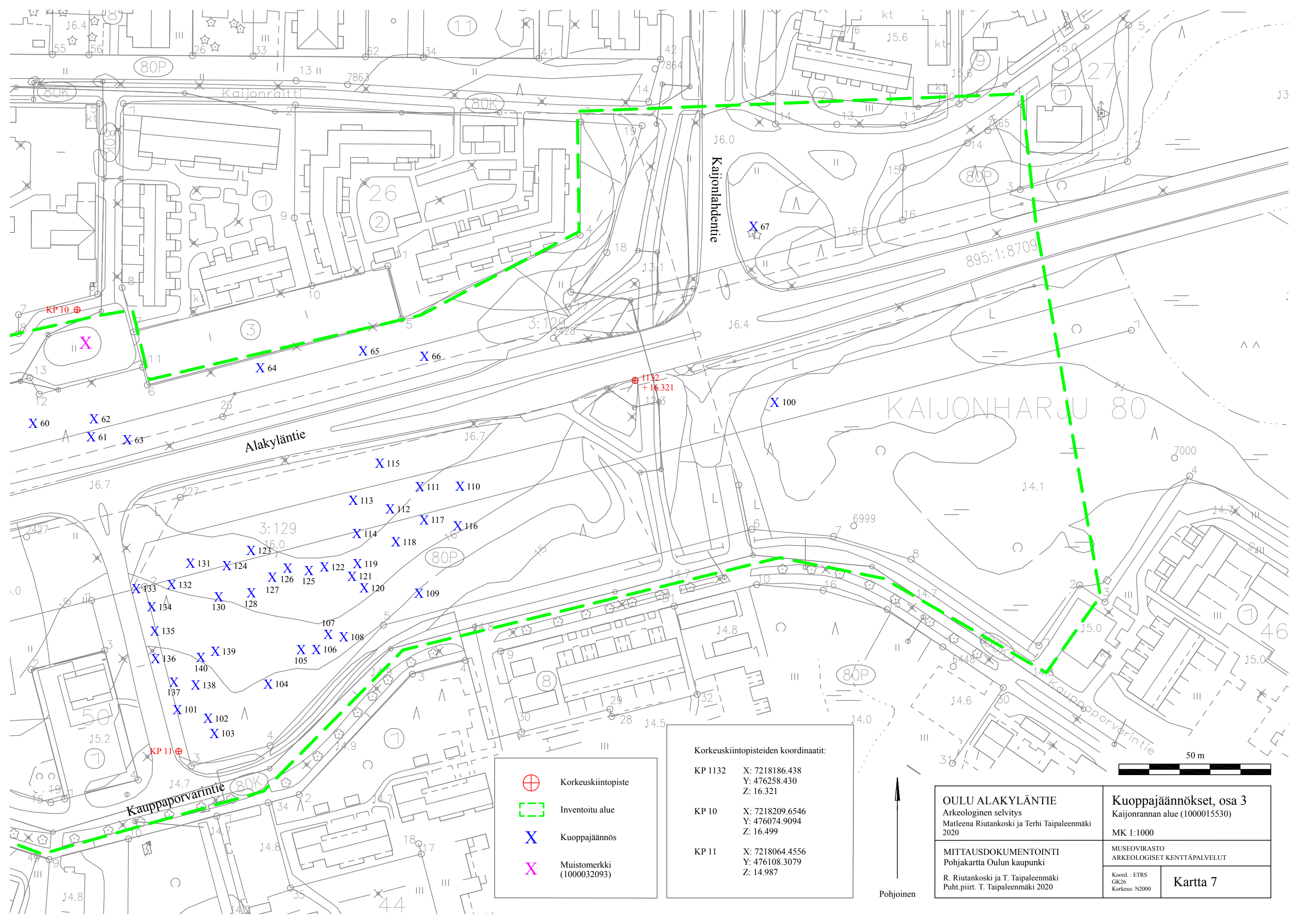
- ⊕ Korkeuskiintopiste
- - - Inventoitu alue
- X Kuoppajäännös
- X Muistomerkki (1000032093)

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 1134	X: 7218089.355 Y: 475863.037 Z: 16.779
KP 10	X: 7218209.6546 Y: 476074.9094 Z: 16.499
KP 11	X: 7218064.4556 Y: 476108.3079 Z: 14.987

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020		Kuoppajäännökset, osa 2 Kaijonrannan alue (1000015530) MK 1:1000	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000		Kartta 6	

	Korkeuskiintopiste
	Inventoitu alue
	Kuoppajäännös
	Muistomerkki (1000032093)

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:	
KP 1132	X: 7218186.438 Y: 476258.430 Z: 16.321
KP 10	X: 7218209.6546 Y: 476074.9094 Z: 16.499
KP 11	X: 7218064.4556 Y: 476108.3079 Z: 14.987

Pohjoinen

OULU ALAKYLÄNTIE
 Arkeologinen selvitys
 Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki
 2020
MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Pohjakartta Oulun kaupunki
 R. Riutankoski ja T. Taipaleenmäki
 Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020

Kuoppajäännökset, osa 3
 Kaijorannan alue (1000015530)
 MK 1:1000
 MUSEOVIRASTO
 ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
 Koord.: ETRS
 GK26
 Korkeus: N2000
Kartta 7

⊕ KP 3

⊕ KP 1

Kiintopisteiden koordinaatit:

KP 1 X: 7217647.8172
Y: 475437.5189
Z: 18.1647

KP 2 X: 7217637.516
Y: 475429.14
Z: 17.1922

KP 3 X: 7217647.9507
Y: 475423.9604

17,43

17,24

17,32

16,72

Kuoppa 1

16,91

16,52

16,70

Maavallin reuna - hahmotelma

17,12

Koeoja 1

16,87

KP 2 ⊕

16,52

17,07

17,15

16,89

Kiintopiste

Kuoppajäännös

Kuoppajäännös, hahmotelma

Kuopanne maavallissa

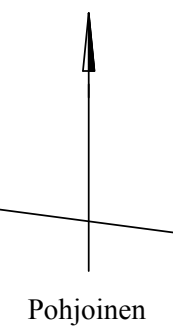

Kuopan 1 pohja

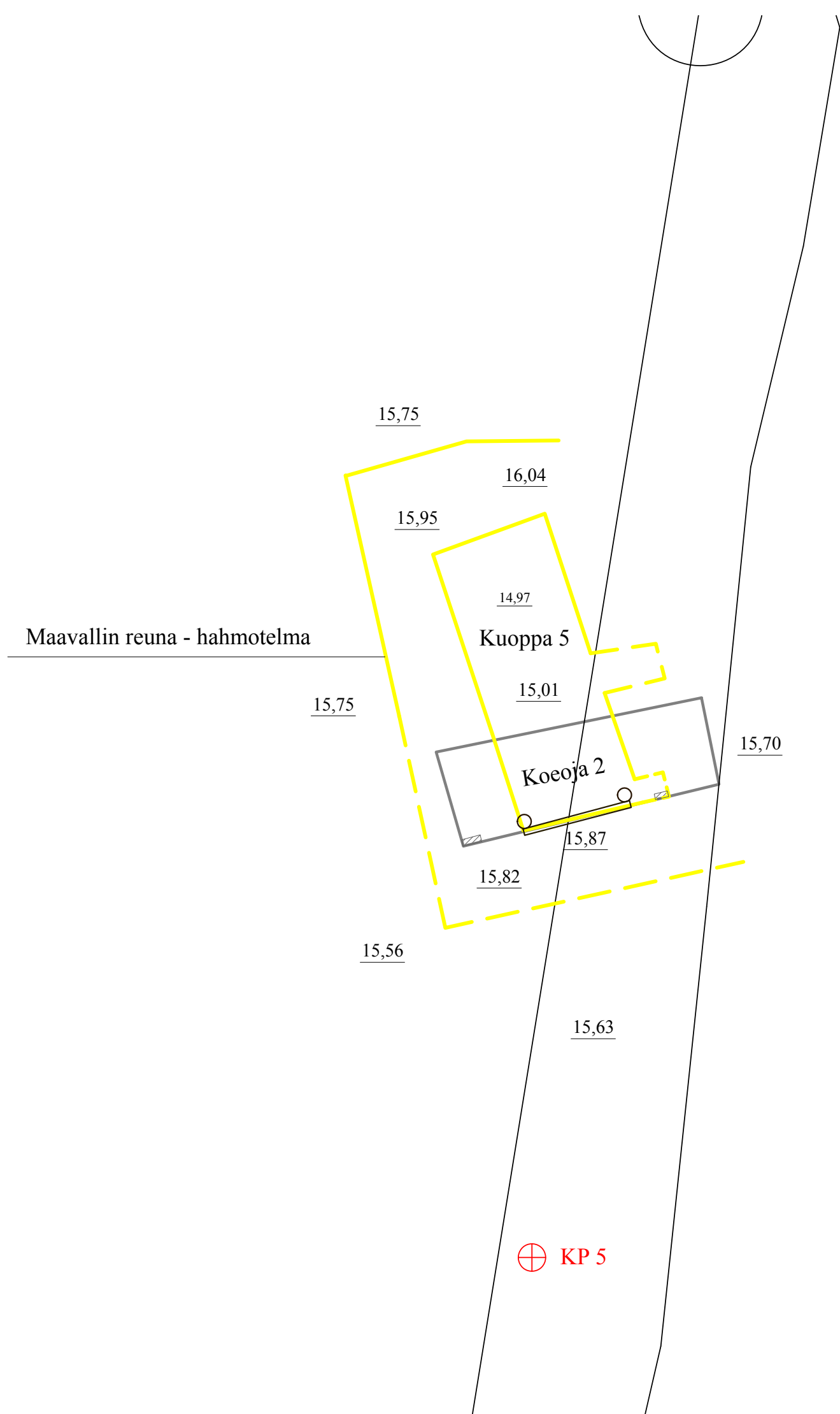
16,42
15,99

Pinta
Pohja

3 m

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020		Kuoppa 1 ja koeoja 1 Alueen pintakorkeudet, kuopanne maavallissa sekä kuopan 1 pohjan sijainti MK 1:75	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki T. Taipaleenmäki ja M. Riutankoski Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
		Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000	Kartta 8

Kiintopisteiden koordinaatit:

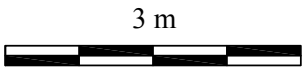
KP 4	X: 7217672.812
	Y: 475377.444
	Z: 15.997
KP 5	X: 7217671.1101
	Y: 475387.9321
	Z: 17.1115
KP 6	X: 7217685.7722
	Y: 475395.5967

	Kiintopiste
	Kuoppajäännös
	Kuoppajäännös, hahmotelma
	Kuopanne maavallissa
	Puu rakenteessa
$\frac{16,42}{15,99}$	Pinta Pohja

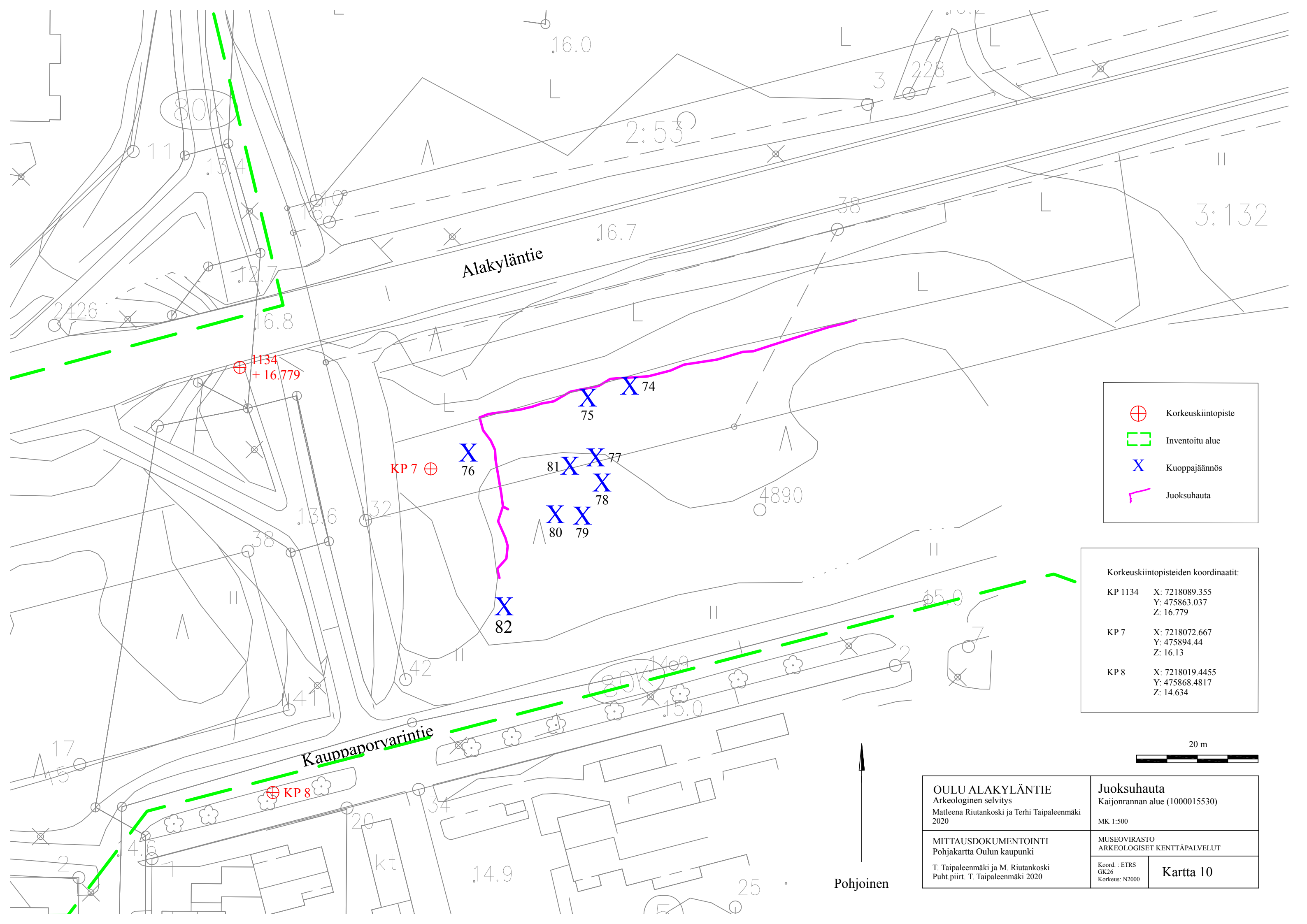
⊕ KP 4

⊕ KP 5

⊕ KP 6

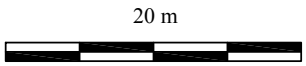
OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020		Kuoppa 5 ja koeoja 2 Alueen pintakorkeudet, kuopanteet maavalleissa sekä puinen seinä MK 1:75	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki T. Taipaleenmäki ja M. Riutankoski Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
		Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000	Kartta 9

	Korkeuskiintopiste
	Inventoitu alue
	Kuoppajäännös
	Juoksuhauta

Korkeuskiintopisteiden koordinaatit:

KP 1134	X: 7218089.355 Y: 475863.037 Z: 16.779
KP 7	X: 7218072.667 Y: 475894.44 Z: 16.13
KP 8	X: 7218019.4455 Y: 475868.4817 Z: 14.634

OULU ALAKYLÄNTIE Arkeologinen selvitys Matleena Riutankoski ja Terhi Taipaleenmäki 2020	Juoksuhauta Kaijonrannan alue (1000015530) MK 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki T. Taipaleenmäki ja M. Riutankoski Puht.piirt. T. Taipaleenmäki 2020	MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
	Koord. : ETRS GK26 Korkeus: N2000
	Kartta 10

